

**„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis**  
Leidžia kas Pėnynčia  
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje  
**PRENUMERATA METAMS:**  
Suvienuose Valstijose ..... \$1.50  
Kitose Vičpatystėse ..... \$2.00  
„T E V Y N Ė“  
307 W. 30th St., New York, N. Y.

# T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas: LACKAWANNA 5529

**The Lithuanian Weekly „Tėvynė“**  
Published Every Friday  
By the Lithuanian Alliance of America  
P. Jurgelutis, Sec'y & Business Mgr.  
**YEARLY SUBSCRIPTION RATES:**  
In the United States ..... \$1.50  
To Foreign Countries ..... \$2.00  
„T E V Y N Ė“  
307 W. 30th St., New York, N. Y.

No. 40

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in  
Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y. Spalio (October) 3, 1930.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the  
Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875.

Vol. XXI

## Masiniai žmonių Sušaudy- mai ir Areštavimai Rusijoje

## New Yorko Valstijos Re- publikonai Prieš Prohibiciją

### Europoje Gali Kilt Karas

#### MASINIAI ŽMONIŲ SUŠAU- DYMAI IR AREŠTAVIMAI RUSIJOJE.

Sovietų Rusijoje diktatoriaus Stalino slaptoji policija smar-čiai veikia. Iš Maskvos pranešama, kad rugsėjo 24 d. sušaudyta net 48 žmonės. Jie buvo kaltinami kaip „atkaklys sovietų valdžios priešinkiai“ ir „aktyvūs kontrrevoliucionieriai“. Įtarta, kad visi tie sušaudytieji žmonės priklausė tulai slaptai kontrrevoliucionierių draugijai, kurios tikslu buvo naikinti maišto rezervus ir tokiu būdu visą sovietų sąjungą badu išmarinti. Rugsėjo 21 d. Leningrade ir Gudijoje sušaudyta 8 žmonės. Jie taip gi kaltinti dėl „kontrrevoliucinių“ darbų prieš sovietų diktatorių. Tais „biauriais“ prasizengimais buvo si-  
dabrinii ir aukšinių pinigų lai-  
kymas bei propaganda prieš  
bolševizmą.

Taip gi už sidabrinii ir auk-  
sinių pinigų laikymą įvairiose  
Rusijos dalyse areštuota ir tei-  
sta 438 žmonės. Jie nuteisti  
nuo 3 iki 10 metų kalėjimo.  
Iš Berlyno gauta žinių, kad  
18 profesorii ir mokslininkii nu-  
teista ir ištremta į Solovkovo  
salas, Baltosios Juros, tolimuose  
Rusijos žemiuose, kur tukstan-  
čiai „politiškii prasiakaltiių“  
sunkiai kankinama. Pirm to  
tie visi profesoriai ir mokslininkai  
buvo įvairiose įstaigose žy-  
miais ir svarbiais vedėjais. Jų  
žinioje dirbo visos sovietų pra-  
monės, susisiekimo priemonės  
ir bankai.

Vadinasi, sovietų Rusijoje  
jau nepermuo syk eina tikrai va-  
jinis teroras. Bet komunistų  
partijos organas „Pravda“ ši  
terorą teisinga tuo, kad tie pro-  
fesorai ir mokslininkai turėjo  
santikių su „kulokais“ (turtin-  
gais ūkininkais), dešiniąja ko-  
munistine opozicija, trockiniais  
ir dirbė net del atsteigimo carų  
valdžios. Prie to, del žmonių  
šaudymo diktatorių „paskati-  
nė“ siuntinėjamos darbininkii-  
kų įstaigų rezolucijos, kuriose  
reikalaujama valdžios priešus  
šaudyti. Tik, žinoma, tos rezol-  
ucijos yra dirbtinos, nes jos  
vienokio turinio ir vienu laiku  
valdžios teroro „paramai“ plau-  
kia. Tai užsienio spauda vadi-  
na tiesiog biauuriu, begėdišku ir  
melu elgėsiu. Tačiau nereikia  
stebėtis — Rusijoje „prie sie-  
nutės“ atsiduria net ir tie žmo-  
nės, kurie netaip, kaip diktato-  
riai, galvoja. Šiandien daugely  
šalių vienokio ar kitokio pabu-  
džio diktatura pasireiskia, bet  
rusų sovietijos diktatorių tero-  
ro niekas nepralenkia. Net ir  
Italijos Musolinio diktatura ir  
teroras prieš rusiškuosius tai  
tik šešėlis.

#### NEW YORKO VALSTIJOS REPUBLIKONAI PRIEŠ PROHIBICIJĄ.

Albany, N. Y., rugs. 26. —  
Čia įvyko New Yorko valstijos  
republikonų partijos konvenci-  
ja, kurioje nominuota valstijos  
gubernatoriui kandidatas ir nu-  
statyta partijos platformė. Lai-  
ke konvencijos, kurioje dalyva-  
vau 991 atstovai, pasireiškė di-  
delių ginčų ir tiesiog chaoso de-  
lei Jungtinės Valstijos nelai-  
mingai galiojančios prohibici-  
jos. Kaip žinoma, republiko-  
nai, didžiojoje iki šiol buvo  
prohibicijos šalininkai, tačiau  
šioje konvencijoje radosi di-  
džiama atstovų, kurie butinai  
stoją už įdėjimą platformėn rei-  
kalavimo atšaukt prohibiciją.  
Delei to tai konvencijoje ir įvy-  
ko smarkių susikirtimų. Bet,  
viso to pasekmėje, milžiniška  
didžiama (733 prieš 258) balsų  
išsibalsavo prieš prohibiciją ir  
dabar savo platformėje stato  
„šlapia“ obalsį. Kandidatu į  
gubernatorių nominuotas Char-  
les H. Tuttle, Jungtinių Valsti-  
jų prokuroras, buvęs uolus pro-  
hibicijos šalininkas. Jis dabar  
turės šitą „šlapia“ obalsio pla-  
formę ginti ir tikėtis but gu-  
bernatorių išrinktas.

Prie to, republikonų partija  
gali skilti. „Sausieji“ republi-  
konai mano savo kandidatu  
pasirinkti Corroll'į ir su „sausą-  
ja“ platforme rinkimus laimėti.  
Šią savaitę, pirmadienį ir  
antradienį, Syracuse įvyko  
demokratų partijos konvencija.  
Demokratai visuomet daugiau  
linkę prieš prohibiciją. Republi-  
konams užbėgus demokratams  
už akių su „šlapia“ platforme,  
pastaruosius padedama kėblion  
padėtin. Kandidatu į gubernato-  
rių nominuotas dabartinis  
N. Y. valstijos gubernatorius  
Roosevelt, „šlapumo“ šalinin-  
kas. Demokratai „šlapumo“  
platformę padarė kur kas stip-  
resnė, negu republikonai,  
nes eidama prieš pro-  
hibiciją šiuo laiku bi partija dau-  
giausia balsų ir tegali pasišie-  
nauti. Dar ko gero, delei dvie-  
jų partijų lenktyniavimo prieš  
prohibiciją New Yorko valstija  
pasidarys šlapia.

#### EUROPOJE GALI KILT KARAS.

Vykstant Tautų Sąjungos su-  
sirinkimui, spaudoje pasidžiaug-  
ta, kad Europos valstybės pra-  
dedančios nurimt ir kožna dau-  
giau rupinasi savo, o ne užrube-  
žinių gyvenimu. Tai pasireiškė  
del to, kad Tautų Sąjunga įvai-  
rius tarptautinius reikalus nag-  
rinėjanti ir kiek galėdama glo-  
stanti. Tačiau seniau besiku-  
rianti ugnelė delei nesuapratii-  
mų tarp Italijos ir Francijos

bei Italijos ir kai kurių slavų  
valstybių vis dar negęsta. Jos  
įsiliepsnojimo galimybė dar kar-  
tą atnaujiną einančioje Belgi-  
joje jauno italuko byloje. Mi-  
nimas italukas De Rosa kaltina-  
mas už bandymą anuo syk nu-  
žudyti Italijos sosto įpėdinio  
Umberto. Kaltinamąjį gynė  
senatorius Louis de Brouckere.  
Tarp ko kito senatorius iškėlė  
įkaltinimą, kad Italijos valdžia  
rengiasi prie karo. Italijos dik-  
tatorius Mussolini gr darąs są-  
mokslą sukelti karus Jugoslavi-  
jos ir Francijos. Taip gi Mus-  
solinis esąs susijungęs su Vo-  
kietija. Del to, sako, šiandien  
Vokietijos fašistuojantis ele-  
mentas padrąsėjęs savo kalbo-  
mis ir darbais ir net grasiną  
kaizerių galybės atsteigimu.  
Vadinasi, Europoje vis dar kas  
tokio slapto delei karų verda.  
Ar iš to kas nors išvirs — tik  
— ateitis tegalės parodyti. Bet,  
nereikia labai abejoti, kad Eu-  
ropoje vienu ar kitu karo aud-  
ra gali užsikurti. Tam davinii  
yra. O jei karas kiltų, tai į  
jį būtų įtraukta bent didesė  
Europos valstybės ir tai būtų  
dar vienas, panašus į Didįjį Ka-  
rą, pražūtingas susirėmimas.

#### MICHIGANO EŽERE PRIGE- RĖ 11 ŽMONIŲ.

Muskegon, Mich., rugs. 26. —  
Michigano ežere siautė didelė  
audra. Tuo tarpu iš Detouro į  
Muskegoną laiveliu Fitzgerald  
buvo laužiama akmenų krovni-  
nio barža Salvor. Didelės aud-  
ros siaučiant bangos taip įsi-  
siubavo, kad baržą nuo laiveliu  
nutraukė ir paskandino. Draug  
su barža nuskendo ir visi joje  
buvę žmonės — devyni vyrai ir  
dvi moterys.

#### ARESTUOJA SILEZIJOS SEI- MO ATSTOVUS.

Varšava, rugs. 27. — Pilsud-  
skio įsakymu areštuota jam ne-  
patinkamų įsitikinimų Silezijos  
seimo buvusieji atstovai, jų tar-  
pe ir Adelbert Korfanti, nacio-  
nalistų lyderis. Minimas asmuo  
iš seimo Pilsudskii prašalintas  
dar 1922 metais. Pastaruoju  
laiku arešto jis tikėjosi ir jau  
buvo prisirengęs. Išsiųstas į  
Brest-Livostką.

Delei šio įvykio, kaip iš Var-  
šavos pranešama, protestų nie-  
kas nekelią.

#### REIKALAUJA ISPANIJOS KARALIAUS NUSĖDIMO NUO SOSTO.

Madrid, Ispanija, rugs. 28. —  
Apie 20,000 respublikos šalinin-  
kų, susirinkusių sename bulii  
kautynių darže, klausėsi ir gar-  
siai šaukė karštomis kalbėtojų  
kalboms, kuriomis niekinta mo-  
narchija ir reikalauja karaliaus  
Alfonso XIII nusėdimo nuo so-  
sto. Daržas buvo apsuptas ka-  
riumenės su kulksvaizdžiais ir  
artilėrija. Tačiau demonstraci-  
ją einant tvarkiai, susirėmimų  
neįvyko. Šaly jaučiasi revoliu-  
cinis bruzdėjimas prieš monar-  
chizmą, ir tai vienas rimčiaus-  
ių po, kai pašalinta diktato-  
rius Primo de Rivera.

#### ŽEMĖS DREBĖJIMAS ARGENTINOJE.

Buenos Aires, rugs. 28. —  
Pranešama, kad Andes kalnų  
apygardėse nutikęs smarkokas  
žemės drebėjimas. Galutinių  
davinii dar nesama, bet žinoma  
tiek, kad keletas kaimelių puse-  
tinai sužalota ir vienas kitas  
asmuo užmušta.

PIKTADARYBĖS DIDEJA.  
Washington, D. C. — Teisin-  
gumo Investigacijos Biuras išlei-  
do buletiną, kuriame paduoda-  
ma įvairių piktadarybių statis-  
tikos iš 772 didesnių Jungtinių  
Valstijų miestų. Iš buletino  
paaiški, kad piktadarybės pas-  
taruoju laiku žymiai didėja.  
New Yorko ir Chicagos miestų  
statistikų už rugp. mėnesį dar  
nepaduodama, todėl piktadary-  
bių pirmose eilėse stovi šie mie-  
stai: Detroite tuo laiku visokių  
piktadarybių papildyta 2,280,  
Los Angeles — 2,183, Clevelan-  
de — 1,645, San Francisco —  
1,503, St. Louis — 1,323, Phi-  
ladelphia — 1,243, Newark —  
1,117 ir tt.

#### MIRĖ ŽYMUS DIDŽIOJO KARO VADAS.

Munich, Vokietija, rugs. —  
28. — Šiandien mirė vienas  
žymiųjų Didžiojo Karo Vokietii-  
jos armijos vadų, Bavarijos  
Princas Fieldmaršalas Leopold.  
Jis smarkiai pasižymėjo pačioje  
karo pradžioje. Po jo vadovy-

## Iš Lietuvos

#### AMERIKOS IR ANGLIJOS LIETUVIŲ SUSIBUVIMAS.

Amerikos ir Anglijos lietuvių  
susibuvimas, kurį suorganizavo  
Šaulių s-ga, rugs. 9 d. sutraukė  
apie 50 amerikiečių ir škotiečių.

Tai labai marė publika. Vie-  
ni jų — europiešiai prasilavinę  
žmonės, kiti, kad ir ilgai Ame-  
rikai gyvenę, vos paviršii beį-  
stengė pakeisti: paltais apvilę  
sėdasi už stalo ir šoka su  
paltais. (Keista! Amerikoje  
lietuviai šoka su ponionais ar  
panelėmis, o ne paltais. Kaip  
tokia metamorfoza galėjo įvykti  
tiekia žmonėms į Kauną nuvy-  
kus, tai tik Lietuvos kalbinin-  
kai tegalėtų paaiškinti. „Tėv.“  
Red.)

Šaulių s-ga svečius pamylėjo  
arbatą, o s-gos pirm. p. žmūi-  
dzinavičius pasakė prakalbą, ap-  
sistodamas ties platus bendor-  
vimo, susitarinimo galimūmais  
— kultūrinę, ekonominę ir k.  
srityse. Jis prašė tuo klausimu  
pasisakyti ir užjurių svečius.  
Svečiai nebuvo šykštūs ir todėl  
kalbos užsitęsė ligi vėloko va-  
karo.

Daugelis dėkojo Šaulių s-gai  
už gražų sutikimą, bet dar dau-  
giau kelta įvairių trukumų.  
Taip p-lė Vaisvilaitė, kuri jau  
antrą kartą atvyko Lietuvon,  
pasakodama savo įspūdžių, pa-  
stebėjo daug trukumų, kurie  
amerikiečiams mažai tesupran-  
tami. Taip, keliai nekoki, vieš-  
bučių nėra (Šidlavoj), kino ne-  
galima pamiegoti, ekskursijų  
nesuruošta ir tt.

P. Varkala praktiškai į rei-  
kalus žiuri. Reikia duot gali-  
mumų amerikiečiams Lietuvoj  
įsikurti. P. Varkala nupasako-  
ja, kaip šiemet vienas žymus  
fabrikantas buvo atvykęs Lie-  
tuvon, kad čia įsteigtų fabriką,  
bet grįžo nieko nepesęs.

Todel P. Varkala kelia reika-  
lą įsteigt koki biurą ar departa-  
mentą, kuris koncentruotų vi-  
sas Amerikos lietuviams reika-  
lingas žinias ir juos informuo-  
tų.

Škotijos lietuvių vardu kalbė-  
jo p. Bandzevičius. Kalbėjo ir  
daugiaslavių bažnyčių ir koply-  
čių. Tokiu būdu Vilniaus arki-  
diecizijos dabartinėse ribose y-

Vakarėlis tuo naudingas, kad  
jame pasisakytą taisytinai rei-

be buvo visa vokiečių armija  
prieš rusus, pradedant Rytine  
Prusija ir baigiant Rumunija.  
Jo pastangomis buvo paimta  
Varšava ir tuo laiku kalbėta,  
kad jis bus padarytas Lenkijos  
karaliumi. Jo pėdsakai žinomi  
ir Lietuvoje. Mirė budamas 85  
metų amžiaus.

#### ŠARKIO KUMSTYNĖS ATIDĖ- TOS IR NUDETOS.

Rugsėjo 25 d., New Yorko  
Yankee Stadium'e turėjo įvykti  
Jack Šarkio-Campolo kumšty-  
nės. Tą vakarą smarkokai lijo  
ir kadangi kumštynės turėjo  
įvykti po atviru dangum, tai de-  
lei lietaus atidėtos iki spalio 3  
d. Tačiau po to pasirodė, kad  
šitos kumštynės visiškai nude-  
tos: jos jau niekad nebeįvyks.  
Taip įvyko todėl, kad, spėja-  
ma, rengėjai but turėjo didelį  
nuostolių. Campolo išvyko į  
Argentiną, o Šarkis, gavęs trei-  
niravimosi išlaidas, \$5,000 —  
Bostoną. Dabar, rodos, Šarkii  
prisiėis susidurt su Striblingu.  
Kada tai įvyks — dar nežinia.

kalais ir keltinaiis klausimais.  
Priedui Šaulių s-gos artistai  
susirinkimą palinksmino juo-  
kais.

#### BAISI MĖSININKO TRAGEDIJA.

Rugs. 11 dieną Žaliakamų,  
ties 6 fortu rastas pasikro-  
vęs pil. Liandsbergis, laikęs mėsos  
krautuvę Telsių ir Malunų gat-  
vės kampe. Minėtas Liandsber-  
gis norėjęs nusižudyti sekma-  
dienį ir ruošėsis šokt Nemunan  
nuo Panemunės tilto, tačiau kaž-  
koks kareivis sutrukdęs. Rug-  
sėjo 11 dieną, kaip kalbama, jis  
atsikėlęs 5 val. ryt. pabudinęs  
vaikus, atsisveikino su jais ir  
išėjo. Vaikų sąsiuvinėliuose  
padaręs užrašą, linkėdamas  
jiems laimingai augt, o pats to-  
liau negalys gyvent. Pakeliui  
eidamas, nusipirkęs naują vir-  
vę ir pasikroves. Likę žmona ir  
du vaikai. Policijos žiniomis,  
savižudybės priežastis esanti  
šeimos nesantaika.

#### OFICIALUS PRANEŠIMAS APIE SUSITARIMĄ SU LATVIJA.

Kaunas, 10. IX. Elta. Iš pa-  
tikimų šaltinių Elta patyrė, kad  
paskutiniuose Lietuvos Latvijos  
konferencijos posėdžiuose rug-  
sėjo 4 ir 5 dienomis pasiekta  
susitarimo visais principiniais  
klausimais.  
Rugsėjo 5 d. posėdy išrinkta  
redakcinė komisija, kuriai pa-  
vesta parengti prekybos sutar-  
ties tarp Lietuvos ir Latvijos  
tekstą. Į komisiją įeina iš Lie-  
tuvos pusės p. Pr. Dailidė ir p.  
J. Norkaitis, iš Latvijos pusės  
p. Munters ir p. Šalnis.  
Prekių sąrašą galutinai nu-  
statyt p. Dobkevičius, p. Nor-  
kaitis ir p. Gineitis išvyko  
rugsėjo 16 d. į Rygą.

#### BAŽNYČIOS VILNIAUS KRASTE.

Statistikos daviniais, Vilniaus  
arkidiecezijos dabartinėse ry-  
bose yra iš viso 587 katalikų  
bažnyčios: 331 parapiinė, 64 ne-  
parapijinės ir 192 koplyčios.  
Tame pačiame plote yra 440  
pravoslavų bažnyčių ir koply-  
čių. Tokiu būdu Vilniaus arki-  
diecizijos dabartinėse ribose y-  
ra iš viso 1,027 krikščioniškos  
bažnyčios.

## Iš Tautų Sąjungos Susirinkimo

Pastaruoju laiku Genevoje  
vyksta Tautų Sąjungos susirin-  
kimas. Kai jau buvo minėta,  
šiame susirinkime turės but  
daug ir svarbių reikalų atlikta.  
Taip ir esama.

Susirinkę Tautų Sąjungai  
priklausančių įvairių valstybių  
atstovai dirba išsijuoos. Dirba  
net šešios atskiros komisijos,  
įvairius klausimus gvildenda-  
mos. Štai, viena komisija dis-  
kusuoja Kellog'o pakto santi-  
kius su Tautų Sėjungos kon-  
vencija. Kita komisija svarsto  
ekonominius reikalus. Čia jau,  
esą, išklaudyta stiprių protestų  
prieš sovietų javų „dumpavi-  
mą“ Europoje. Trečia komisija  
taiso arbitražo projektą nusig-  
rinklavimo reikalais. Projektas  
bus patiektas paruošiamajai  
nusiginklavimo konferencijai,  
kurį įvyks rodos 1932 metais.

Ketvirta komisija k a r š t a i  
diskusuoja Tautų Sąjungos vi-  
dujinius reikalus. Propanuoja  
Tautų Sąjungos sekretoria-  
tą perorganizuot. Mat, Franci-  
ja ir Anglija per daug dominu-  
jančios nuolatinę Tautų Są-

jungos organizaciją. Norima,  
kad į administraciją įeity dau-  
giau ir kitų valstybių žmonių.  
Penkta komisija svarsto mote-  
rų lygybės teises. Taip gi ši  
komisija apkalba ir baltosios  
vergijos padėti, opiumo Kini-  
joje auginimą ir narkotikų pre-  
kybą.

Be šių klausimų, kurie gvil-  
demana atskirose komisijose,  
dar diskusuojama Europos val-  
stybių susivienijimo projektas,  
kurį yra patiekęs Francijos mi-  
nisteris Briand. Taip gi Fran-  
cijos-Italijos jurų derybų at-  
naujinimas, santikiai tarp Vo-  
kietijos ir Francijos delei Sa-  
aro krašto ir tt. Liečiama ir  
Lietuvos su Lenkija ginčai.

Kaip šie visi reikalai bus iš-  
gvildinta — pamatysim susi-  
rinkimui pasibaigus. Bet, išro-  
do, kad šiuo syk Tautų Sąjun-  
ga veikt pasiržius kur kas dau-  
dumjinius reikalus. Propanuoja  
stovams, kurie pirmiau buvū-  
siuose susirinkimuose mėgdavo  
nusiduriot, dabar priseina pa-  
dirbėti.

## Patys Badaudami Rinkas Kariauja

Sovietų Rusija, geresniam  
pasipinigavimui, užsimojo už-  
kariaut pasaulines javų rinkas.  
Tuo tikslu ji atgaben o Ame-  
riką ir Angliją kviečių ir juos  
daug pigesne kaina pardavinė-  
ja. Prispirta pasiaiškinti, Rusi-  
ja teisinasi, kad Amerikoje ji  
norėjusi tik 5,000,000 bušelių  
žemėsne kaina parduoti. Tik-  
renybėje bet gi jau susekta,  
kad ji čia pardavusi virš 7-  
500,000 bušelių kviečių. Tą pa-  
tį padarė ir Anglijoje. Tiesa,  
čia dar arčiau: be jau įgabentų  
kviečių, Rusija yra pasiren-  
gus dar apie 48,000,000 buše-  
lių atgabenti ir pigesne kaina  
parduoti. Anglijon taip gi ga-  
vėna ir pigesne kaina par-  
duodama įvairūs išdirbiniai:  
mūilas, saldainiai, medžio me-  
džiaga.

Šitas Sovietų Rusijos elgėsis  
smarkiai sujaudino visą pasa-  
ulį, nes javų pirkliams gadina  
biznį, o darbininkiią nuskria-  
džia iš jos darbą atimant. Gau-  
nant iš svetur produktus pi-  
gesne kaina, pardavėjai jų ne-  
reikalauja tame krašte išdirbti  
ir todėl darbai sumažėja.

Taip esant, rengiamasi prieš  
Rusiją imtis griežtų priemonių.  
Gali, pasekmėje, but tai, kad  
Rusijos javams bei išdirbiniams  
pasaulinė rinka užsidarys —  
jos produktai bus neįleidžiami.

Idomu taip gi pažymėt dar  
tai, kad kviečiai į pasaulinę rin-  
ką vežama daugiausiai iš Uk-  
rainos, kuomet net žmonės dau-  
dauja ir net už pinigus duonos  
nusipirkti negauna. Vadinasi,  
patys badaudami kėsinaisi sve-  
tinas rinkas užkariauti. Ar ne-  
bus tai koks nors desperatyvis  
požymis tame „darbininkų ro-  
muje“ įvykęs?

## Neramumai Pietinėje Amerikoje

Nuo šių metų pradžios Pieti-  
nės Amerikos respublikose pa-  
sireiškė visa eilė perversmų.  
Domingo, Haiti, Bolivija, Peru  
ir Argentina respublikose jau  
įvyko aktualūs susirinkimai ir tose  
šalyse diktatoriškos valdžios  
pamainyta demokratiškesnėmis.  
Praeitą savaitę sukilimas pa-  
sireiškė ir Čili respublikoje. Ne-  
rimas buvo kilęs šalies sostinė-  
je Koncepcione. Nors prie val-  
džios nuvertimo buvo pasikėsin-  
ta įtekmingų kariškių ir civi-  
lių, bet nerimas umai likviduo-  
tas ir sukilimo vadai sumiti.  
Tarpe suimtųjų yra ir du ame-  
rikiečiai lakunai. Nors vidaus  
reikalų ministerija tikrina, kad  
pasikėsinimas prieš valdžią bu-  
vęs lokalis ir jau galutinai lik-  
viduotas, tačiau sostinėje ir vi-  
soje apylinkėje paskelbta karo  
stovis.

Jau antru syk pasklysta gan-  
dai, kad prie valdžios pervers-  
mo kėsintasi ir dar vienoje Pie-  
tinės Amerikos respublikoje,  
būtent Brazilijoje. Todel dar  
galima manyt, kad gal netoli-  
moje ateity kaip Čili, taip ir  
Brazilijoje ir gi esamųjų val-  
džių pavojingas likimas laukia.  
Ten ir gi demokratiškesnių val-  
džių pageidaujama.

ir prašoma jų skundą parenti.  
Skundas pasirašytas įvairių  
organizacijų.

#### KIEK VILNIUJ NAMŲ.

Magistrato statistika, Vilniuj  
yra dabar 7,335 namai, jų tar-  
pe 37 procentai murinių ir 57  
procentai medinių. Likę mai-  
tyti.



## T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius, 307 W. 30th St., New York, N. Y.

Via raštai skiriami „Tėvynėi“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir t. t. naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

## Redakcijos Straipsniai

## BOLŠEVIKŲ BURBULAS SPROGO.

Skaitytojai jau žino iš praicitam „Tėvynės“ num. tilpusio pranešimo, kad bolševikų užvestą prieš Susivienijimą bylą teismas išmetė ir nusprendė, kad skundikai turi užsimokėti bylos kaštus. Vadinasi, pirmutinis bolševikų burbulas su teismų pagalba sugriauti Susivienijimą jau sprogo ir sprogdamas paties skundėjas akis išplikino — jie vargšai turi net teismo kaštus užmokėti.

Žinoma, bolševikų lyderiai kaltins „buržuazinį teismą“. Tačiau kiekvienas blaivai protaujantis žmogus žino, kad teismuose su bolševikiška demagogija ir melais nieko nelaimėsi. Bepigū bolševikų lyderiams tokiu būdu mulkinti savo ištikimus pasekėjus, kurie protavimo pareigas palieka savo vadams. Bet einant į teismus reikia turėti aiškius faktai ir įrodyti, kad dalykai taip ištikrųjų yra, kaip skundėjai tvirtina. Kuomet bolševikai stoji teisman, tai ir ta jų Meldažio svetainės seimininkų „didžiūma“, ir visi bolševikų pučiami burbulai apie SLA turto „eikvojimus“ išnyko kaip dūmai androje.

Beabejonės patys bolševikų gynėjai advokatai sarmatinosiai toliau beprasmiškai lopyti bolševikų skundą ir todėl patys pasiūlė teismui bylą išmesti. Taigi ažuot laimėjus SLA narių sudėtą milijoną dolerių, prie kurio bolševikų vadai taip smalsiai gretinosi, dabar jie turi užsimokėti savo advokatams gana riebiai ir dar padengti teismo lėšas, kurių gali būti keli šimtai dolerių.

Bet gal bolševikų lyderiai kai ką laimėjo, jei aukų byloms prieš Susivienijimą vesti sudėta daugiau, negu ši byla jiems kainavo. Tačiau padėties tas nepakeičia: visuomenės, daugiausiai bolševikų ištikimiausių pasekėjų sunkiai uždribtų pinigų viršaus poros tukstančių dolerių ši byla suėdė. Tuo patim laiku ištraukta viršaus trijų tukstančių dolerių ir Susivienijimui. Štai jums ir „darbininkiški“ bolševikų darbai! Teismams, kuriems bolševikai net nepasitiki, eikvoja patys ir kitus verčia eikvoti tukstančiais dolerių, kurie taip sunkiai Amerikos lietuvių darbininkų yra uždirbti.

Akivaizdoje tokio bolševikų bylos prieš Susivienijimą likimo, reikia manyti, kad ir akyplėšiki bolševikų vadai nedrįs daugiau Susivienijimą taisyti po teismus. Nors bolševikų gel-

tonlapiai ir jų „prezidentas“ Bacevičius ramina savuosius, kad seks dar kelios bylos prieš Susivienijimą dėl atgavimo imokėtų pinigų, bet vargiai jie išdrįs tokią bylą užvesti, jei iš viso ir galėtų pasiekti bent teismų slenkstį. Reikia turėti rimtas pamatas tokį reikalavimą statant. Tuo tarpu bolševikai jokio pamato tam neturi ir vien savo priprasta demagogija ir melais vaduojasi. Kiek galima spręsti iš bolševikų prisiųstų rezoliucijų į Centrą, kuriose jie reikalauja narių sumokėtas duokles grąžinti, tai tokie jų reikalavimai vargiai ir teisma pasieks. Lengva pasakoti advokatams nebutus ir nesamus dalykus Suisvienijime, kad tuo būdu advokatams įpiršus bylą vedimą. Bet primelavus advokatams dar nereikiška bylos laimėjimą. Šitą tiesą kuogeriausiai bolševikams pasako jų pirmos bylos likimas Chicago teisme. Tokio paties likimo susilauktų bolševikų bylos prieš Susivienijimą ir dėl turto pasidalinimo, nes tik pradžioje jie tegali melais ir savo paprasta demagogija tas savo bylas paremti. O galų gale kad ir galutinai sumulkinti bolševikų pasekėjai gali pareikauti atskaitomybės iš savo vadų už tas bylas. Kad ir labiausiai sumulkinčius žmones galima tik iki tam tikro laipsnio apgaudinėti ir išnaudoti. Šitą tiesą bolševikų vadai žino ir todėl vargiai jie drįs toliau teismų pagalba Susivienijimą griauti.

Dabar ištikimiesiems S. L. A. konstitucijai nariams belieka tik daboti savo organizaciją nuo tolimesnių bolševikų užmačių. Kiekvienas mokantis savistoviai ir blaivai protauti SLA narys dabar gali aiškiai matyti teismo veidrody parodytą bolševikų šmeižtų, melų ir visos jų demagogijos nepaatingumą. Kuomet prisiėm faktais parodyti tą visą, ką per metus metus bolševikai skelbė SLA reikalais, tai bolševikų lyderiai nuolenkia galvas prieš teismą ir nuolankiai prašo jų skundą išmesti iš teismo.

Susivienijimas trumfuoja kovoje su savo griovikais — bolševikais ir tuomi gali tik pasidžiaugti visi SLA nariai. Stosime visi darban ir trigubai atpildysime tą skaitlinę SLA narių, kurią trukšmingieji bolševikai nuo Susivienijimo atplėšė. Atpildysime tokiomis nariams, kurie bus organizacijos darbininkais ir jos auklėtojais, o ne griovikais, kokiais bolševikai buvo ir pasilieka.

## VOKIETIJOS RINKIMŲ ATBALSAI.

Vokietijos parlamento rinkimuose netikėtai laimėjimas kraštutinių elementų sujudo visą pasaulį. Ypačiai netikėtai didelis laimėjimas taip vadinamų fašistinių elementų su jų labai trukšmingu vadu Adolfu Hitler'u priešaky jaudina netik kaimynines Vokietijos valstybes, bet ir kitos tolimesnės valstybės tuomi labai susirupinusios. Tokie įvyiai Vokietijoje grumuoja tarptautinių santykių suirum. Ypatingai Prancijojė

pastebiamas didelis nerimas dėl Vokietijos fašistų vadų sukvimui. Labai galimas dalykas, kad tas viskas tik paprastu trukšmu pasibaigs. Atsakomingi Vokietijos politikai tikrina, kad Vokietijos viduriniai santvarkai negrūmoja joks pavojus dėl tų fašistų ir komunistų laimėjimų.

Rimtesnieji ekonomistai ir visuomenės psichologai pažįstanti vyrai tikrina, kad kraštutinių: kairiosios ir dešinėsios partijų laimėjimai vyriausiai įvyko dėlto, kad Vokietiją, kaip ir visą pasaulį, kamuoją ekonominė dipresija. Tokiais momentais skurdo kankinama visuomenė griebiasi kraštutinybių. Todėl nenustatoma, kad Vokietijos parlamento rinkimuose kraštutiniai elementai patraukė daugiau visuomenės pritarimo. Idomu, tačiau, kad patys dešinieji elegantai — fašistai nepalyginamai didesnių laimėjimų pasiekė Vokietijoje, negu komunistai. Vadinasi, ir didelio ekonominio krizio momentu „pasaulio revoliucijos“ riteriai mažai laimi kulturingoje Vokietijoje.

Kuomet visas pasaulis domisi ir jaudinasi įvykiais Vokietijoje, tai vienas Amerikos lietuvių laikraštis piktai bara kitus laikraštinius, kam jie domisi įvykiais Vokietijoje. Šito laikraštinių nuomone, išmintingas žmogus nesuka sau gal-

## IVAIRIOS PASTABOS

## MULKINIMO EKSPERTAI.

Didesnių mulkinimo ekspertų už bolševikų vadus negali būti. Jie tuos savo pavergtus pasekėjus mulkina kaip tik nori. „Tėvynė“ paskelbia bolševikų „prezidento“ konspiratyvų laišką, kurį Brooklyno bolševikų lapas pripažįsta tikru dokumentu ir šoka teisinti savo „prezidentą“, kad buk tame laiške nėra nieko slapto ir užtikrina, kad viską bolševikai taip daro, kaip laiške rašoma. Bet brooklyniečiai komisari apsižiūrėję, kad Chicago bolševikų lapas bando to laiško užsigimti, apsisukę ir jie užgieda, kad tas laiškas yra keno tai „falsifikacija“. Čia laišką užgyrė ir pasakė, kad jame viskas rašoma ką bolševikai daro, čia vėl apsisukę tikrina, kad bolševikai to nedaro ir laiškas yra „falsifikacija“. Sumulkinti bolševikų pasekėjai tokius prajovus nuolankiai prarija ir apsilaižė tyli.

Dabar vėl Chicago teismas išmetė bolševikų bylą prieš Susivienijimą ir priteisė skundėjams užmokėti teismo kaštus. Bolševikų geltonlapiai tyli ir nei gu-gu apie tai. Tik kelintoje dienų Chicago bolševikų lapas paskutiniam puslapy tarpel skelbimų trumpai pažymi, kad jie patys šią bylą iš teismo ištraukė. Kad jiems reikia teismo lėšas užmokėti, kad jie tą bylą prakšio tik dėlto, kad ji buvo nepamatuota, savo paties seikėjams jie neaiškina. Kad jie reikalaujami „indžionkšeno“ kartu reikalavo ir visą SLA turta ir organizacijos kontrolę pervesti bolševikų „pildomajai tarybai“, apie tai nei puse žodžio neprisimena. Esą jie reikalavę „indžionkšeno“ tik tuo tikslu, kad „gelbėti visą Susivienijimą“, bet persitikrinę, kad viso Susivienijimo „išgelbėti“ negalės, todėl dabar jie „gelbėsia“ tik dalį turto. O šitas „gelbėjimas“ vedamas sekamai:

vos, kas dedasi jo kaimyno valstybėje. Tuo tarpu yra kaip tik priešingai: kiekvienas išmintingas žmogus labai domisi kokie elementai paima kaimyninės valstybės valdžią ir savo ramos. Nesa nuo valdžios vedamos politikos paeina ir kaimyniniai santykiai. Šiandien nėra pasauly tokios valstybės, kuri galėtų gyventi be jokių santykių su kitomis valstybėmis, juo labiau su savo kaimynais. Ameriką yra galinga ir turtingiausia pasauly valstybė ir tai kiek domės kreipia į savo kaimynų — Kanados ir Pietų Amerikos respublikų kiekvieną mažiausį pasijudinimą.

Lietuvai ir lietuviams yra labai svarbu kokie elementai Lenkiją valdo. Nors Lietuva diplomatinį santykių su Lenkija neturi, tačiau Lietuvai yra labai svarbu kokios politikos Lenkijos valdžia laikosi linku Lietuvos. Sakysim, toks pamišelis Pilsudskis išvaikęs Seimą ir sukišęs savo priešininkus į kalėjimus, kad pridengtų tą savo žygį ir nukreipti Lenkijos visuomenės domę nuo vidurinės padėties, pasiunčia pulkus kariuomenės į demarkacijos liniją ir pradeda terorizuoti Lietuvą visu pasieniu. Ar tas nesvarbu Lietuvai ir kiekvienam lietuviui? Todėl mes nesuprantame, kaip galima tikrinti, kad joks save gerbiąs lietuvis neprivalo domėtis kas dedasi Lenkijoje.

„Už dalies turto atgavimą bylos priuosiimas pradėtas seniau. Jau pereinio mėnesio pabaigoj daugelis kuopų išpildė tam tikras rezoliucijas užvedimui bylos Pensylvanija valstijoje. Ir šitas ištraukimas bylos iš Illinois valstijos yra logiškas žingsnis kovoj su fašistiniais gaivalais.“

Vadinasi, bolševikai savo bylos praksišimą randa „logišku žingsniu“ tik tuomet, kai po keletų lopymų jie nepajėgė patiekti net tokio skundo, kurį teismas sutikty nagrinėti. Bet jiems to negana, jie dar ramina savo pasekėjus kita byla prieš Susivienijimą. Bet mes labai abejojame, kad iš viso bolševikai drįstų siekti toliaus teismų pagelbos Susivienijimo griovimui. Perdaug skaudžią pamoką jie gavo Chicago teismas pirmojo byloj prieš Susivienijimą. Tačiau savo pasekėjus mulkina ir gana. Mat gal dar atsiras vienas kitas kvailukas, kuris įmes dolerinę, kitą bolševikų vadų kišeniu neva bylą vedimui prieš Susivienijimą. Bet ateis laikas, kad ir mulkinimo ekspertai prilips liepto galą.

## REDAKTORIAUS „IŠMINTIS“.

Clevelando „Dirvos“ redaktorius p. Karpavičius savo laikrašty pradžioje rodyti tokią „išmintį“, kad gaila darosi ir paties pono redaktorius ir jo laikraščio. Jis labai išdrįsęs „Tėvynės“ redaktoriaus ir visų SLA organo bendradarbių, kam jie akiai negarbina Lietuvos diktatorių šeimos. Labiauvisai p. Karpavičiui piktą, kam „Tėvynė“ nesidžiaugia net tokiomis įvykiais Lietuvos diktatorių šeimoj, kurie Lietuvai gėdą daro prieš visą kulturingą pasaulį. Jis sako:

„Tėvynėi“ labai nemalonu matyti, kad Lietuvoje Smetona susipyko su Voldemaru. Jei ge-

## ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrį veda DR. A. MONTVIDAS, 1579 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašt.

## BURNA IR GERKLĖ.

Rašo Dr. A. Montvidas. (Taša)

## Koserė.

Pirmiau, negu rašyti apie koserės ligas, reikėtų supažindinti su šio organo sudėtim ir pareigomis, vienok jis taip sudėtinas, painus ir anatomijos nestudijavusiam neįsivaizduotinas, tad vengiu ir pradėti. Abejoju, kad gerkles ligose nespecializuojanti gydytojai galėtų jį aprašyti. Lietuvių kalboj ir vardu neturime visoms jo dalims pavadinimų.

Visgi, kad davus šioj tokį supratimą apie ką kalbama, duosiu kelių paviršutinius paaiškinimus.

Anglai koserę vadina larynx. Kodel tuli lietuvių šitą organą emė vadint koserę, lengva suprasti: jame pasidaro kosėjimo garsas. Kiti ją vadina kakarine, treči rykle (nuo žodžio rėkti, o ne ryti). Kadangi žmogus retai kosti, rėkauja ir dainuoja, o larynx vistiek pasilieka balso arba garso organu, tai reikėtų jam pritaikyti tinkamesnį vardą. Mažu Lietuvos medikai jau ir turi.

Be smulkesnių pareigų, koserės svarbiausios užduotys yra daryti balsą (kalbą, dainavimą, kosėjimą ir t. t.); perleisti orą iš gerklės į plaučius ir iš jų atgal į gerkle; saugoti, kad maistas ir kitos medžiagos nepatektų į plaučius; priimti ir išmesti iš plaučių atėjusias medžiagas. Galite išsivaizduoti, kokių keblumų ir kartais gyvybei pavojų galima susilaukti, kuomet koserėj atsiranda vienokia ar kitokia liga. Dainininko balsas gali visai sugesti; kalbėtojo ir pamokslininko kalba gali užkimti; balsinga žmogaus kalba gali dingti laikinai arba am visados; jis gali tapti neblivus. Alsavimas gali būti trukdomas, o tulose koserės ligose galima užtrokšti, jeigu negauname uma medikale pagelba. Bet apie ligas bus vėliau.

Koserė randasi žemutinėje gerkles daly, liežuviu užpakaly ir kiek žemiau. Taip vadinamas Adomo obuolys yra jos priešakinė dalis. Iš abiejų šonų ir užpakalio yra kitos kremzlės. Visos kremzlės yra sujungtos viena su kita raumenimis ir sausgyslėmis. Tokiu būdu kiekviena kremzlė gali liuosai judėti. Kremzlių koserėj viso esama 9. Priešakinė kremzlė, kuri yra jaugusi į Adomo obuolį, turi lapo pavidalą ir ji

riau būtų matyti vėl partijos viena su kita pjauniančias ir keliančias suirutes (p. Karpavičiaus rašybą paliekam originaliai. „Tėv. Red.).

Vadinasi, p. Karpavičiui labai patinka, kad Lietuvos diktatoriški valdonai peiliais badosi, bepročiai skelbiasi, vieni kitiems bepročių namus siulo ir karo teismai vieni prieš kitus operuoja. Tuo tarpu visas pasaulis į tokią kovą žiuri ne kaip į paprastų piliečių kovą, bet žiuri kaip į kovą augščiausių valdžios viršunių ir sulig to sprendžia visos valstybės rimtumą. Mums visai nesvarbu kas dedasi diktatorių šeimoj, mums svarbu tik tas, kad savo asmeninėmis ambicijomis del viršenybės valdžioje niekas neturi teisės žeminti ir kompromituoti Lietuvos kulturingo pasaulio akyse. Kas liečiasi partijų piovynių ir suiručiu Seimų laikais, tai didesnių piovynių ir politinių suiručių Lietuvoje niekuomet nebuvo, kokios dabar eina.

Pagaliau, p. Karpavičius neturėdamas rimto pamato savo užimtai slidžiai pozicijai išlaikyti, štai kaip grumuoja „Tėvynės“ redaktoriui:

„Tada, žinoma, reiks įsiekti panašios vietos ir Platelių dvare čia Amerikoje ir p. Vitaitį „Tėvynės“ redakcijos išimti.“

Taigi, taigi! Anot lietuvių patarles, jei tam tikras gyvūnas ragus turėtų, tai visą svietą išbadytų. Ir kaip būtų gera ir ramu, jei ir Amerikoje p. Karpavičius ir jam panašūs galėtų kiekvieną savo priešininką į koncentracijos stovyklas siųsti. Reiktų stebėtis, kad laisvojo Amerikoj begyvendami žmonės prie tokio neriboto brutalinės jėgos garbinimo pri-

Kuomet laikraščio redaktorių prigryvena tokios „išmin-

nupuola ir uždaro alsavimo kiaurinę koserėj, lyg kokis dangtis, kuomet tik ryjame maistą. Kitaip maistas patektų ne tik į stemplę, o ir į plaučius. Pasitaiko, kad šitas dangtis nespėja savo pareigas atlikti, tuomet įalsuojame maisto į alsavimo kiaurinę ir priseina springti ir kosėti. Tai atsitinka, kuomet žmogus rydamas kalba arba alsuoja.

Koserėj prie pat įžangos į tą kiaurinę, per kurią oras eina į plaučius, yra dvi plokščios, pailgos ir siauros struktūros. Viena vienoj pusėj, kita kitoj kiaurinė. Jos vadinamos balso stygomis. Viršunėj jos susisiečia viena su kita; apačioj stovi atstu viena nuo kitos, lygiai raidė V apversta žemyn. Kuomet alsuojame, balso stygos stovi prasišketusios, kad oras turėtų per kur eiti į plaučius ir išeiti iš jų. Kuomet kalbame arba dainuojame, jos susisiečia viena su kita ir net užslenka viena ant kitos. Orui prireikia didelė jėga veržtis ir užgauti balso stygas, iš ko darosi balsas. Čia ne vieta rašyti apie visą balso mechanizmą, vienok nors kiek norėjau užsiminti, kad be balso stygų sveikumo jis negalimas. Kuomet jos įdegotos, atsiranda ant jų augimai, tampa paraližuotos, balsas susigadina arba dingsta.

Padaręs šitą menką įžangą apie koserę, dabar galėsiu kalbėti apie vieną kitą joje galinčią atsirasti ligą. Tulos tų ligų rimtos ir reikalingos žinoti.

## ATSAKYMAI Į KLAUSIMUS.

## Chroninis Gerkles Idegimas.

Mano gerkle raudona ir matosi tamsios gyslelės viršutinėj jos daly arti liežuvelio. Ant liežuviu užpakalinės dalies matosi raudoni spuogai arba žymės. Gerklej jaučiamas erzinimas ir reikia krankti ir spiaudyti. Nosis sausa ir oras per ją eina sunkiai. Šitą ligą turiu jau 8 mėnesiai.

—Kaz. Garbukas.

Raudoni papurpimai ant liežuviu užpakalio yra normalis dalykas. Jų yra 8 ar 10. Nosies sausumas ir užblokavimas jusų atsitikime, rodos, ir bus gerkles įdegimo priežastis. Gydytojas gali lengvai matyti, ar nėra nosies plėvė įdegta, ar nėra nosy augimų ir iškrypimų. Jei esama priežasties, kuri laiko gerkle įdegta, pirmiausia reikia tą priežastį pašalinti, o tik tuomet gerkle gydyti. Kreipkitės į nosies ir gerkles ligų specialistą.

(Daugiau bus)

milijonam Amerikos darbininkų ir sunaudotų nemažiau 65 milijonų bušelių ukininkų turimo grūdų perviršio.

Vadinasi, Amerikos Darbo Federacijos vadai vardu organizuotų darbininkų užsirekordavo visiškos prohibicijos priešininkais. Ir reikia pasakyti, kad to užsirekordavimo argumentai yra gana rimti ir racionalūs.

## IDOMUS PRISIPAZINIMAS.

Jau gana senokai trumparegiai biznieriukai sukauja, kad reikia mažinti darbininkams algas, nes tik tokiu būdu bus galima nupiginti pragyvenimo reikmenys. Tačiau kiek tokis biznierių šukavimas turi rimto pagrindo, tai liudija sekamas faktas: American Woolen Kompanija kalba, kad reikia jos audinių darbininkams numažinti algos, nesa vilnų kaina nupuo- lė iki 1914 metų buvusių kainų normos, o darbininkų algos te- bėra 60 nuošimčių augstesnės, negu 1914 metais buvo. Šios kompanijos atstovas pareiškė, kad numažinimas darbininkams algų 20 nuošimčių, nupigins kiekvieną eilę drabužių (siutą) „ne!“ drisdešimčia centų.

Vadinasi, pati kompanija pripažįsta, kad tokis didelis darbininkams algų nukopojimas pragyvenimo kainų nupiginimui beveik nieko nereikiška ir išsena tiesiog juokingas dalykas. Sakysim, audinycios darbininkas uždirba 20 dol. į savaitę, tad numušant 20 nuoš. jo algos į metus jis netenka 104 dol., užtai jis pirkdamas vieną eilę drabužių metuose sutaupo 30 centų. Juokinesnio palyginimo negali būti ir tas parodo, kad darbininkų algų nukopojimo agitacija varoma ne pragyvenimo kainų nupiginimui, bet fabrikantų ir taip didelių uždabų padidinimui.



# JAUNIMO KELIAI

SUSIVIENIJIMO  
LIETUVIŲ AMERIKOJE  
JAUNUOLIŲ SKYRIUS

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,  
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,  
Jog menkas ir silpnas net milžinui stoji,  
O dirbt, idant neitų ugnis ta ant nieko.  
KUDIRKA

## Ar Jau Turit Lietuvių Kalbos Mokyklėlę

Jaunuoli, SLA. nary! Ar jau turit lietuvių kalbos mokyklėlę jūsų mieste? Dar ne... Kodel? Nejaunau nesinori išmokyti savo tėvų kalbos? Nejaunau tu nesinori būti tikru lietuviu? Nejaunau tu nesinori netolimoj ateity darbuotis lietuvių labui čia, Amerikoje, ir savo tėvų gimtinėje, Lietuvoje? Aš žinau, kad nori. Žinau, kad tau brangi gražioji, seniausioji, melodingai skambančioji tavo tėvų kalba. Žinau, kad tu nori būti geru lietuviu. Žinau, kad kožno jaunuolio ambicija yra būti garsiu žmogumi, dirbant savo žmonių labui.

Bet kad visa tai atsieks, reikia mokėti lietuviškai skaityti ir rašyti. Reikia žinoti savo tėvų gimtinės Lietuvos istoriją. Reikia pažinti savo brolių-lietuvių gyvenimą užjūry.

Kalbėti galima išmokyti namie, su savo tėvais, broliukais ir sesutėmis besikalbant lietuviškai. Skaityti ir rašyti gi reikia mokytis mokykloje. Istorija taip gi mokykloje mokoma. Ir jei jūs neturite mokyklos, šių dalykų išmokyti negalite. Bet jei neturite, tai dar nereikia, kad negalima turėti. Turėti lietuvių kalbos mokyklėlę galima. Viena tokių mokyklėlių gali rasti veik kožnoje lietuvių apgyventoje kolonijoje.

Jei pas jus lietuvių kalbos mokyklėlės dar nėra, užsiminkit apie jos turėjimą savo tėvui, vėliau SLA. kuopos darbuotojams. Reikalaukit jų, kad jūsų mieste kuogreičiausiai lietuvių kalbos mokyklėlę įsteigtų.

Nėra negalimo. Kuomet yra norai, pageidavimai — viskas galima. Todel tik norėkit, pageidaukit, reikalaukit, o mokyklėlę jūsų mieste būtina bus.

Ruduo. Mokyklose eina sujudimas, darbymetis. Jaunimas ten mokosi. Laiskas ir tau, jaunuoli, šiuo laiku pasirupinti ir privalingų dalykų mokytis. Laiskas ir SLA. darbuotojams pasidaryti, kad savo kolonijoje lietuvių kalbos mokyklėlę įsteigtų.

Jaunuoli, kai tik susitiksi savo draugus — SLA. narius, ar ne narius — pasikalbėkit apie lietuvių kalbos mokyklėlės reikalingumą. Darykit spaudimą ir darbuotojus ir savo tėvukus, kad ir jie šiuo reikalu pasirupintų.

Kur yra lietuvių kalbos mokyklėlė, ten jaunimas lietuviškesnis, mokytesnis, geresnis; ten daugiau jaunuolių prie S. L. A. priklauso ir didelis darbus mūsų organizacijai ir bendrai visiems lietuviams jie nuveikt rengiasi.

Bukit ir jūs tų prakliniųjusių eilėse. Dėkit pastangas, kad kotrupiausioj ateity jūsų mieste lietuvių kalbos mokyklėlė būtų! Mokyklės toje mokyklėlėje savo tėvų rašto, savo tėvų gimtinės istorijos. Pasistengkit, idant ateity jūs būtumėt praklinieji tarpe prakliniųjusių.

Tikra Lietuvaite.

## Atsivertė

Dar tais laikais, kai Amerikoje gimę-auję lietuviai buvo tos nuomonės, kad jie nėra lietuviai, bet „jankiai“, Onutė iškėlė už jai patinkamo italuko Edmundo Bedini. Nors jos tėvai buvo tikri ir geri lietuviai ir jie bandė Onutę visokiais būdais nuo to atkalbėti, bet jiems nepavyko. Onutė savo tėvų neklausė. Ji padarė taip, kaip jai patiko.

Ištekėjus už svetimtaučio, Onutė lietuviams visiškai dinga. Rodos juron įpyltas vandens lašelis ji didelėse bangose susimaišė ir išnyko, o lietuviai neteko vienos gražios, malonios mergaitės.

Praėjo keletas metų. Praslinko jų ir keliolika. Onutė buvo jau Ona, vaikų motina. Tuo tarpu jos tėvai jau buvo mirę ir ji apie lietuvių ne pagalvot niekad nepagalvojo. Ji pilnai pasitenkino savu gyvenimu už svetimtaučio.

Bet vieną sykį. Ypatingas nuotikis tai buvo. Tą sykį, tai yra šiais Didžiojo Vytauto Metais, to miesto, kuriamė Ona gyveno lietuviškai labai kilniai atžymėjo Vytauto Didžiojo 500 metų Mirties Sukaktuves. Į jai buvo sukviesta didžiausios to miesto meno jėgos, paprašyta kalbėti — lietuviai ir svetimtaučiai.

Čia. Iškilmes buvo laikoma atvirame ore, miesto daržė. Apie tai garsinta lietuvių ir amerikonių spaudoje.

Ona, skaitydama vietines žinias, patėmijo lietuvių vardą minint. Ji perskaitė ir apie rengiamas iškilmes. Ir, tiesa, nors pirmiau ji apie lietuvių nepaisė, bet šiuo syk ypatingai kaž kas į ją veikė. Ji begaliniai užsinorėjo tose iškilmėse dalyvauti.

Budama ištikima savo Edmundui, ji pasakė kame dalykas ir paprašė, kad jis ją leistų į tas iškilmes atsilankyti. Edmundas, budamas rimtu vyru, pasakė:

— Jei tik nori — eik, nedraudžiu. Ona nuėjo į lietuvių rengimą.

Diena buvo graži. Saulė švietė ir nušvietė miesto daržą ir glostytę išglostė žaliuojančias jo pieveles ir gėlynus.

Žmonių buvo prisirinkę daug. Daugiausiai buvo lietuviai, kurių tarpe daug ir jaunų berniukų bei mergaičių radosi.

Prasidėjo programos. Pirmiausiai jaunų mergaičių choras, sudaręs Lietuvos trispalvę vėliavą — geltoną-žalią-raudoną — dainavo Amerikos ir Lietuvos himnų. Artistai dainavo gražias lietuvių dainas. Kalbėtojai — angliskai ir lietuviškai — sakė kilnias apie Lietuvos praeitį kalbas.

Lietuviškai Ona jau mažai tesuprato. Bet dainų melodijos ir angliskai pasakytos kalbos ją žavėjo-žavėjo. Ji rodos niekad nežinojo, kad lietuvių dainos tokios gražios, kad lietuvių tauta kada tai buvusi tokia kilni, tokia galinga. Ji netik už kitas tautas neblogesnė, bet dar kilnesnė. Tai girdint Onai darėsi gera ir smagu. Ypač jai patiko besikalbant jaunų mergaičių dainavimas. Tuomet ji prisiminė vieną nuotikį, kada dar ji buvo jauna ir jos motina ją melste kilmėje, nei tautybėje: jo kariai — ir totoriai, ir rusai, ir lietuviai lygiai stovėjo jo akys. Ir tokiu tik būdu jis įsigijo net laukinių žmonių palankumą ir meilę. Kiekvienas totorius ir niurus guddas buvo pasirėngęs atiduoti už jį gyvybę, kaip ir kiekvienas jo mylimas žemaitis bei augštaitis.

SLA. JAUNUOLIŲ DARBUOTE  
WESTVILLE, ILL.  
Iš SLA. 366 Jaun. Kp. Darbuotės.  
SLA. 366 jaunuolių kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 3 d., 7 val. vakare, Miesto svetainėje (City Hall). Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes turėsime daug svarbių dalykų del aptarimo. Taip gi turėsime rinkti naują finansų sekretorių, nes senasis apleidė mus ir persikėlė gyventi Chicago.  
Be to, rudens sezonas jau čia pat. Laikas imtis už gyvenimo veikimo del materialės ir moralės kuopos bei narių naudos. Nariai, kurie nelankė kuopos susirinkimų praėjusiam sezone, sukruskit ir susirinkite savo pareigą dabar. Žiūrėkite, kad daugiau nereikėtų kuopos globėjams ar sekretoriui vaikščioti pas jumi i namus del iškolėkavimo mėnesinių duoklių.  
Nemažą klaidą daro tokie tėvai, kurie praradę savo vaikus prie kuopos, patys nė kiek nesirupina tos organizacijos reikalais. Užaugęsneji jaunuoliai, kurie jau suprantate organizacijos reikšmę ir svarbą, taip gi susidomėkite ir daugiau lankytis kuopos susirinkimuose.  
Kun. F. A. Mikalauskas,  
Kuopos Sekretorius.

Onai pasidarė graudu ant širdies. Ak, kad dabar ji būtų jauna ir jos tėvai gyvi! Ji atsispausytų savo tėvų už savo nevykusį elgesį. Ji būtų gera lietuvaitė, nes tokia ji jau didelė garbė. Pasibaigus iškilmėms, Ona priėjo prie vieno rengėjų ir pratarė keletą žodžių lietuviškai. Kalbėt jai jau nesisekė, bet ir tuo ji buvo patenkinta, kad dar gali kiek nors ta gražia lietuvių kalba išsireikšti.

Po to, ji padarė sau pažadą: „Visuomet su savo žmonėmis dalyvausi.“  
Neblogas Onos vyras Edmundo ne draudė Onai tai daryti. O dabar labai dažnai galima Oną matyti tarpe lietuvių — lietuviškuose parengimuose ir draugaujant su lietuviams. Ji čia, mat, atgavina savo sielą ir didžiojoji tokios augštos lietuvių kilmės giminė esanti. Ji didžiai gailisi savo padarytos klaidos, ištekant už svetimtaučio. Tačiau, nepaisant to, ji dabar jaučiasi gera lietuvaitė ir visuomet pataria kitoms, jaunoms, lietuvaitėms panašų klaidų nepadaryti.

SLA. Narys Petrukas.

## RYTAS.

Sušlamėjo,  
Suaidėjo  
Per giružę  
Dainų aidas.  
Sušvytėjo,  
Sudrebėjo  
Žemės veidas.  
Saulė kėlė  
Džiaugsmo vėlę,  
Sujudėjo  
Medžių šakos;  
Tarp gėlių  
Ir lapelių  
Prasidėjo  
Slaptos šnekos.  
Bunda rytas!  
Padabintas  
Saulės auško  
Spindulėliais.  
Vienas-kitas  
Neprašytas  
Čiulba-ulba  
Paukštūželiai.

L. Grigaitis.

## Keli Vytauto Didžiojo Charakterio Bruožai

Didysis Lietuvos vyras, kunigaikštis Vytautas, istorijoje žinomas Didžiojo vardu. Nepaprasta savo valdymo taktika, jis taip toli išplėtė Lietuvos sienas, kaip niekas prieš jį ir po jo. Tai gi atskiri jo charakterio bruožai yra reikšmingi ir įdomūs.

Vytautas buvo mažo ūgio, lieknas, daugiau moteriško veido. Gražus irgi plaukai. Tiesi nosis ir vyriškos protingos ir didelės akys. Gymio atžvilgiu jis daugiau paveldėjo iš motinos, bet užtai tvirtą, pleningą valią gavo iš tėvo Kęstutio. Mokėjo jis ir politikuoti: čia jame liko ir jo dėdės Algirdo palikimas — gudriai, išmintingai — politikuoti. Su savaisiais Vytautas buvo atviras, malonus. Vytautas nebuvo žiaurus: belaisviams buvo ypatingai malonus. Bet savo priešams, kurie suteikdavo jam nepakeliamo skausmo, jis negailėtingai keršydavo. Taip, savo sunelių žudytojus, po Žalgirio kautynių, liepęs visus pakart. Mokėdavo palaikyti drausmę, buvęs ypatingai geras vadas. Net laukiniai totoriai, kurie paprastai jokių vadų nepripažindavo, prieš Vytautą drebėjo. Pleškait jį savo kariams neleidavo: pastebėjęs bėpėšiant, nors tai būtų geriausi jo kariai, liepdavo jiems įtekt po virvelės galą. Tai buvo ženklas, kad jie patys turi pasikart. Ir pasmerkietieji, tokiu būdu tuojau sau bausmę įvykdydavo. Jie gerai pažino savo vadą. Mokėjęs Vytautas ir savo kariuomenės pasižymėjusiems vadams atsiliginti.

Buvo labai geros širdies ir mylėjęs savo žmones. Jis nedarė skirtumo nei kilmėje, nei tautybėje: jo kariai — ir totoriai, ir rusai, ir lietuviai lygiai stovėjo jo akys. Ir tokiu tik būdu jis įsigijo net laukinių žmonių palankumą ir meilę. Kiekvienas totorius ir niurus guddas buvo pasirėngęs atiduoti už jį gyvybę, kaip ir kiekvienas jo mylimas žemaitis bei augštaitis.

Jur. Šaltenis.

## SLA. JAUNUOLIŲ DARBUOTE

WESTVILLE, ILL.

Iš SLA. 366 Jaun. Kp. Darbuotės.  
SLA. 366 jaunuolių kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 3 d., 7 val. vakare, Miesto svetainėje (City Hall). Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes turėsime daug svarbių dalykų del aptarimo. Taip gi turėsime rinkti naują finansų sekretorių, nes senasis apleidė mus ir persikėlė gyventi Chicago.  
Be to, rudens sezonas jau čia pat. Laikas imtis už gyvenimo veikimo del materialės ir moralės kuopos bei narių naudos. Nariai, kurie nelankė kuopos susirinkimų praėjusiam sezone, sukruskit ir susirinkite savo pareigą dabar. Žiūrėkite, kad daugiau nereikėtų kuopos globėjams ar sekretoriui vaikščioti pas jumi i namus del iškolėkavimo mėnesinių duoklių.  
Nemažą klaidą daro tokie tėvai, kurie praradę savo vaikus prie kuopos, patys nė kiek nesirupina tos organizacijos reikalais. Užaugęsneji jaunuoliai, kurie jau suprantate organizacijos reikšmę ir svarbą, taip gi susidomėkite ir daugiau lankytis kuopos susirinkimuose.  
Kun. F. A. Mikalauskas,  
Kuopos Sekretorius.

## IVAIRUMĖLIAI.

Kiek Buvo Vergų Jungtinės Valstijos.  
Apie septynios dešimtys metų atgal Jungtinės Valstijos galiojo vergija. Pavergtaisiais buvo juodveidžiai, kurie didžiojoje gyveno pietinėse valstijose. Už vergijos panaikinimą stipriai stoji taisy laikais buvęs Jungtinių Valstijų prezident Abraham Linkolnas. Dėl to buvo kilęs civilis karas ir šaliai grėsė pakrikimas. Tačiau prezident Linkolno šalininkai karą laimėjo ir vergija tapo panaikinta. Tais laikais, kaip statistikos rodo, Jungtinės Valstijos vergų buvo apie 3,900,000.

## Kriminaliai Prastėjimai Didėja.

Wade H. Ellis, kriminalių bylų vedimo advokatas draugijos pirmininkas, kalbėdamas per radio birželio mėn., 1929 metais, pareiškė, kad Jungtinės Valstijos įvairios kriminalinės piktadarystės šaliai kainuojančios po 13,000,000,000 dolerių kasmet. Sako, kad kasmet Amerikoje papildoma 12,000 kriminališkų žmogžudysčių, kas reiškia penkisdešimtis sykų daugiau, negu Anglijoje. Kriminalistų daugiausia esama New Yorke (30,000) ir Chicagoje (10,000). Metinė žmogžudysčių rata nuo 1900 metų padidėjusi net 350 nuošimčių. 1900 metais iš kiekvieno 100,000 gyventojų nužudyta du žmonės, o 1929 metais net septyni.

## J U O K A I

Draugai.

Tėvas:—Pranel, nestovėk taip arti to narvo!

Pranelis:—Jau nebijoju, tėtė, aš šiam tigrui nieko blogo nepadarysiu.

Perdidelis Ausys.

Jonukas:—Tu, Petruk, turi labai dides ausis. Labai negražiai atrodo!

Petrukas:—O, taip. Mano ausys labai didelės. Jei tu tokias turėtum, butum tikras asilas.

# IESMININKAS

KASTANTAS KRISTUTIS

(Užbaiga)

Sunkiai atsikėlė iš savo kedės policijos viršininkas, išdidžiais žingsniais žvangindamas batų pentiniais, tylėdamas priėjo prie Prano ir staciai žiūrėdamas jam į akis, vis tebereikšdamas savo nustebimą, šaltai prabilo:

— Vyras esi! Padarei baisų darbą, bet pats nevaromas atėjai savo nusikaltimą išpirkt. Už tokį pasielgimą mažiau baustas busi.

Pranas tylėjo kaip žemė. Jis visiškai nesijaudino matydamas, jog iš čia laisvo nebepaleis išeit, ir gatavas jis buvo priimt už savo nusikaltimą nors ir pačią didžiausią bausmę.

Interesu jamasis nepaprastu atsitikimu, policijos viršininkas pristojęs ėmė teirautis Prano: — Už ką tu užmušei Butkiutę?

— Mylėjau ją, — nusiminusiu balsu atsakė Pranas. — Bet ji pavarė mane, o pati su iešmininku Kikiliu susidėjo... Mane del to paėmė apmadas... Pristoję prie manęs piktotoji dvasia ir įgundė mane jiems už tai atkeršyti... Tas kerštas, man rodės šventas darbas... Dabar baisiai mane graužia sąžinė... Aš niekur nebegačiu sau rasti vietos...

Valandėlė buvo apmirusi tylą. Tylėjo galva nuleidęs Pranas, tylėjo kaž kuo susirupinęs viršininkas, tylėjo nekurtėdami ir už Prano stovintieji policininkai.

— Kaip gėlė pačiame žydėjime žuvo Butkiutė, neatgavęs sąmonės mirė ir Kikilis... Nelaiminga ir tavo dalia... — jausmingu balsu prabilo viršininkas. — Bet nenusimink! Buk vyras! Tegul tave ir baudžia, o tu eik, kur likimo tau yra lemta...

Paskui vėl atsisėdęs prie stalo viršininkas paskubomis parašė raštą, įdėjo į voką, užliejo smalkos ansaudu ir pasiūkškęs policininką, įduodamas voke uždarytą raštą, pusbalsiu tarė: — Griežtai saugodami veskit jį karo komet-

dantui, kad atiduotų jį karo teismui pasmerkti.

— Klausau! — riktelėjo policininkas, laikydamas dešinę ranką prie kaktos. Paėmęs užspaudutą voką, jis užsikėlė už plačių rankovių apyrankės užsisėgę mygtuku vėl atidavęs savo viršininkui pagarbą, kariškai pasisuko nuo stalo ir parodęs kitam policininkui pasirengimo ženklą, griežtu balsu šuktelėjo:

— Einam!

Perėję trumpą koridorių, jie atsidadė pas didžiasias stoties duris, kiaurai išeinančias į miestą. Pirmasis policininkas priėjęs paspaudė durų staktoje įtaisytą spruktuką ir pačios durys sunkiai verdamos atsidadė. Už durų, lyg ką užuodama, grudosi žmonių minia.

Iš minios išsiveržė senis Beniušis ir pamatęs policininkų vedamą savo sunų išgastingu ir pilnu nusiminimo balsu sušuko:

— Praneli, tu mano, Praneli!...

Policininkai sulaukė visa jėga puolantį prie sunaus tėvą. Beniušis atvirto atgal, atsislošė į muros sieną ir, pakrypes vienu šonu, paliko bestovįs be žado.

— Tas vyras palydės savo galvą! — kaž kas ironiškai atsiliepė iš minios.

— Skirstytis iš kelio! — griausmingu balsu suriko priešaky einas policininkas.

— Mat kokie žaliukai, augšti kaip aržuolai vyrai, nuo galvos ligi kojų ginkluoti, varosi žiogą nutvėrė.

— Tylėk, boba! — kumštelėjo jai į pašoną šalia stovįs apysenis vyras. — Valdyk liežuvį, dar ir pati gali į bėdą įpulti.

Tuo metų policininkai, Pranu vedimi, išėjo į didžiąją miesto gatvę ir pilnais žingsniais ritmingai žygiuodami, per porą žingsnių vienas nuo kito tarpe laikydami Praną nuėjo į priešakį.

Minia sumišo, subruzdavo alasą keldama pasistumdė, pasigrudo ir palengva po kelis žmones ėmė skirstytis į visas puses.

## TAUTA IR JAI TARNAVIMAS

Ne vienam kyla klausimas: kam pasauly tiek daug tautų? Gal būtų geriau, jeigu pasilikytų viena arba kelios didelės tautos, o kitos išnyktų? Butų mažiau karų, nereikėtų mokintis taip daug kalbų, ir bendrai gal būtų geriau.

Su tautomis tas pats dalykas, kaip ir su pavieniais žmonėmis. Kartais buna ir žmonių per daug ir nevienas gal norėtų, kad jų būtų mažiau. Bet kadangi jie užimę ir gyvena, tai jie turi visas teises, lygiai kaip ir kiti. Nevalia žmogaus nužudyti, kad kitiems būtų erdviau arba geriau. Ir jis pats neprivalo save žudyti, o turi atlikti kuogeriausiai savo gyvenimo uždavinį. Taip pat ir su tautomis. Gal ir būtų geriau, jei jų būtų mažiau. Bet kadangi jos jau yra, tai jos turi teisę gyventi, privalo gyventi ir atlikti kuogeriausiai tą uždavinį.

Be to, daugumas tautų pavienėms tautoms gal kartais ir kenkia. Bet iš kitos pusės yra labai naudingas, nes priverčia tautas tobulintis ir lenktyniuoti. Besivaržant, belenktyniuojant laimi tos tautos, kurios yra gabsesnės, darbingesnės, sveikesnės. Tinginės, atsilikusios, tamšios, negabios ar nesveikos tautos pamažu nyksta, nes jas nustelbia kitos, — darbščios, gabios, šviesios tautos. Tokiu būdu žmonija tobulėja ir žengia pirmyn.

Kai del karų, tai jų buna kartais net vienoj tautoj nemažiau, kaip tarp įvairių tautų. Pavyzdžiui, Kinija nenurimsta viduje, kariauja jau greit 20 metų ir nežinia, kada bus tiems karams galas.

Dabar lieka atsakyti dar į svarbų klausimą: kodėl mes privalom tautą mylėti, jai tarnauti, dirbt ir aukoti jai turtą, sveikatą ir net gyvybę?

Pirmiausia del to, kad mes esam lyg tautos nuosavybė. Tauta mus pagimdė, mus išaugino, išauklėjo ir išmokino. Mes esam ir kuniškai ir dvasiškai tautos padarinys. Gal kas pasakys, kad jį gimdė, augino, auklėjo ir mokino ne tauta, o jo tėvai. Taip. Bet tėvus išaugino jų tėvai, o anuos vėl jų tėvai, ir tt. Jei mes išskaičiuosim iki dešimtos kartos, tai rasim, kad mes esam su visa tauta susigiminiavę ir ištikro esam visos tautos vaikai. Visą, ką mes turim: kuną, dvasią, turtą, mokslą, visą tai turim iš tautos. Visa, ką mes turim, tai nėra tik mūsų asmens nuosavybė. Tai visos tautos nuosavybė. Ir net pati mūsų gyvybė priklauso tautai. Paimkim tik ką gimusį kūdikį ir pameskim jį vieną kur nors miške ar lauke. Jis tikrai žus. Net ir suaugęs sveikas žmogus anksčiau ar vėliau žus, jei jį paliksim tokiame miške, kur jis negalėtų prieiti nei prie gyvenamų vietų, nei prie kitų žmonių.

Visa, kuo mes naudojames ir be ko negalim apseiti, — keliai, tiltai, trobos, gyvuliai, visoki įrankiai, — vis tai kitų žmonių, tarant tautos darbas. Rodos paprastas dalykas — kirvis. Bet kiek žmonių privargo ir paseno, kol išmoko gaminti geležį, jį dirbt, kalt. Kiek laiko išėjo, kol

žmogus pasidarė paprasčiausia kirvį. Tai gi mes šiandien naudojames kiekvienam žingsni kitų žmonių darbu. Be jų darbo mes greit žutume ir del to mes, savo eile, privalom kitiems, sava jai tautai tarnauti.

Jeigu žmogų augintume iš mažens kur nors tokioj vietoj, kur jis nieko nematytų ir nieko negirdėtų, nei mokslo, nei kalbos, nei kitų žmonių darbų, tai toks žmogus užaugęs mažą kuo tesiskirtų nuo gyvulių.

Yra kita, dar svarbesnė, priežastis, kuri liepia mums tautai tarnauti ir jai visą ką aukoti, neskiriant nė gyvybės. Tai pamatinis gamtos įstatymas. Visa gamta taip yra sutvarkyta ir tik tuo laikosi, kad vienetas tarnauja visumai.

Štai mūsų kunas susideda iš milijonų mažųjų, gyna akim nematomų, narvelių. Kiekvienas toks narvelis yra vienetas, kurs gyvena savo atskiru gyvenimu. Bet kiekvieno narvelio tikslas — tarnauti visam kunui. Jei narveliai nors vienai minutei sustotų eję tą savo tarnybą, mūsų kunas tuojau žūtų. Drauge su kunu žūtų ir narveliai. Vadinasi, tarnaudami kunui, narveliai geriausiai tarnauja ir patys sau. Eidami šitą tarnybą, kuno narveliai nė kiek nesvyruoja aukot savo gyvybę del kuno, jei tik to reikia. Štai žmogus įsivarė sau pašinę. Pašinas nešvarus. Ant jo daug mikrobu, kurie įsiveisę kraujuje greit padarytų žmogui galą. Bet štai bematant juos apsupa tam tikrų narvelių kariuomenė ir pradeda atkaklią kovą su mikrobais. Daug narvelių toj kovoje žuva. Puliai, kurie atsiranda pašinui pavavus žmogaus kune, tai vis žuvusiųjų kovo narvelių žmogus. Jų žuvo labai daug, bet jie mikrobus nugalėjo ir sunaikino. Jei mikrobai nugalai narvelius, tada jie paplinta po visą kuną ir žmogus žuva. Narveliai nepažįsta baimės, jie niekad neatsisako nuo savo tarnybos, jie nepažįsta tinginiavimo ar apsieidimo.

Jei paimsim gyvulius ir gyvius, čia irgi vienetas tarnauja ir aukoja visą veislei arba visumai. Pas naminius gyvulius šitai mažiau matyti, nes naminius gyvulius išlaiko ir aprupina žmogus. Bet šitai aiškiai matyti pas laukinius gyvulius, kurie patys save turi aprupinti ir išlaikyti. Čia tėvai viską aukoja vaikams, reiškia, veislei.

Gamtos įstatymas yra toks, kad vienetas tarnauja visumai ir tarnaudamas visumai vienetas geriausiai apgina ir savo reikalus, nes visu ma vėl gina ir tarnauja vienetei. Tik dėka šitam įstatymui laikosi visoki gyviai ir jų veislės.

Tas pats įstatymas galioja ir tautomis. Ir čia vienetas privalo tarnauti visumai. Jeigu tie vienetai nustoja tarnauti, tokia tauta anksčiau ar vėliau žuva, o kartu su visuma žuvia ir vienetai.

Štai kodėl mes privalom tarnauti tautai ir viską jai aukoti.

V. S.



## S. L. A. Reikalai

### PROTOKOLAS

SLA. Pildomosios Tarybos Suvažiavimo, įvykusio 1-2-3 dd. rugsėjo, 1930 m., SLA. Namė, 307 W. 30th St., New York City.

### SESIJA I.

Suvažiavimą atidarė SLA. Prezidentas, S. Gegužis, 1 d. rugsėjo, 10 val. ryte.

Suvažiavime dalyvauja: S. Gegužis — Prez., A. Mikalauskas — Vice-Prez., P. Jurgeliutė — Sekr., K. Gugis — Izd., Dr. E. G. Klimas — Doktoras Kvotėjas, M. A. Raginskas ir J. Januškevičius — Izdo Globėjai.

Perskaityta pereinamo suvažiavimo protokolas ir priimtas vienbalsiai.

1. Svarstoma A. Tulausko, nario 23 kp., Shenandoah, Pa., pomirtinės reikalas. Velionis buvo prasišalinęs per kelis mėnesius laiko ir vėliaus surastas negyvas miškuose. Apsvaršius, nutarta pomirtinę išmokėti kuomet bus pristatyta koronerio pilni liudymai.

2. Svarstoma K. Lubinavičiaus, nario 7 kp., Pittston, Pa., pomirtinės reikalas. Prieš pat mirtį velionis permaitino savo pašelpgavius ne sulig įstatų nurodymo. Apsvaršius, nutarta pomirtinės reikalą pavesti M. A. Raginskui pilnai iširti, o tuomet spręsti apie pomirtinės išmokėjimą.

3. Svarstoma A. Markevičiaus, nario 103 kp., Johnston City, Ill., narystės klausimas. Minėtas narys jau yra dingęs nuo lap. 24 d., 1929 m. ir iki šiol dar nesurandamas, todėl jo pašalpavimai mano, kad jis miręs ir prašo jo pomirtinę išmokėti. Apsvaršius, nutarta, kad pomirtinės negalima mokėti iki nebus pristatyta mirties prirodymo dokumentai. Taipgi nutarta patarti p. Markevičiaus pašalpavimams mokėti už minėtą narį mokesčius, o jeigu pasirodys, kad jis buvo miręs nuo dienos prapuoimo, tai visi permokėti pinigai bus sugrąžinti.

4. Svarstoma P. Pečkaicio, nario 53 kp., Chicago, Ill., narystės klausimas. Gauta skundas, kad minėtas narys sumazino savo metus laike prisirašymo prie SLA. ir todėl buvo pareiklausta glimimo metrikų. Gavus metrikus ir pasirodžius tiliams neaiškumams ir pertaisymams, Centras išgavo iš Lietuvos minėto nario metrikus ir surado, kad p. Pečkaicio pridoti metrikai suklustuoti ant trijų metų, t. y. vieton 1873 m., pertaisyta 1876 m. Kadangi tikrieji metrikai prirodo, kad p. Pečkaitis gimė 1873 m., tad jis sumažino savo amžių ant trijų metų norėdamas įsigauti į SLA., nes pasidavė 49 metų, o tikrenybėje turėjo 52 metus ir tokiu būdu buvo per senas prisirašyti prie SLA. šį reikalą pilnai apsvačius, surasta, kad p. Pečkaitis prasižengė prieš konstitucijos skyr. 13-tą, par. j, ir todėl pasiremiant skyr. 14-tu, par. f, nutarta jį išbraukti iš SLA.

Pirma sesija uždaryta 1 val. po pietų.

### SESIJA II.

Antra sesija atidaryta 2 val. po pietų.

5. Svarstoma SLA. 60 kp., Grand Rapids, Mich. narių: J. Kiauno ir F. Zukaicio skundas prieš kuopos narį A. Kautską. Skundėjai savo skundą remia tuo, kad A. Kautskas „Vilnės“ No. 290 juos apšmeižęs balsų vogime, kuomet jie buvo Balsų Skaitymo Komisijoje. Taipgi skaitoma SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisijos tarymo reportas, kuriame patiekiami Pildomajai Tarybai sekama rekomendacija:

A. Kautskas nepamatuoti apšmeižė SLA. 60 kuopą ir jos narius „Vilnės“ No. 290 jokių būdu neįrodydamas savo šmeižtų, todėl minėtas narys yra prasižengęs prieš SLA. konstitucijos skyr. 7-tą, par. 2 ir skyr. 13-tą, par. a. Pasiremiant konstitucijos skyr. 14-tu, par. b, rekomenduojame atimti A. Kautskui balsą ir balsavimo teisę vieniems metams laikui.

SLA. Pildomoji Taryba visą dalyką apsvačius, vienbalsiai nutarė užgirti SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisijos rekomendaciją.

6. Skaitoma SLA. 275 kp., Springfield, Ill., prašymas paramos iš Jaunuolių švietimo Fondo. Apsvaršius, nutarta paskirti \$75.00 minėtos kuopos jaunuolių kultūrinimui ir lavinimui.

7. Skaitoma SLA. 318 kp., Worcester, Mass., prašymas paramos iš Jaunuolių švietimo Fondo. Apsvaršius, nutarta paskirti \$75.00 minėtos kuopos jaunuolių mokyklos užlaikymui.

8. Skaitoma SLA. 357 kp., Chicago, Ill., prašymas paramos iš Jaunuolių švietimo Fondo. Nutarta paskirti \$75.00 minėtos kuopos jaunuolių mokiniui dailės srityje.

Antra sesija uždaryta 6 val. vakare.

### SESIJA III.

Trečia sesija atidaryta rugsėjo 2 d., 10 val. ryte. Dalyvauja visi Pildomosios Tarybos nariai ir kartu dalyvauja V. Kamarauskas, buvęs SLA. Vice-Prezidentas. Šioje sesijoje, taipgi dalyvauja: J. V. Grinius, Kontrolės Komisijos pirm., F. J. Bagočius, Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisijos pirm. ir A. A. Olis, Finansų Komisijos pirm.

9. Svarstoma J. Azunario iš Waterbury, Conn., paskolos reikalas. Išklausa A. Olio reportas iš jo tyrinėjimų šiame reikale. Šį dalyką visapusiškai apsvačius, nutarta nedaryti jokių išlaidų paskolos reikalui iki p. A. Olio, Finansų Komisijos pirm., nenuvažiuos į Waterbury, Conn., ir neištirs namo dabartinę vertę ir visus kitus reikalus surištus su paskola.

10. Svarstoma Lithuanianienybė Publishing Co. iš Brooklyn, N. Y., prašymas paskolos paigalimo ant penkių metų laiko. Minėtos bendrovės paskolos atmokėjimo laikas pasibaigė birželio 1 d., 1930 m. Apsvaršius, nutarta visą reikalą pavesti Finansų Komisijai, kaip praieito SLA. 36-to Seimo yra nutarta. Komisija dalyką ištyrus suteiks savo rekomendacijas Pild. Tarybai, o tik tuomet bus galima spręsti apie paskolos paigalimą.

11. Svarstoma A. Vikriko iš Brooklyn, N. Y., prašymas paigalimo paskolos ant penkių metų laiko. Apsvaršius, nutarta dalyką pavesti Finansų Komisijai ištyrimui, o gavus jos rekomendacijas spręsti apie paskolos paigalimą.

12. Svarstoma klausimas išduoti paskolą ant pirmo morgio, kurių atmokėjimo laikas jau pasibaigęs. Nutarta praieiti visiems tiems nariams, kurie yra gavę paskolą iš SLA. ir kurių atmokėjimo laikas jau pasibaigęs, kad jie kuogrečiausia grąžintų SLA. izdan paskolintus pinigus. Negrąžinus paskolų arba neatlikus formosumų paigalimui paskolų, bus imta atstatinami žingsniai paskolų iškoliektavimui.

Trečia sesija uždaryta 1 val. po pietų.

### SESIJA IV.

Ketvirta sesija atidaryta 2 val. po pietų.

13. Skaitoma visa eilė prištų skundų, kurie seka:

a) SLA. 77 kp., Rockford, Ill., skundas prieš minėtos kuopos narį, A. Simonį, už trukmą pasielgimą kuopos susirinkime.

b) SLA. 177 kp., Milwaukee, Wis., narių skundas prieš buvusią kuopos finansų sekretorę, M. Šimanskutę, už neteisingą pildymą narių persikėlimo laktų.

c) SLA. 129 kp., Chicago, Ill., skundas prieš buvusius minėtos kuopos valdybos narius ir atskirus narius, už peržengimą SLA. konstitucijos ir Seimo nutarimų.

d) SLA. 275 kp., Springfield, Ill., skundas prieš 158 kuopos narius: P. Jurkonį ir S. Konsantinavičių, už paniekimą S. L. A. konstitucijos ir Seimo nutarimų.

e) SLA. 35 kp., Wilkes Barre, Pa., tuly narių skundas prieš M. Žaldoką, J. Stanislovaitį ir S. Kvascevičių, 115 kp. narius; R. Mizarą, 83 kp. narį; J. Stankevičių, 35 kp. narį. Viršminėti nariai kaltinami griovime SLA. ir agitavime nusiųsti mokesčių teisėtam S. L. A. Centrai.

Apsvaršius viršminėtus skundas, nutarta perduoti juos Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisijai nuodugniam išardymui, o gavus Komisijos rekomendacijas tik tuomet išnešti galutiną nuosprendį visų virš išardintų skundų reikale.

14. Skaitoma B. Staneslow, pavienio nario iš Ithaca, N. Y., prašymas \$200 paskolos iš S. L. A. Moksleivių Fondo. Apsvaršius, nutarta paskolos apdlikaciją pasiūti Apšvietos Komisijai ir jeigu ji sutiks rekomenduoti suteikimą paskolos, tuomet prašoma paskolą suteikti minėtam nariui.

Ketvirta sesija uždaryta 6 val. vakare.

### SESIJA V.

Penkta sesija atidaryta 3 d. rugsėjo, 10 val. ryte. Šioje sesijoje dalyvauja visi vakarykštės sesijos dalyvavę SLA. viršmininkai ir adv. J. S. Lopato, SLA. legalis patarėjas.

15. Pakeliama klausimas kokios procedūros laikysis ateityje suteikimo paskolų. Svarstoma SLA. 36-tam Seime priimta rezoliucija, kur nurodoma, kad pirm, negu paskola bus suteikta, Fin. Komisija turi iširti netik nuosavybės vertę, bet ir legalį saugumą. Kadangi kilo klausimas, kaip būtų patogiausia įvykinti šį Seimo nutarimą, tad dalyką plačiai apkalbėjus, nutarta, kad visos aplikacijos arba prašymai paskolų turi būti pasiūti Finansų Komisijos pirmininkui del ištyrimo nuosavybės vertės, ant kurio norima paskolą gauti. Finansų Kom. ištyrus nuosavybės vertę, aplikaciją kartu su rekomendacija turi pasiūti Pild. Tarybai per SLA. Sekretorių.

Jeigu Pild. Taryba nutars suteikti paskolą, tuomet legalinio dokumentai ir „titled“ dokumentai turi būti priduoti Finansų Komisijai iširti legalį saugumą paskolos. Finansų Komisijai ištyrus legalį saugumą ir kartu su SLA. Izdininku suteik, kad dokumentai yra tvarkoje, Finansų Komisija ir Izdininkas rekomenduoja Pildomajai Tarybai kaip ir kam pignus išmokėti ir tuomet Prezidentas ir Sekretorius įsako Izdininkui pignus išmokėti su lig tos rekomendacijos. Taip pat priimta Finansų Komisijos pirm. p. A. Olio rekomendacija, kad paskolos prašantis asmuo turi priduoti nuosavybės planą „blue prints“ ir esamo tuo laiku namo paveikslą.

16. SLA. Sekretorius praneša, kad gauta kelios rezoliucijos iš kai kurių SLA. kuopų narių, po kuriomis pasirašo po tris, keturis SLA. nariai ir niekieno eįgalioti reikalauja grąžinti jų ir kitų narių imokėtus pinigus į Susivienijimą. Perskačius tas rezoliucijas pasirodo, kad tokis reikalavimas yra visiškai nepamatotas ir remiamas net falsifikacijomis esamos padėties Susivienijime. Apsvaršius nutarta duoti atatininkamas atsakymas už rezoliucijų autoriams ir įgaliotas S. L. A. Sekretorius tai atlikti.

Sesija penkta uždaryta 1 val. po pietų.

### SESIJA VI.

Sesija šešta atidaryta 2 val. po pietų.

17. SLA. Sekretorius P. Jurgeliutė praneša, kad žemiau išvardintos SLA. kuopos, arba kuopų buvusios valdybos su dalimi joms pritariančių narių nėra užsimokėjusios į Centrą prigulinių Susivienijimui apsaugos ir kitų mokesčių už tris mėnesius. SLA. Sekretorius toliaus praneša, kad beveik visos žemiau išvardintos ir dar kitos SLA. kuopos ir buvusios kuopų valdybos su dalimi pritariančių narių narių yra prisijungę Centrui rezoliucijas, kurias sekretorius perskaito. Iš rezoliucijų paaiški, kad tokios kuopos ar jų buvusios valdybos laikosi nusistatymo nusiųsti S. L. A. Centran narių surinktas duokles, prigulinių Susivienijimui ir kad tuli nariai ir viršmininkai tų kuopų neprisilaiko Susivienijimo konstitucijos ir taisyklių, melagingai šmeižia Pildomajai Tarybai ir misrepzentuoja Susivienijimo finansinių stovį tikslu atskelti arba atkalbinti narius nuo Susivienijimo. Šį reikalą plačiai ir nuodugniam apkalbėjus, Pildomosios Tarybos suvažiavimas vienbalsiai sutiko, kad tokia SLA. kuopa, jų viršininkai ir narių akcija daro Susivienijimui žalą, todėl vienbalsiai nutarta:

1) Sekamos SLA. kuopos: 53 kp., Chicago, Ill.; 106 kp., San Francisco, Cal.; 368 kp., Cicero, Ill.; taip pat sekamų SLA. kuopų buvusios valdybos, ar atskiri buvusios valdybų nariai, su dalimi joms pritariančių narių: 2 kp., Forest City, Pa.; 3 kp., Elizabeth N. J.; 25 kp., Stoughton, Mass.; 57 kp., Worcester, Mass.; 58 kp., Hudson, Mass.; 69 kp., Rochester, N.Y.; 75 kp., Los Angeles Cal.; 125 kp., Melrose Park, Ill.; 139 kp., Chicago, Ill.; 177 kp., Milwaukee, Wis.; 205 kp., Schenectady, N. Y.; 234 kp., Great Neck, N. Y.; 245 kp., Newark, N. J.; 302 kp., Trenton, N. J.; yra šiuomi suspenduojamos už nemokėjamą apsaugos ir kitų Susivienijimui prigulinių mokesčių už pilnus tris mėnesius, kaip tatau nurodo SLA. konstitucijos skyrus 12-tas, paragrafas 1-mas. Toliaus nutarta, kad SLA. Sekretorius turi apie tai pranešti viršminėtoms kuopoms ir kuopų buvusios valdyboms, pareikalaujant, kad visas tų kuopų turtas: knygos, pinigai, S. L. A. čarteris ir k'toki visi dokumentai būtų perduoti SLA. Pildomajai Tarybai bėgyje 30 dienu nuo tokio pranešimo priadintimo apdraustu laišku, kaip tatau nurodo SLA. konstitucijos skyrus 5-tas, paragrafas 9-tas.

2) Kad SLA. Sekretorius prižiūrėtų kitų SLA. kuopų mokesčius ir kuomet bile kuopos mokeskyst bus užvilktos pilnai už tris mėnesius, tuomet privalo tuojuos pranešti tokioms kuopoms, kad jos yra sulig konstitucijos reikalavimo suspenduotos už nemokėjamą apsaugos ir kitų prigulinių Susivienijimui mokesčių ir pareikalauti, kad tokių kuopų v'sas turtas: knygos, pinigai, SLA. čarteris turi būti perduotas S. L. A. Pildomajai Tarybai bėgyje 30 dienų nuo tokio pranešimo priadintimo.

3) Kadangi akcija ir nusistatymas viršminėtų kuopų ir kuopų buvusios valdybų su dalimi joms pritariančių narių, pridant dar SLA. 55, 101 ir 129 kp. buvusias valdybas su dalimi joms pritariančių narių, yra aiškiai priešinigi SLA. konstitucijai ir Susivienijimo gerovei, todėl jei tokios kuopos, buvusios kuopų valdybos ar atskiri nariai norėtų vėl įsisteinti Susivienijime konstitucijoje nurodyta tvarka, tad įgaliojamas S. L. A. Prezidentas iširti ar tų kuopų viršininkai ir nariai gali pasiaiškinti, kad jie nekalti del tokios akcijos ir tokio nusistatymo ir jeigu tinkamai nepasiaiškina, tuomet SLA. Prezidentas visas tokias kuopas ir jų viršininkus turi palikti suspenduotais, o nesuspenduotas del mokesčių nemokėjimo turi suspenduoti. Apie tokią SLA. Prezidento nuosprendį SLA. Sekretorius privalo pranešti visoms tokioms kuopoms ir jų viršininkams.

Pastaba. SLA. kuopų buvusios valdybos su dalimi joms pritariančių narių reiskia tuos atsitikimus, kur SLA. kuopos persiorganizavo, išsirinkdamos naujas kuopų valdybas, arba darinkdamos valdybas į vietas nusitariusių nemokėti Susivienijimui duoklių, tačiau buvusios kuopų valdybos, arba dalis tokių valdybų su pritariančiais joms nariais, nors mokesčių Susivienijimui nemoka, bet sauvalingai skelbiai tų kuopų valdybomis ir sauvalingai funkcionuoja kaip SLA. kuopos.

18. Skaitoma buvusio SLA. Sveikatos Komisijos pirmininko Dr. I. B. Bronušo laiskas, kuriame jis primena, kad reikėtų apmokėti iš Sveikatos Fondo Sveikatos Komisijos nariams už vedimą Sveikatos Skyriaus dainuot, „Tėvynėje“, taip pat neaplenkiant ir SLA. Doktoro Kvotėjo. Sekretorius praneša, kad iki Seimui Sveikatos Fonde yra belikę \$200 dol., todėl nutarta tuos pinigus paskirti Sveikatos Komisijos nariams ir SLA. Doktorui Kvotėjui, kaip atlyginimą už jų darbą Sveikatos Skyriaus vedime ir kad jie pakys pasiskirstytų tarpe savęs kiek kuriam atlyginimo iš tos sumos priguli.

19. Pakeliama klausimas, kad dabartiniu momentu būtų naugomis apmokėti iš Sveikatos Fondo Pildomosios Tarybos įgaliotinius, kurie galėtų atsilankyti į kuopų susirinkimus savo apskričio ribose ir paaiškinti S. L. A. nariams tikrąją padėtį, ko kiai šiandie yra Susivienijime. Apkalbėjus šį klausimą vienbalsiai nutarta tokius įgaliotinius skirti, jei apskričių suvažiavimai ar apskričių valdybos pareikalaus tokių įgaliotinių, kartu nuominuojant ir kandidatą ar kandidatus tokio įgaliotinio vietai. Tokie įgaliotiniai bus apmokami iš Centro už kelionės išlaidas ir už sugaištą laiką, jei savo pareigas eidami bus priversti išlikti nu kasdieninio užsiėmimo. Įgaliotiniai bus atsakomingi Pildomajai Tarybai ir todėl be pasitarimo su Centru ar SLA. Prezidentu jokių su didesėmis išlaidomis surištų žygių daryti negali.

20. Nuodugniam apsvačius užgirta sekamos SLA. nariams paskolos pirmo morgio teisėmis:

1) J. Rypkevičius, Chicago, Ill. — 5,500.

2) A. Bradchulis, Chicago, Ill. — 4,500.

3) N. Krukonis, Chicago, Ill. — 8,500.

4) G. J. Stungis, Chicago, Ill. — 3,000.

Taipgi nutarta užgirti pirkimą Michigan Ave. & 26th St. Bldg. bondų sumoje \$5,000. Suvažiavimą uždarė SLA.

Prezidentas, S. Gegužis, 7 val. vakare, rugsėjo 3 d., 1930 m.

P. Jurgeliutė,  
SLA. Sekr.

## SLA. APSKRIČIU DARBUOTĖ

IŠ SLA. 3-čio APSKRIČIO VALDYBOS POSEDŽIO.

Rugsėjo 12 d. SLA. 3-čio apskričio valdyba podraug su rengimų komisija turėjo posėdį. Svarbesnieji valdybos ir komisijų nutarimai:

1. Surengti prakalbų maršrutą 3-čio apskričio ribose, pakviečiant gerą kalbėtoją.

2. Nutarta susižinoti su Lietuvos Operos artistu Jonu Butėnu ir, jei galima bus, tai surengti jam koncertą spalio 5 d.

3. Nutarta surengti Gedulio Vakaras spalio 26 d., paminėjimui 10 metų sukaktuvių Vilniaus užgrobo, pritaikant tam vakarui tinkamą programą.

Reiškia, SLA. 3 apskritys, besitariant rudenii, ir vėl naudingų darbų imasi. Taip ir reikia darbuotis SLA. veikėjams ir SLA. 3-čio apskričio valdyba, rengimų komisija ir visi veikėjai pasižymi veikumu ir naudingais darbais kaip pačiam apskričiai, taip ir visai organizacijai. Tai puiku.

### Butėnui Koncertas Rengiamas.

Teko sužinoti, kad SLA. 3-čio apskričio viršininkams parvyko susitarti su Lietuvos Operos artistu Jonu Butėnu ir todėl yra rengiamas p. Butėnui koncertas, kuris įvyks sekmadieny, spalio 5 d., L. M. D. svetainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa.

Apie Joną Butėną, kaip dainininką, Pittsburgh'o koncertus lankančią lietuvių publikai aiškinti nereikia, nes p. Butėnas visuomet buvo ir yra pittsburghiečių mėgiamas dainininkas. Buvo laikai, kuomet p. Butėnas Pittsburgh'e gyveno, mokino chorą, lavino musų jaunimą dainuoti, rengdavo vakarus ir mums linksmindavo savo gražiomis dainomis ir mes gerėdavomės jomis. Bet tais laikais p. Butėnas netik musų jaunimą mokino, bet ir pats mokinosi — siekė savo tikslo — tobulybės dainoje. Nors ir per vargą, daugiausiai savomis jėgomis siekė, bet vis tik pagaliau pasiekė dainos augštumą — Operos.

Butėnas neužmiršta mūsų seimą Pittsburgh'o ir tų mūsų „dumų“ ir gavęs progos vis mums aplanko, mums padainuoja. Bet mes pittsburghiečiai taip pat neužmirštame p. Butėno ir kada tik jis mums dainuoja, mes visuomet skaitlingai susirenkame ir gerimės jo dainomis. Aš esu tikras, kad ir ši kartą pittsburghiečiai skaitlingai atsilankys į p. Butėno koncertą, kad atnaujinti savo senas pažintis.

Šiuo kartu p. Butėnas mums dainuos jau kaip Lietuvos Operos dainininkas, dainuos ir mums tas dainas, kurias dainuoja Lietuvos Operoje, taip pat padainuos ir visų mėgiamas naujausias liaudies dainas. Iš praeties žinome, kad visuomet p. Butėnas mokėdavo parinkti mums tinkamas ir visų mėgiamas dainas, tą patį jis padarys ir šiuo sykiu. Todel visi Pittsburgh'o ir apylinkių lietuviai, ypatingai SLA. nariai atsilankykite į šį SLA. 3-čio apskričio rengiamą p. Butėnui koncertą. Atsilankę džiaugsitės ir gėrėsitės žavėjančiomis dainomis.

S. B.

— Gėda tam tėvui bei motinai, kurių dukters ir sunai nemoka lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti.

## SLA. Kalendorius

### APSKRICIŲ BEI KUOPŲ PARENGIMAI

NEW HAVEN, CONN. — S.

L. A. 142 kuopa rengia pasilinksminimo vakarą — bundulų balių, kuris įvyks spalio 18 d., Parapijinėje Svetainėje, 339 Green St. Prsidės 7:30 val. vakare. Visi SLA. nariai ir visi vietos lietuviai kviečiami atsilankyti į šį puikų parengimą. — Kviečia Rengėjai.

— o —

## IŠ S. L. A. KUOPŲ DARBUOTĖS

DETROIT, MICH.

Svarbus Pranešimas SLA. 200 Kuopos Nariams.

Jau visiems SLA. 200 kuopos nariams yra gerai žinoma, kad šios kuopos valdyba nuo pat Chicagos Seimo, ėjo ranka rankon su Susivienijimo grovikiams. Jie norėjo ir šią kuopą sugrąžinti. Pavyzdžiui: fin. sekr. J. Galinskas tos kuopos susirinkime, laikytame 7 d. rugsėjo, viešai pareiškė, kad, girdi, musų sugyvenimas yra tik dienos klausimu. Sakė: „Gal praeis mėnuo ar kiek daugiau laiko ir mes skirsime.“ Gi jis pats eisias su atsiskyrėliais. Toliaus dar paaiškėjo, kad už rugpjūčio mėnesį sekr. Galinskas tepasiuntė narių mokesčių į Centrą tik už lignonius ir dar vieno-kito narių, kurie jau buvo ant suspendavimo „listo“. Šiaip gi kone visų narių mokesčiai palikta kuopoje tikslu — boikotuoti Pild. Tarybą.

Kaip žinote sekr. Galinskas ir izd. Senaitis yra po mažą kauciją. Gi laikant narių mokesčius kuopoje tuojuos susirinkus didele suma viršijantis jų kaucijas perviršis pinigų pas tuos dar viršininku ir jeigu pinigai žlungtų, tai iš jų kaučių nebutų galima atiešiot visų nuostolių. Be pinigų žlugimo, kiek dar gali suspenduoti ir net išbraukti iš Susivienijimo narių vien tik del valdybos grovikiško darbo.

Esant tokiai padėčiai kuopoje, reikėjo kas nors daryti; reikėjo žiūrėti, kad kuopos narių teisės ir turtas būtų apsaugoti nuo Susivienijimo grovikių.

### Valdyba Prašalinta.

Konstitucijai ištikimi nariai 14 d. rugsėjo susirinko į šv. Jurgio parapijos mokyklos svetainę apsvartymui 200 kuopos kritiškos padėties. Besvarstant kuopos valdybos darbus šioje kuopoje prieita prie išvados, kad kuopos valdyba yra prasižengusi prieš SLA. konstituciją, įstatus ir dar padarėsi kitokių prasižengimų prieš S. L. A. Todel kone vienbalsiai nutarta prašalinti šiuos vald. narius: pirm. Guobį, fin. sekr. J. Galinską, prot. sekr. Alvyoną, izd. Senaitį ir maršalką Mitraką.

Prašalintųjų vieton išrinkta šie valdybos nariai: pirm. — K. Šnuolis, fin. sekr. — J. Laukonis, prot. sekr. — V. Karpilys, izd. — J. Valaitis ir maršalka — K. Bauronskis. Suprantama, kad ši naujoji valdyba tik užbaigs senos valdybos tarnybos laiką.

Sekantis 200 kuopos reguliariis mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 5 d., 2 val. po pietų, šv. Jurgio parapijos mokyklos svetainėje. Todel visi nariai malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą apsvartymui įvairių kuopos reikalų ir užsimokėti mokesčius naujam kuopos fin. sekretoriui J. Laukonui.

K. Šnuolis — pirm.



# **ELIZABETH, N. J.** **Pranešimas SLA. 3 Kp.** **Nariams.**

SLA. 3-čios kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 7 d. spalio, 7:30 val. vakare, Lietuvių Laisvės svetainėje, 269 Second St. Kurie nariai nepritariate „progresyviams“, esate ištikimi S. L. A. konstitucijai ir norite pasilikti pilnateisiais SLA. nariais, malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą ir užsimokėti savo užvilktas mokesčius, kad nepasiliktumėt suspenduotais ir toliau nebutumėt visai išbrauktais iš organizacijos. S. L. A. 3 kp. nariams visiems yra žinoma, kad kuopa yra persiorganizavusi ir nauja valdyba išrinkta, ir viskas tvarkingai yra vedama. Didžiūmos narių užmokėti visi mokesčiai ir į Centrą pasiųsti.

## **SLA. 3 Kp. Valdyba.**

## **CLEVELAND, OHIO.**

### **Visų SLA. 14 Kuopos Narių Domei.**

Šiuomi pranešu visų SLA. 14 kuopos narių domei, kad persikelčiau gyventi į naują vietą ir todėl visų meldžiu su visokiais SLA. reikalais, kurie mane liečia kaip SLA. 14 kuopos finansų sekretorių, kreiptis žemiau nurodytą naują adresą.

**V. P. Banionis,**  
1355 Giddings Rd.,  
Cleveland, Ohio.

## **DETROIT, MICH.**

### **Svarbus Pranešimas SLA. 21 Kuopos Nariams.**

Šiuomi pranešu visų SLA. 21 kuopos narių žiniai, kad persiorganizavusios SLA. 21 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks šeštadienį, spalio 4 d., prasidės 7 val. vakare, Lietuvių Bendrovės namo svetainės kambaryje, kertę 25-th St. ir W. Vernor Highway. Todel visi SLA. 21 kuopos nariai, kurie sutinkate su SLA. konstitucija ir norite pasilikti pilnateisiais Susivienijimo nariais, malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą.

Yra visų SLA. 21 kuopos narių, kurie nori pasilikti Susivienijimo nariais, būtina pareiga ateiti pas SLA. 21 kuopos finansų sekretorių ir užsiregistruoti, kad sutinkate būti ištikimi SLA. konstitucijai narių ir užsimokėti visas savo užvilktas mokesčius į SLA. Centrą.

Laikinas persiorganizavusios SLA. 21 kp. fin. sekr.

—V. Balvočius.

## **WORCESTER, MASS.**

### **SLA. 358 Kp. Narių Domei.**

SLA. 358 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 12 d., 12:30 val. po pietų. Visi nariai būtina ateiti į susirinkimą pažymėtu laiku, nes yra daug svarbių reikalų apšvarstymui. Be to, tą pačią dieną, 2 val. po pietų, įvyksta dieiminis išvažiavimas ir visų kuopos narių pareiga jame dalyvauti.

Taipgi visi SLA. 358 kuopos nariai privalo atsiminti, kad su spalio mėnesiu prasideda SLA. 358 kuopos kontestas gavimui naujų narių į kuopą ir Susivienijimą. Kiekvienas SLA. 358 kuopos narys privalo šiam konteste dalyvauti ir kiekvienas gali alimėti skiriamas dovanas. Kiekvienas turi lygią progą būti laimėtoju. Todel visi nariai dalyvaukite konteste.

## **Komitetas.**

## **BIRDGEVILLE, PA.**

### **SLA. 90 Kp. Susirinkimas.**

Rugsėjo 14 d., Owls salėje, SLA. 90 kp. laikė mėnesinį susirinkimą. Narių dalyvavo gana skaitlingas būrys ir susirinkime visi gražiai užsilaikė ir su gyvai svarstė organizacijos reikalus. Organizatorius S. Bakanas perstatė susirinkimui keturis naujus narius į suaugusių

skyrų, visi Amerikoje gimę jaunuoliai, butent: p-lė Bronislava Sabaliauskytė, J. Dereškevičius, P. Dereškevičius ir B. Antanaitis. Visi jauni, gražūs jaunuoliai, ką susirinkimas vienbalsiai priėmė šiuos naujus jaunus narius. Organizatorius S. Bakanas pridavė tris aplikacijas ir į vaikų skyrių, butent: Onos Meškauskutės, Mykolo Sabaliauskučio ir Malinauskiutės.

Buvo apkalbėta kuopos reikalai, nutarta leisti ant išlaimėjimo naujas Radio kuopos naudai, kad padidinus kp. išdą ir tam dalykui rupintis išrinkta komisija iš: J. Kazlausko, J. Naujelio ir B. Sabaliauskutės.

Buvo išrinkta komisija kuopos knygoms peržiūrėti iš: J. Kazlausko, J. Križanausko ir B. Sabaliauskutės. Sekretorius S. Bakanas pranešė, kad šiuomi laiku ligonių tik vienas tesiranda — Antanas Mikšta, anglių kasyklose buvo sužeistas rugpjūčio 22 d., ir serga savo namuose daktaro priežiūroje, turi šankaulius sulaužytus. Antras ligonis Povilas Poškevičius jau atsikakė nuo pašėpos, nors dar nėra pasveikęs. Mat serga reumatizmu, tai jau pašėpos laikas yra išsibaigęs.

Buvo pasiskudimų iš 265 kp. Treveskyn, Pa., kad buk tos kuopos „progresyviška“ valdyba nesitūnčianti narių duoklių į Centrą, nors kaip ima nuo narių mokesčius, tai sako kad siųs, nes nariai mokėdami mokesčius to reikalauja. Bet nariai nežino, ar jų sumokėti mokesčiai pasiekė Centrą, ar ne, ir 265 kp. nariai tuomi yra labai susirūpinę, kad kartais del bolševikiškos kp. valdybos ir kokių ten užmačių nepraradus savo pašėpų ir pomirtinių.

Susirinkimas patarė 265 kp. nariams ir kitų kuopų nariams, katrie tik negali sugyventi su tais vadinaimais „progresyviais“, persikelti į 90 kp. ir tuomi dalyku J. Kazlauskas buvo įgaliotas parašyti į „Tėvynę“ tam tikrą pranešimą.

S. Bakanas.

## **ALBANY, N. Y.**

### **SLA. 235 Kp. Pradedą Gyvai Veikti.**

Albanės lietuviai visai nekreipia dėmesį į bolševikų brutalinę ir nesąžiningą agitaciją prieš SLA. Albanės lietuviams rūpi jų šeimynų likimas. Čia atsirado gerų viengėnčių, kurie permatė butino reikalo turėt pašėpos draugiją, kur būtų galima apsidrausti ir gaut pašėpų ligoje, taip gi palaikyt jaunuolius nuo ištautėjimo. Tokia draugija numatė turėt Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopą. Todel čia ir sutvėrta 235 kuopa. Kuopa sutvėrta iš rinktinių esmenų, kurie pilnai nusistatę kovot prieš mūsų tautos išsigimėlius, kurie bando mūsų gyvenime įvest visai nemalonus elementą. Bet tas jų gėmalas dar neišsivystęs puva ir toks daigas, kaip bolševikai, netinka jokiai rimtesnei draugijai. Jis yra tautinio gyvenimo ardytoju. Juk bolševikai nepripažįsta nė morališko, nė šeimyninio gyvenimo. Taip gi jie neprisipažįsta savo motinos, kuri tą gėmalą pagimdė. Jei kuopos narys pats nedirba ir žiuri tik iš kitų rankų — jo reikiama saugotis, nes jis yra pavojingas.

Albanės lietuvuose upas link SLA. begaliniai geras. Kuopos valdyba tik laukia oro atvėsiant. Orui gi atvėsus, bus rengtos prakalbos, kur bus plačiai aiškinama apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Albanės lietuviai per ilgus laikus priklausė prie lenkų partijos, nes čionai buvo lietuvius kuniigas. Tokiu būdu tautinio susigyvai svarstė organizacijos reikalus. Organizatorius S. Bakanas perstatė susirinkimui keturis naujus narius į suaugusių

ne tik pačiame mieste, bet ir apylinkėse, tai yra mažesniuose miesteliuose, kur lietuvių pusėtinai randasi. Kaip numatoma, tai bolševikai gaus gerą „dozą“ medicinų iš SLA. 235 kuopos.

Patartina visiems albaniečiams prisirašyti prie SLA. 235 kuopos. Prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje priklausio: advokatai, daktarai, mokslo vyrai, tautos veikėjai ir visi geri lietuviai. Tai gi yra viena geriausių lietuvių organizacijų. Nepaisant, kur Tamsta gyvenat, bet jei esi užsimokėjęs duokles, visur esi pilnu nariu ir visomis organizacijos privilegijomis naudojies. Prisirašyk tamsta pats. Pakvies ir savo gerus pažįstamus prie SLA. prisirašyti.

Kuopos susirinkimas įvyks spalio (Oct.) 5 d., 4 val. piet, pas Kazį Bičką, 236 — 3rd St., Albany, N. Y. Bus progą kiekvienam lietuviui susipažinti su SLA. ir pastoti jo nariais. Gerb. V. Degutis, darbus tautietis ir SLA. 235 kuopos organizatorius, su mielu noru paaiškins kas bus neaišku. Turiu už garbę pastebėti, kad Antanina Bičkienė, Kazys Bičkis ir Stasys Vaičiūnas yra darbštūs tautiečiai. Jie pasiriję darbuotis SLA. labui. Todel, reikia tikėtis, kad New Yorko valstijos sostinėje netrukus išaugs didelė SLA. 235 kuopa, ko delei Albanės lietuviai galės pasididžiuoti.

Lietuvis.

## **EAST ST. LOUIS, ILL.**

### **IS SLA. 88 Kp. Susirinkimo.**

Rugsėjo 7 d. įvyko SLA. 88 kp. susirinkimas. Narių buvo susirinkę 38. Perskaičius protokolą iš praėjo susirinkimo, pasirodo, kad p. V. Domasevičius buvo parašęs į „Tėvynę“ korespondenciją apie „progresyvių“ frakcijos darbuotę. To delei paskirta komisija, kad pareikalautų Domasevičiaus tą savo rašinį „Tėvynėje“ atšaukti. Domasevičius tur but nerado nieko atšaukiamo, „Tėvynės“ No. 34 davė visai aiškų atsakymą, kuris net šiame susirinkime perskaitytas.

Delei to komisari labai susinervavo ir reikalavo, kad Domasevičius būtų nubaustas. Buvo visokių bausmių jam primetama. Galop kokia tai įsikarščiavusi bobelka pareikalavo, kad Domasevičiui būtų atimta balsas 6 mėnesiams. Šitoks pasiūlymas labai patiko kp. pirmininkui Geržiečiui. Ir jis pralbas tik drožė, tik drožė: „Gegužis, Gegužis“ ir tt. Kitame svetainės gale „tavorščius“ Senulis „prakalbą“ režia. Nei šiam, nei tam rečia: „Ura! visi kelmame rankas!“ Pirmininkas jam nieko nesako, leidžia trukšmuoti ir agituoti kaip reikia balsuoti. Tačiau, kada pristėjo balsuoti, tai iš 88 narių tik 6 rankas tepakėlė. Po to pirmininkas rečia: „Reikia balsuoti išnaujo!“ Balsuoja išnaujo. Balsus skaito kas tik nori, be jokios tvarkos. Suskaičioma 11 balsų už įnešimą. Taip gi 11 balsų prieš įnešimą. S. L. konstitucijos skyrus XV, parag. p sako: „Jei būtų lygiai balsų už kaltą ir nekaltą, tasyk kaltinamasis narys turi būti apšauktas nekaltu.“ Bet kaip mus pirmininkas pasielgė? O gi, dar syki balsavo ir be jokios tvarkos. Niekas nežino, kaip tas balsavimas baigėsi.

Dešimčiai minučių prasilinkus, draugas Kalėda užklausa: „Tai ką gi jūs padarėte su Domasevičiaus bausme?“ Pirmininkas pareiškia: „Jam balsas atimtas šešems mėnesiams.“ Kokių būdu tas balso „atėmimas“ įvyko, tai ir dabar dar nežinoma. Tai yra tikras čigoniškas jomarkas. Toliaus pasirodo, kad mūsų kuopos finansų raštininkas J. J. Dajota yra išsiuntinęs paraginimus tiems nariams, kurie yra skolingi. Tie paraginimai

skamba sekamai: „Tamsta esi kaltas už xx mėnesius ir į kokią susivienijimą manote prigulėti? Ar į tą, kurį policija su lazdomis valdo ar į darbininkų susivienijimą, kurį patys darbininkai valdys?“ Tai tokius laiškus mūsų finansų raštininkas rašo! Tas pats raštininkas, kuris iš kuopos ima algą ir pats žmogus, kuris pyksta, jei kas jį ir jam panašius vadina S. L. A. griovikais. Ką gi tas laiškas reiškia?!

Tas laiškas pateko į J. N. Žičkaus rankas ir žičkus jį perskaitė susirinkime. J. J. Dajotas prisipažino, kad tai yra jo parašytas laiškas. Na, aš turiu pasakyti, kad jei taip „darbinikiškai“ valdysite tą savo „susivienijimą“, kaip kad šiame susirinkime elgėtės, tai jam geriausia duoti vardas „čekistų susivienijimas“, ir Dajotą, rašydamas nariams paraginimus, turėtų parašyti: „ar priklausysite prie SLA., ar prie komisarių ir čekistų susivienijimo?“

Šiame susirinkime Dajotas pareiškia: „Aš perskaitysiu finansų komisijos raportą, tai jūs žinosite, ką gegužiniai daro su mūsų darbininkų pinigais. Perskaito raportą ir paaiškina, kad gegužiniai yra apie 70,000 dolerių nustoję. V. Domasevičius paaiškina, kad tai SLA. yra visai laimingas, jis iš milijono ir trijų šimtų tūkstančių dolerių turi tik 70,000 dolerių, ne taip gerai įvestu. (Net nė tiek blogų investentų Susivienijime nėra. Red.). Juk šiais metais labai gdurys Wall Streeto finansieriai yra milijonus dolerių nustoję, o jei mūsų Centralinė valdyba iš virš milijono dolerių tik 70,000 prastokai įvestino, tai mūsų Pildomosios Tarybos nariai yra labai išsargūs žmonės. Šitai Domasevičiui paaiškinus, „tavorščiai“ užbaubė: „Matai, kaip gegužinis klapčiukas moka išsisteisinti!“

Mano nuožiūra, mūsų pirmi Geržaitis ir fin. raštininkas J. J. Dajota nesiskaito nė su faktais, nė pildo SLA. įstatus. Jie tik pučia nariams į akis dumus, pila komisarių pripumpuotą dvasią ir patys nežino, kur link žygiuoja.

Sekantis SLA. 88 kp. susirinkimas įvyks S. Yociaus svetainėje, 5 d. spalio. Visi nariai ir narės privalo šiam susirinkime dalyvauti, nes dabar yra begaliniai svarbus reikalas. Komisariai planuoja mums praužti kilpas. Būkite visi susirinkime ir nesiduokite jiems mūsų organizaciją į prapultį vestiti.

Pranas Bukauskas.

**Red. Pastaba.** — Ištiesy S. L. A. 88 kp. bolševikų nedorai elgiamasi. Jei jie 6 mėnesiams atėmė žmogui balsą už tai, kad jis į organą parašė teisybės žodį, tai ką jau reikia daryti su tokiais, kaip J. J. Dajotas, kurie viešai prieš mūsų organizaciją agituoja? Šitą reikalą S. L. A. konstitucijai ištikimieji nariai turėtų sekančiame kuopos susirinkime būtina apšvarstyti. J. J. Dajoto prasižengimas negalimas jokiais motyvais pateisinti ir tas žmogus, kuris dripta viešai organizacijoje suirginti kelti, už tai gali but visiškai iš SLA. prašalintas.

## **PHILADELPHIA, PA.**

### **IS SLA. 135 Kp. Susirinkimo.**

Rugsėjo 7 d., Lietuvių Muzikalo Namų knygne įvyko S. L. A. 135 kuopos mėnesinis susirinkimas. Protokolų sekretorius J. C. Streleckui nepribuvus, susirinkimo prašomas p. M. Mankelevičius šiame susirinkime užėmė protokolų sekretoriaus vietą.

Įvairių komisijų raportai. Iš Philadelphiajos lietuvių draugijų ekskursijos, įvykusios liepos 13 d., š. m., į Wildwood, N. J., iš

komisijos raportą pasirodo, kad pirmoji P. L. Draugijų ekskursija pavyko gerai. Nesa Philadelphiačiai bendrai iš artitrijų tukstančių lietuvių sudarė gražią ir didelę trijų traukinių ekskursiją. Musų kuopai prisidėjus prie surengimo ekskursijos ir kuopos veikėjams pasidarbavus, iš to kuopai liko ir pelno.

Prie ekskursijos surengimo ir ekskursijos tikietų pardavinėjimo daugiausia pasidarbavo šie kuopos veikėjai: J. V. Grinius, A. Tvaranavičius, St. Pamerneckis, J. C. Streleckis, A. Vaivada, V. Povilaitis, J. Collins, A. Garliauskas ir A. Meškauskas.

Be to, iš komisijos raportą paaiškėjo, kad dvilikos Philadelphiajos lietuvių draugijų atstovų sudaryta komisija ekskursijai rengti ne likviduota, bet palikta ir ant toliaus. Ir nutarta ateinančią vasarą surengti dar didesnę ir su gražiais pajavairinimais ekskursiją. Reikale ateinančią vasarą rengimo ekskursijos, draugijų atstovų susirinkimas įvyks lapkričio 23 d., 1930 m., Lietuvių Muzikalėje salėje. Raportas priimtas su užgirimu.

Raportas iš liepos 27 d., š. m., Vytauto parke įvykusio kuopos pikniko. Iš raportą pasirodo, kad piknikas buvo nedidelis, bet buvo gražus. Pikniko rengimo komisija turėjo prirėngus gražų ir labai įvairų programą ir turėjus gražių prizų. Bet iš priežasties tą dieną didelio karščio, komisija kad ir labai nenoroms, buvo priversta programą sulaukyti. Kuopai iš pikniko, kad ir neperdidelis buvo, bet visgi liko kiek ir pelno. Raportas priimtas.

Iš Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Didžiojo 500 metų mirties sukaktuvėms minėti komisijos nario indžinieriaus V. Norkevičiaus raportą pasirodė, kad draugijų atstovų komisija dedanti pastangas, kad bendrai be skirtumo pažiūrų minėti L. K. Vytauto Didžiojo 500 m. mirties sukaktuvės. Po kelių paklausimų ir pastabų raportas vienbalsiai priimtas.

Buvo skaitytas laiškas nuo Lietuvių Muzikalo Namų Bendrovės sekretoriaus N. Dailydos, kuriame sekretorius, bendrovės akcionierių pusmetinio susirinkimo nutarimu, kviečia SLA. 135 kp. išrinkti savo atstovą, arba įgalioti pirmininką nusifotografavimui grupėje visų dvilikos draugijų, rengusių ekskursiją pirmininkų. Ir kaipo Philadelphiajos lietuvių istorijai pirmos tokios ekskursijos draugijų pirmininkų atvaizdą, Wildwood miesto majoro atvaizdą ir miesto majoro suteiktą ekskursijos pirmininkui Wildwood Miesto Raktą paskelbti spaudoje.

Visapusiai apkalbėjus laiškas priimtas ir tokiu kuopos atstovu įgaliotas kuopos pirmininkas Antanas Tvaranavičius.

Taipgi buvo skaitytas ligonio atsišaukimas, tai SLA. 27 kp. nario iš Auburn, Ill. Kadangi dabar esant tarpe SLA. narių Komunistų Partijos pašėtai surutei ir demoralizacijai ir antara, ligonio atsišaukime pažymėtas sirgimo laikas nespūpola, tad nors A. Tvaranavičiui ir aiškinant, kad šeši metai atgal, kuomet jis gyveno Auburn, Ill. pažno p. J. Sasevičių, kaipo ištikimą SLA. narį ir gerą, dorą žmogų lietuvių, vienok vienbalsiai nutarta, kad iki bus iš kuopos išdo arba tarpe narių renkamos aukos, pirma atsilaukti per Centro Sekretorę apė tokių ligonių stovį.

Finansų sekretoriaus J. Collins pranešimu, kuopoj buvo keturi ligoniai, 2 jau pasveiko ir pašėpos išmokėtos, 1 dabar kuomet jam nepavyks to savo tikslo pasiekti. J. Plečkaitis, SLA. 247 kp. sekr.

# **NEKROLOGAI**

## **BALTIMORE, MD.** **Mirė P. Lazauskas.**

Nors SLA. 64-toj kuopoj yra gabių korespondentų, bet į organą „Tėvynę“ neparašo nei tokių įvykių, kaip 64 kuopos sekretoriaus mirtis. Praėjo dvi savaitės, žiuriu „Tėvynėje“ nėra parašyta apie P. Lazausko mirtį. Manau, kad sutingo mūsų kuopos korespondentai, tai nors ir pavėluotai parašau, nes vis geriau, negu niekad.

Rugsėjo 5 d. P. Lazauskas persiskyrė su šiuo pasauliu. Velionis Lazauskas buvo aktyvus darbuotojas draugijose. Priklausė SLA. 64-toj kuopoj ir dabar buvo finansų sekretorium. Pagerbimui velionio 64 kuopa nupirko gražų gėlių vainiką.

Priklausė prie Keistučio pašėpinės draugystės. Svetainės Bendrovės buvo pirmininku. Bendrovė taip gi pagerbė mirusį pirmininką ir nupirko gražų gėlių vainiką.

Rugsėjo 8 d. velionis P. Lazauskas palaidotas Louden Park kapinėse. Velionis gyvas budamas nepriklausė prie bažnyčios, tai ir palaidotas be bažnytinių ceremonijų. Paliko moterį, dvi dukteris ir sunų, ir čia, Baltimorėje, brolių Zidorių.

Daug lietuvių yra paligėlių ir gyvena iš kitų malonės. Velioniai Lazauskui gerai buvo gyventi, nes buvo susitaukęs turto ir paskutiniiais laikais nedirbdavo sunkaus darbo. Bet mirtis kertą visus lygiai—biednus ir turtingus.

Išėkis ramiai šaltoj žemelėje gerbiamas SLA. Veikėjas.

Z. Gapšys.

## **DAYTON, OHIO.**

Mirė Povilas Dambrauskas. Rugsėjo 12 d. mirė brangus SLA. 105 kuopos narys Povilas Dambrauskas, 45 metų amžiaus. Rugsėjo 15 d. iškilmingai palaidotas Kalvarijos kapinėse skaitlingai publikai palydint.

Velionis paliko tris vaikus pilnus našlaičius. Paliko du brolius, gyvenančius Philadelphiaj, dvi seseris, kurių viena gyvena Detroit, Mich., o antra — Grand Rapids, Mich.

Kodel aš vadinu velionį brangiu?

poį įsigyvenęs paprotys rengti gražias vakarienes Dėkų Dievon, tai šiame susirinkime nutarta, kad protokolų sekretorius J. C. Streleckis tuojaus sukvieštų įvairių parengimų komisijos narių susirinkimą tuo reikalu pasitarti.

Šiame susirinkime į mūsų kuopą persikėlė du buvę SLA. pavieniai nariai, butent ponai Mitrikai.

Čia negaliu praleisti nepažymėjęs, kad šis susirinkimas nariais buvo skaitlingas ir tvarkus. Tai sveikas apsiereikimas, kad mūsų kuopos gerbiami nariai ir narės pradeda daugiau domėtis savo organizacijos reikalais.

A. Tvaranavičius.

## **ALIQUIPPA, PA.**

IS SLA. 247 Kp. Darbuotės. Kaip visur, taip ir pas mus nestokuoja trukšmadarių. Gerbiamieji SLA. 247 kuopos nariai matėte per kelis susirinkimus ką darė kuopos pirmininkas A. Benulis, kaip šlykščiai jis žėmė Pildomąją Tarybą ir visus SLA. veikėjus. Tas žmogus neturi nei tiek rimto supratimo apie Susivienijimo reikalus, kiek trijų metų vaikas.

Mat vargšas Benulis pamatė, kad nariai jam nepritaria ir turėjo nurimti. Tas drąsuolis galvojo tik apie tai, kad pasisavinti SLA. 247 kuopos pinigų. Bet aš jam galiu pasakyti, kad jis neprivalo nei sapnuoti apė tokius dalykus. Niekuomet jam nepavyks to savo tikslo pasiekti. J. Plečkaitis, SLA. 247 kp. sekr.

giu SLA. nariu? Štai jojo nuveikti darbai liudija. 1914 metais suorganizavo SLA. 105 kp. iš 10 narių, o dabar turi virš šimto narių. Žinant kaip sunku tais laikais buvo sutvert S. L. A. kuopą, bet velionis vis ieškojo naujų narių ir gaudavo jų, pas mane patį atsilankė 12 sykių pakol prirašė.

Taip pat turėjo saugoti kuopą nuo išlaukinių priešų — tikybinių, o vėliaus nuo savųjų bolševikų narių. Tai čionai velionis P. Dambrauskas daug darbo, energijos padėjo, kad palaikyti, apginti jam mylimą organizaciją nuo pražudymo. Tas jam ir pavyko.

Taip pat neskupėjo ir medžiaginės paramos delei organizacijos gerovės; su stambiomis aukomis prisidėdavo kaipo sumanytojas ir didelis rėmėjas.

Velionis buvo tautiečių vadas, darbuotojas ir rėmėjas visokių tautiškų prakinijų darbų. Buvo visų tautiškų organizacijų tvėrėjas ir narys. Taip pat visų tautiškų laikraščių skaitytojas.

Velionis labai daug pasidarbavo ir aukavo del Lietuvos išgavimui nepriklausomybės.

Kuopa suteikė gražų vainiką už 10 dol. J. Sakalas, išdininkas, daugiausiai rupinosi ir darbavosi, kad velioniui suteiktų priderantį paskutinį patar-navimą.

Lai buna Tau, užsitarnavęs tautos darbuose nuosirdus Veitkėjau lengva šaltoj žemelė.

J. A. U. — 105 kp. narys.

# **Kuopu Susirinkimai**

Terryville, Conn. SLA. 325 kuopos susirinkimas įvyks spalio 12 d., toj pačioj svetainėje, 1 val. po pietų. Malonėkite visi nariai ateiti į šį susirinkimą ir užsimokėti savo duokles. Taip gi delegatai išduos raportus iš SLA. IV apskr. suvažiavimo. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 325 kp.

K. Mickevičius — pirm.

Los Angeles, Cal. SLA. 75 kuopos susirinkimas įvyks 8 d. spalio, 7 valandą vakare, paprastoj vietoj, 224 So. Spring St. Visi nariai malonėkite priubti, kurie norite buti visados SLA. nariais, užsimokėkite mokesčius ir saugokitės visokių suvedžiojimų iš „progresyvių“, kuriems neapeina narių gerovė ir vienybė.

K. Lubin — rašt.

Minersville, Pa. SLA. 13 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 5 d. spalio, 1930, toj pačioj svetainėje ir tuo pačiu laiku. Prashomi nariai atsilankyti ir adresu paduoti, kurie dar nepridavėte.

P. Šimkevičius — sekr.

New Britain, Conn. SLA. 34 kp. mėnesinis susirinkimas atsisbus ketverge, spalio 9 d., 8 val. vakare, Lietuvių svetainėje 354 Park St. Kviečiami kuopos nariai dalyvauti skaitlingai.

P. P. Pilipauskas — sekr.

Mt. Carmel, Pa. SLA. 52 kp. susirinkimas įvyks 12 d. spalio, 1930, 2 val. po pietų, M. Ambraziavičiaus svetainėje. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą ir užsimokėti mėnesines duokles. Atsiveskite ir savo draugus prirašyti prie SLA. 52 kp.

Juozas Paskevičius — sekr. Sebastopol-Pittston, Pa. S. L. A. 203 kuopos bertaininis susirinkimas įvyks 5 d. spalio, 2 val. po pietų, K. Skiečiaus svetainėje. Malonėkite visi nariai ir narės atsilankyti ir užsimokėti savo mokesčius. Taip gi randasi svarbių reikalų aptarimui.

J. Galinskas — sekr. West Pullman, Ill. SLA. 55 kuopos susirinkimas įvyks spalio 12 d., 2 val. po pietų, West Pullman Park svetainėje. Visi nariai priubkite.

J. Tamašauskas — sekr.



## SLA. Reikalų Nuotrupos

Rašo P. Bajoras.

Vienas bolševikiškas burbulas jau truko. Bolševikai teisme prieš SLA. nieko nelaimėjo.

O daug jie buvo pasiriję laimėti: vadovybę, organizacijos turtą, melderio „seimo“ legalumą, ten išrinktą valdybą „teitumą“. Bet nė vieno, nė kito. Nė jie gavo vadovybę, nė S.L.A. turtą, nė jų „seimo“ išrinktą valdybą pripažintą legalumą.

Ilgai siuntinėjęs bolševikiškus skundus taisyti, teismas, pagaliau ėmė ir pasiuntė juos laukan.

Vadinasi, bolševikiškas burbulas jau truko. Jie davė savo davatkomis žadėjo, bet nieko neištesėjo.

Be teisybės, vyručiai, nieko nepešite. Jei neteisybe vaduositės — jokiam teisme nieko nelaimėsite.

\*\*\*

Tenka girdėti, kad bolševikai Susivienijimą dar skųs Pa. ir N. Y. valstijose. Ten jie, esą, reikalauja proporcingos dalies SLA. turto.

Reikalaut, tiesa, labai lengva ir niekas to daryt nedraudžia. Bet gaut — tai jau visai kitas reikalas. Bolševikai daug ko reikalavo Chicagos teisme, bet gavo — nieko. Nekaita turės nutikt ir Pa. su N. Y. valstijomis.

Pagyvensim — pamatysim.

\*\*\*

Kai kurie SLA. nariai ir net kuopos aukojosi kokiam tai „S. L. A. Gynimo Fondui“. Eikvadam tuos pinigų, bolševikai SLA. „gynė“ ir, nors mažą narių dalelę, nuginė į... bolševikišką „susivienijimą“, tai yra į tą organizaciją, kuri dar nė legalio vardo neturi ir vargiai kada nors turės.

Alache brangus, apsaugok nuo tų „gynėjų“!

Beje, sakoma, kad į tą fondą bolševikai „suglūmę“ davatkėlės suaukojo virš 2,000 dolerių. Bet, bolševikiškos apykalos rodo, kad virš 2,000 dolerių jau ir praleista. Fonde, vadinasi, jau veik nieko neliko. Tikimasi, kad kol užbaigs su S. L. A. bylinėtis, tai dar truks, nes bolševikiška kišenė niekad nepripildoma — bedugnė: kiek neįdėsi, viskas išpuola...

Prie to, kalbama, kad bolševikams byla prieš SLA. tiek kainavusi, jog jie dabar pasidare puseitai skolų ir savo davatkoms uždėsią asesmentus mokėti. To tik ir reikia tikėtis.

But kas tais pinigais pasinaudojo? Turtingi advokatai ir bolševikiški lyderukai. O tu, darbininke, ką iš to gavi? Tu, ar daug iš to pasipelnė? Tave, nenoroms, atplėšė iš didžiulės lietuvių šeimos, tau iš burnos išlupo skanesnį duoną kšnelį. Prie to, tu prisidėjai prie griovimo SLA., kuris tau ligoje ir tau mirus tavo šeimynai pagelbą teikė. Už aukas, kurias tu dėjai „SLA. užkariavimui“, bolševikai tau netrukus nė išgrauž nepasakys.

Ar negrauzia dabar tave sąžinė? Pagalvok.

Mes, ištikimieji SLA. nariai, nepaisykime kas, kaip ir ką „gina“. Musų pareiga šiandien stovėti SLA. kovotojų eilėse ir žiūrėti, kad bolševikams ir ateity tik taip Susivienijimą skaldyti „tesisektų“.

Vienybėje — galybė. Einant SLA. gynėjams vienyto frontu ir pats iš numirusių atsikėlęs Leninas Susivienijimo neužkariautų.

\*\*\*

Jau randasi tik labai mažutė dalelė SLA. kuopų, kurias bolševikai kontroliuoja. Tik 83, 53 ir dar viena-kita mažutė kuopelių bolševikų rankose. Bet ir

tose kuopose konstitucijai ištikimi nariai jau juda-kruta. Netrukus ir ten įvyks „perversmas“. Ir ten bolševikai liks be Susivienijimo ir be armijos.

Bolševikais valdomos ir dalinai kontroliuojamos SLA. kuopos, butent 3, 21, 55 57, 75, 101, 106, 139, 200, 205 245 ir kt. jau pilnai persiorganizavo. Dabar jas valdo gerieji ir ištikimieji SLA. konstitucijai lietuviai.

Pastarlakai iš tų kuopų jau išskrido. Jie rengiasi nutupt „susivienijime“, kuris nariams nemirtingumą siulo... Laimingos kelionės!

\*\*\*

Yra tokių bolševikiškų „didvyrių“, kurie savo davatkėles agituoja pamest „fasistinį“ Susivienijimą ir dėtis prie bolševikišką „susivienijimą“. Bet tuo pačiu tarpu tie „didvyriai“ ateina į legales kuopų valdybas, užsimoka duokles, įsako, kad jos būtų tikrai pasiūstos į S.L.A. Centrą ir kuopos finansų sekretoriaus paprašo: „Brolyti, tiksliai niekam nesakyk, kad aš prie jūsų susivienijimo priklausau. Žinai, dabar mūsų žmonės labai pikti ir, jei sužinotų, man blogai būtų“...

Tai tikri, amerikoniškai sakant, „yellows“. Tai gaidžiai, kurie ir ant savo mėšlyno besikapstydamis dreba.

Tokie išverstakrutiniai gaidukai tik savo „armiją“ kompromituoja: dar durnesnius už save už nosių vedžioja ir jiems, vietom blogo, nieko gero neduoda.

Laikas susipratusiems darbininkams su tokiais „generolais“ tinkamai atsisteiti.

\*\*\*

Žingeidų but sužinoti, kiek narių prisirašė prie raudonojo „susivienijimo“. Bacevičius, rodo, jau priklauso, bet didysis bolševikų keikūnas K. Valonis, sakoma, dar neprisirašė ir vargiai beprisirašys.

But kur gi rašysis! But generolu, kuri neturi armijos; but finansierium, kur nėra finansų; but nariu organizacijos, kuri dar nė legalio vardo neturi — nekokia jau garbė.

Girdėjau, kad Leonas Pruseičis-Kabalas visai nemano į tą „susivienijimą“ rašytis. Jis, mat, „gudrus“ lapinas: kitiems siulo tai, į ką jis pats netiki.

Jis, mat, moka atskirt augš-tai kabančias dešras nuo žeme besivaliojančių, supuvusių pamčių...

\*\*\*

Vienas ištikimas SLA. konstitucijai narys mums rašo: „Pas mus raudonieji ir gi buvo galvas iškėlė. Čia jų ir norėta „revoliuciją“ sukelti. Bet, vargšai, nepavyko. Dviejuose susirinkimuose patrukšmavę ir sužinoję, kad už tai gali but suspenduoti ir iš organizacijos išmesti — nurimo. Dabar susirinkimuose jie užsilaiko kaip kokie nekaltiausi avinėliai: nė jie balso prašo, nė obstrukcijas kelia. Jie tik džiaugiasi, kad iki šiol jų dar nesususpendavome ir iš organizacijos neišmetėme.“

Tokių atsitikimų yra visame Susivienijime. Reiktų bet gi tuos žmones dabar tinkamai apžiūrėti. Reiktų juos amžinai pažaboti. Jei jie nori but organizacijos nariais — lai buna. Bet apie trukšmo kėlimą — nė gu-gu. Tie laikai, kuomet buvo galima by kam trukšmuoti ėjo ir jau praėjo.

\*\*\*

Pranešimai rodo, kad daugelis SLA. kuopų šiame sezone rengiasi smarkiai pasidaruoti. Bus rengiama įvairių parengimų.

Geri. Parengimai sukelia kuopose gyvumą. Tai duoda progos dar nepriklausantiems prie SLA. su šios organizacijos pamatiniais dėsniais susipažinti. Tokiu būdu gaunama daugiau naujų narių.

Kas tik galite ir kur tik yra ganėtinai jėgų by parengimą suruošti — ruoškite. Iš to turės naudoti kuopa ir visas Susivienijimas.

\*\*\*

Paskaitų rengimas SLA. kuopose, kaž kodėl, neprigija ir gana. O graži tai veikimo dirva apleidžiama.

Rengiant paskaitas, daugelis dienos ir rimto mokslo klausimų būtų galima gvildinti. Ir, jei ne viešas, tai tik kuopų nariams, paskaitas veik kožna kuopa galėtų surengti.

## SLA. NARIŲ TRIBUNA

GEO. URBONO PASIŪLYMAS IR APLA. KONSTITUCIJA.

„Laisvės“ No. 210 „drg.“ Geo. Urbonas, polemizuodamas su E. K. Šiurmaitiene, tikrai bolševikiškai iškolioja ne tik E. K. Šiurmaitienę, ale ir kitus SLA. veikėjus, kurie nešoka pagal bolševikišką dudelę. Jis siulo E. K. Šiurmaitenei \$10, kad toji nurodytų tą APLA. naujosios konstitucijos paragrafą, kur yra pasakyta, jog pašalpa bus mokama tik pagal Centro Komiteto nuožūrą. Na, jei Šiurmaitienė to neįrodysiant, tai ji „pasilikis gatvine papliauska, o „Tėvynė“ mūsų narių pinigais leidžiama, išmatyti.“ Tai matote koks „drg.“ Geo. Urbono bolševikiškas pareiškimas ne tik Šiurmaitienei, ale ir „Tėvynėi“. Tikrenybėje tie „drg.“ Geo. Urbono „perlai“ geriausiai tinka jam pačiam ir jo „Laisvei“.

Kaip APLA. nariams pašalpa yra mokama ir pagal kieno nuožūrą, tai APLA. naujoji konstitucija geriausiai tą dalyką išaiškina ir tasyk „drg.“ Geo. Urbonui nereikės pykti nė ant Šiurmaitienės, nė ant „Tėvynės“, nė ant kitų bolševikų priešu. Reikia manyti, kad „drg.“ Geo. Urbonas atiduos tuos \$10.00 tam, kam yra pažadėjęs.

APLA. naujoji konstitucija apie nariams pašalpų išmokėjimą ve kaip patvarko Skyrius VII, paragrafas 4: „Visi liečiantieji pašalpos reikalavimo dokumentai turi but siunčiami kuopos Finansų Sekretoriui, kuris veikiai pasiūnia juos Centro Sekretoriui. Centro Pildomasis Komitetas privalo išnagrinėti visus dokumentus ir išspresti reikalavimą pašalpos. Komitetas gali, jo paties nurodymu, skirtu laikotarpiu, reikalauti daugiau įrodymų ir platesnio tyrinėjimo, kuomet jo nuomone tas reikalingas, idant teisingai išsprendus Draugijos atsakomybę. Kuomet buna išteikti tikri įrodymai ir reikalavimas pašalpos Centro Pildomasis Komitetas užgria, tai pašalpa turi but išmokama bėgy trisdėsimis dienų tam asmeniui, kuriam teišetai priklauso. Tuolai, kinis pašalpos reikalavimas turi but pasiūstas Centro Sekretoriui bėgyje vienos savaitės po aplaikymui. Galutiną arba pusiau-galutiną reikalavimą pašalpos turi pirmiau apsvastyti ir užgirt arba atzest kuopos artimiausias susirinkimas, įvykstantis po išeikimui pašalpos reikalavimo, ir pasiūsti Centro Sekretoriui bėgyj savaitės laikko po kuopos sprendimui.“

Na, tai pagal kieno nuožūrą pašalpa yra mokama? Jei pašalpos reikalavimo dokumentai yra narių išpildyti, atsakant į visus klausimus net po PRISIEGA ir palidudyti „teisoto medicinos“ daktaro (taip to naujoj

Svarbiausieji klausimai galėtų buti sekami: sveikata, apdrauda, girtuoklybės bėdingu mas, ištautėjimo pavojus ir daugelis kitų reikalų. Net ir apie dabar siaučiančią Jungtinės Valstijose bedarbę buty galima paskaitėles surengti.

Jei buty pareikalvimų iš kuopų, tikiu, įvairiais klausimais paskaitas galėtų surengti SLA. Apšvietos Komisija, Sveikatos Komisija ir kt. kom. Sveikatos klausimu, teko spaudoje patėmyti, pagelbėt siulosi Amerikos Lietuvių Daktarų Dr. ja.

Vadinasi, jei buty kam pašalpas rengti ir jų klausyti, atsirastų ir kas tokias pašalpas surengia.

Pakalbėkite apie tai sekančiame kuopos susirinkime. Gal ir rasite galimū pašalpit dirvoje ką nors veikti.

konstitucijoj daktaras vadina mas), tai kuriems galams Centro Komitetas turi dar teišetai priklausanti nariui pašalpą tyrinėti, nagrinėti ir tik tada tarti išmokėti? Arba kitais žodžiais sakant, kam reikalinga išeikoti kablukų, kad sulaukius pašalpos išmokėjimą?

Logiška ir išeina, kad pašalpa yra mokama tik pagal Centro Komiteto nuožūrą.

SLA. ir kitose Lietuvių Draugystėse tai tik tuos dokumentus Centro Komitetas tyrinėja, nagrinėja, kur yra neaiškumų arba yra paduotas skundas. Tokiais atvejais daroma specialus nutarimas mokėti ar nemokėti. APLA. naujosios konstitucijos patvarkymai pašalpos išmokėjime netur jokio panašumo nė į SLA., nė į kitos kokios lietuvių draugijos konstituciją. Tai greičiausia yra kopija kokios nors suktos apdraudomos kompanijos, nukopijuota net su visomis priesaikomis.

Tai dar ne viskas. Apie pašalpų išmokėjimą štai tame pačiame skyriuj VII, paragrafe 6 patvarkoma, kad „Kiekvienas sirgęs narys privalo išteikti kuopos Finansų Sekretoriui galutiną pašalpos reikalavimą bėgyje savaitės laiko nuo dienos, kada taisyklės bus sulaukoma pašalpa už savaitę laiko. Neįteikusiam reikalavimo bėgyje dvieju savaitėju, bus sulaukoma pašalpa už visą tą laiką.“

Reiškia, jei pasveiksi, o bėgyj savaitės laiko nesuspėsi blankos išteikti kuopos raštinininkui, tai jau ir prandi už savaitę pašalpą. O jei, Dieve milė, suvelavai už dvi savaites, tai prandi ir visą pašalpą.

Jei busi sirgęs ir busi visas blankas išpildęs, atsakydamas į visus klausimus po prisiega, tai kaip ta konstitucija reikalauja, bet Centro Komitetas, išnagrinėjęs tavo sirgimo dokumentus ir neturėdamas ant tavęs geros loskos del politinių ar kitokių sumetimų gali nurodyti tau pašalpos nemokėti. Tasyk geriau neik nė į teismą, ba nepeši nieko, nors tavo reikalavimas buty ir teisingiausias. Mat, centro komitetas be jokių sunkumų galės įrodyti, kad tu peržengiai konstituciją ir del to negauni pašalpos. Toj konstitucijoj yra pakankamai skylių.

S. Bakanas.

ŽYDAS MUŠA — ŽYDAS REKIA.

Visi kiti „progresyvių“ laikraščiai ir dabar jau jų naujas lapas „Tiesa“, nesigėdi šaukti, butent: „gegužiniai skaldymo darba varo visais galais“ ir jie yra į šoki ir toki. Yra sviete buvę visokių partijų ir įvairaus nusistatymo žmonių, bet gi tokių, kaip musiškieji komunistai, žmonių istorija neparodo. Ši

tie gaivalai patys budami per dēm susiteršę visokiomis šulerystėmis, drįsta visur dangstyti darbininkų vardą, pėsasi visam svetui išgelbėtojais ir statosi patentuotais šimtaprocentiniais darbininkų vadais. Visur jie kiša savo nešvarius nagus. Bet kur tik jie prilen-da, viską sudrasko, išėikvoja; padoresnius ir teisingesnius žmones išbiauroja, išniekina, apgauna, apvagia.

Kur jie neprieina apgaut jiems svetimų pažiūrų žmones, prie progos ir savo parapijos tavorščius nušvilpia. Pavyzdžiui, pas mus, Springfielde Klembauskas porą metų atgal, nušlavė visų bolševikiškų sosaidžių iždus ir dingo buržuaziskam sviete. O kaip su kitais jo vieros sutvėrimais? Kuone kiekvienas yra kuo nors atsižymėjęs. Susiardi šeimynas. Tavorškos neužtenka vieno vyro — turi antrininkus. Padorų darbą dirbti yra didžiuliai tinginiai. Daugelis praktikuoja šių laikų „blaivybę“. Ne vienas už tai jau yra atlikęs ir kelių mėnesių „pakutą“ Dėdės Samo įstaigose. Angliakasių unijos, niekintojai-griovėjai. Organizavo lengvatikius ir komunistinę „National Miners uniją“. Viliojo mokesčius iš neprotaujančių žmonių. Keikė prezidentą Lewisą, Fishfiką ir kitus. Bet jau dabar jie ir vėl persimetė į Lewiso pusę. Tai tokiais yra Lenino piliečiai pas mus.

But kitur ar jie kitoki? Visur jie vienodi. Iš neapykantos link kitokių pažiūrų žmonių net veidai jų persikreipę-susiraukšlėję. Jeigu jie yra kur nors užvaldė kokią draugijėlę, arba darbininkų unijos šaką, ten vaidai nesiliauja amžinai. Jeigu ne su kitokių pažiūrų žmonėmis, tai jie tarpe sąvės ėdasi. Kiekvienam šiek tiek apsišvietusiam, prasilavinusiam žmogui bolševikų išeikiniai senai yra žinomi. Jų nusistatymas visur yra vienokis. Jeigu negali užkariauti-užvaldyti ir užvaldžius desperatiškai diktatoriauti ant kitų žmonių, juos engti, išnaudoti ir tt., tai stengiasi sugriauti.

SLA. jie bandė užgrobti per 10-tį metų. Bet kaip nesiduoda paimti, taip nesiduoda. Kiek tai jie per 10 metų laikotarpį išliejo prakaito ir krokodilinių ašarų. Kiek tai ant niekuo nekaltos popieros visko prirašyta, primeluota per savus organus „Laisvę“, „Vilnį“, lapelius, laiškus ir tt. O kiek gyvu žodžiu jų „kalbėtojai“ prisiapūdė-pri-taškė! Juk kuone kiekvieną savaitę jų raudonas misionierius lietuvių kolonijas aplankė. Bet kad ir šitoksai uolus darbas nerodė Lenino piliečiams perdaug gausių vaisių ir dar pasitaikydavo tokių šposininkų, kurie stačiai jiems į akis pasakydavo: Jūs SLA. neužkariausite iki savo sudnai dienai, tai o j tu ma-nu, argi čia neapmaudas. Šitoki pasityčiojimai mūs „progresistus“ suvisai į padukimą įvardydavo. Taigi ve jie permatydami, kad čia jiems nė jokia raštiška, nei žodžiu vedama propaganda nieko gero nelema, jie sugalvojo ką kitą. Juk skęstantis, sako, ir už skustu-vo tveriasi. Taip ir mūs „progresyviai“ ant žut but, kad neužkariauna SLA., tai nusisprendė — sugriaut.

Ir ve Chicagoje, 36-tam Seime per pusantros dienos staugę, pludosi, neleido Seimui susiorganizuoti, kad tik išprovuoti savųjų išmetimą iš Seimo salės kaip trukšmadarių. Čia raščiai ir dabar jau jų naujas lapas „Tiesa“, nesigėdi šaukti, butent: „gegužiniai skaldymo darba varo visais galais“ ir jie yra į šoki ir toki. Yra sviete buvę visokių partijų ir įvairaus nusistatymo žmonių, bet gi tokių, kaip musiškieji komunistai, žmonių istorija neparodo. Ši

## GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS

IS KELIONES BALTICO JUROMS.

V.

Štai Kiel Kanalas,

O dar kelionės negalas;

Baltaunik tykia plaukia,

I Kanala tiesiai braukia.

[Vaziavus laivu į Kiel Kanala, įdomūs buvo reginiai. Keleiviai pasijuto kaip ir Lietuvoje. Vieni džiaugėsi išgirdę gegutės balsą, sakdami, kad gegutė užkukavo ne tuščiu kišeniu, kiti vituriuko maldos negirdėjo per visą Amerikoje gyvenimo laiką, net apsisverkė iš džiaugsmo. Laivas per Kanala, kuris 97 kilometrų ilgio, slinko pamažu. Vietomis kanalas taip siauras, kad laivas pripildė visą sriovę, taip kad keleiviai sulipę ant antro laipo vandenio suvis nematė, lyg rodos žemė įrėsi. Pakrantėmis supjautas vystantis šienas pripildė orą kvapšniu. Laikas nuo laiko matėsi triobėsiai ir olandiško stiliaus vokiški vėjo sukami malūnai. Apylinkė kalnuota, laukai gražūs, kur nekur nusodyti gojaliai įvairių medžių. Neatrodė, kad kraštas buty buvęs suardytas laike karui.

Pervaziavus Kiel kanala atsidurėme Baltiko vandenyne. Saulei besileidžiant privažiavome pokarinėmis sutartimis Lenkų gautą iš Vokiečių uostą Gdynią. Čia sustojus laivui mūsų keleivių burys sumažėjo, nes kurie keliavo aplankyti savo gimines Lenkų okupuotos Lietuvos krašte ir kurie keliavo į Lietuvos sostinę Vilnių, čia išlipo.

Laivui priplaukus prie krašto, matėsi lenkų sargyba, bet kiekvienas sargybinis vis kitokia uniforma: pažaliavę nuo lietaus ir saulės rubai, kepurės įvairaus darbo. Vieni su kardu prie šono, kiti brauningus prisikabinę prie šono, kaip kokį kaulės kumpį, nerangiai vaikščiojo. Muitinės viršininkai sulipo laivan, patikrino išlipančių paspuortus ir peržiūrėję bagažus, išleido keleivius į kraštą. Mes keliavome tolyn ir vos spėdome išsiirti į Baltiko jūros platumą, kaip šitai be jokios audros bangos pradėjo mūsų laivąž liuliut. Keleiviai kreipėsi tai prie manęs, tai prie p. Liuto su įvairiais klausimais. Jiems p. Liutas paaiškino, kad jau esame arti Lietuvos krantų ir kad lietuvių mitologijos dievas Bangputis užlipęs ant Birutės kalno pradėjo mus sveikinti, tai giliai atsidusęjęs pusteijo į Baltiko jūros paviršių ir sukėlė bangūžes. Bet ramino, kad jura vėl greitai nusiramins ir mes laimingai pasieksime Lietuvos uostą Klaipėdą. Kas ištikrųjų ir įvyko. Ryto metu, sekmdienį, birželio 22 d., apie 6-tą valandą, jau visi džiaugėmės išvydę Lietuvos žemėlės krantus.

Laivas įplaukė į uostą. Pirmiausiai pasitinka ir ateina į laivą Klaipėdos uosto kapitonas p. Stulpinas ir muitinės viršininkai peržiuri mūs pasportus. Lietuvos Šaulių organizacijos vadas, taipgi ir Šaulių burio vadas p. Stasys Dobrovolskis ateina laivan pasitikti mus. Sveikina varde Šaulių Sąjungos ir taip pat Šaulių organizacijos vardu jos narės paneleš Germanavičiūtė ir Gailytė apdovanoja ekskursijos vado žmoną, p. M. Strimaitienę, puikiu gyvų gėlių buketu ir prisegia Strimaitiui raudonas rožes prie krutinės.

Bagažas perkeltas į sandėlį ir užregistruotas. Šaulių organizacijos nariai rupestingai žiuri visos tvarkos. Kurie neturėjo gelžkelio bilietų, aprūpinami jais, duodama informacijos kokiais gelžkeliais, ar omnibusais galima pasiekti paeidaujama vieta.

Aprūpinus visus reikalingomis informacijomis ir bilietais, apie 10:00 val. ryte keleiviai prašomi keliauti į puikų „Viktoria“ viešbutį pasilsėjimui. Pirm keliauti į viešbutį, jau bagažas buvo nuleistas nuo laivo, eina bagažo patikrinimas, muitinės valdininkai mandagūs, širdingi, eina savo pareigas patenkamai; peržiuri visą be draskymų ir be trukšmo. Keleiviai patenkinti, linksmi keliaujam į „Viktoria“ viešbutį.

gužinių“. Šitoki planai konspiratyvių „progresyvių“ buvo iš anksto pagaminti. Jie del to ir Meldazio svetainę buvo ant vi-gautos savaitės nusisamdę. Jie ir programų vakarus rengė skyrium nuo SLA. rengiamų programų. Jie ir raudonas ženklelius buvo išanksto pasigaminę. Iš anksto jau jų buvo suruoštas Seimo skilimas.

But vistiek jie per savo žiop-lumą Seimo nesuskaldė. Kada policija trukšmadarius prašali-nu, Seimas dar buvo nesutvertas, nesuorganizuotas. Trukšmadariams betrukšmuojant, štai koki „graužų“ žodeliai te-kau nugirsti nuo „progresyviškos“ mamos, kuri šale manęs šokinėjo ir prezidento adresu šaudėsi: „Tu rupeže, balvone, sėdi ant sosto užsirepečiojęs kaip šėtonas. Bet tavo viešpatavimo dienos jau pasibaigė. Nutrauksime mes tave. Noriu Bacevičiaus, noriu Bacevičiaus, noriu, noriu ir tt.“

Suguzžę į Meldazio svetainę ir apsiarstę raudonomis stangomis, nusitarė SLA. skaldyti ir tasyti po teismus Po tuos teismus, kuriuos tukstantais sykių esate prakeikę ir žadėję nuverst ir sugriauti taip, kaip kad dabar griunatė SLA. Ir dabar dar jūs drįstate šaukti savo melų lapelį „Tiesoje“ ir kituose šlamštuose, kad „gegužiniai skaldo Susivienijimą“. Bet anot tos žmonių pasakos,

V. Černauskas.



## Skelbia Kryžiaus Karą

Savu laiku Bostono „Darbininkas“ prisiminęs buvusį A.L. R.K. Susivienijimo seimą, padaro sekamas išvadas:

„Nors kai kurie mūsų laikraščiai stengiasi užglostyti paskutinio Seimo liudnus įvykius ir tuomi nori užmigdyti katalikų visuomenės susidomėjimą, bet faktas lieka faktas, kad dabartiname katalikiškame susivienijime jaučiama tie patys vėjai, kurie drumstė susivienijimą prieš tai, negu jisai susiskaldė į vadinamą tautišką susivienijimą ir katalikišką susivienijimą.“

„Nors katalikų pastangomis tas susivienijimas buvo sukurtas, bet atskilęs į jo narius, vadinami tautininkai, nusinešę su savim ne tik žymų skaičių narių, bet ir žymią dalį kapitalo. Reiškia, katalikų visuomenė nukentėjo ir moraliai ir materialiai. Jeigu dabar tautiškam susivienijimui gresia rimtas pavojus ir bolševikų pusės, tai katalikiškam susivienijimui gresia nemažesnis pavojus iš tautininkų ar geriau sakant indiferentų pusės. Skirtumo pavojų tiek tėra, kad tautišką susivienijimą kiek nustos del bolševikų agitacijos, tai tiek pat gali atsimušti iš katalikiško susivienijimo. O mes katalikai kokioj padėty atsirandame. Mes papratę visur ir visiems aukoti. Ar tat sveika ir naudinga? Galvokim. Jeigu katalikų susivienijimo praėjusiam Seime kai kurie asmenys viešai pasireiškia priklausą kitokiai organizacijai, jei esama kuopų, kurios atvirai kovoja ne tik savo kunigą, bet ir bendrai katalikų principus, jeigu vėlykinės išpažinties atlikimas, pasilieka tik grynai formalybė; jeigu pomirtinės išmokamos asmenims, kuriems atsakyta katalikiškas laidojimas; jeigu pomirtinių liudmy blankose vietos klebono liudymo galima visai neturėti — pagalvokim katalikai, kokioj pavojingoj kryžkelėj mes šiandien esame. Pirmoj eilėj klausimu tektų susidomėti Dvasios Vadui ir parapijų klebonams.“

Šita „Darbininko“ katalikiškos formulu paremta itkrojo kryžiaus karo principu. Kuomet jau norima katalikui žmogui uždrausti prigulėti prie tautininkų kultūrinį ir pašalpos organizacijų, kurios nekovoja prieš katalikiybę, vien delto, kad jos neturi klebono antspaudos, tai išrodo daugiau nei keista. Nejaugi šitokios katalikiškos formulos skelbėjai nenusimano, kad jie gyvena dvidešimtam amžiuje, o ne viduramžių inkvizicijos laikais.

Kadangi šis reikalas liečia ir mūsų Susivienijimą, tai manau turįs pilną teisę čia pakelti klausimus pakalbėti. Ypač reikalinga atitaisyti istorijos falsifikavimas, ką padaro net krucijados laipsnio siekiantis katalikiškas apaštalas.

Falsifikuoja SLA. istorija, kuomet sakoma, kad atskilusieji tautininkai nusinešę su savim žymią dalį kapitalo. Ne tautininkai kapitalą nusinešę, ir ne tautininkai nuo Susivienijimo atskilo. Kapitalas liko pas kunigus, kurie panaudojami tą kapitalą kiek vėliaus su tvėrė naują organizaciją šiandieninio katalikų Susivienijimo vardu. Šiandieninio mūsų Susivienijimo Seimo dalyviai surdėjo aukų \$15.35 centus ir su tokiu kapitalu pradėjo Susivienijimą gaivinti. Jau pats faktas pasako, kas atskilo nuo Susivienijimo. Šiandien mūsų Susivienijimas vadinasi tuo pačiu vardu, kokių vadinosi ir anksčiau. Tuo tarpu kunigai ir jų pasekėjai sutvėrė kitą Susivienijimą dabartinio jo vardu. Todel kurie yra atskilėliai: ar tie, kurie pasilie-

ka prie senosios organizacijos, ar tie, kurie sukuria naują organizaciją? Čia katalikiškas apaštalas naudoja tikrai bolševikišką taktiką. Jis nesidrovina istorijos faktus falsifikuoti, by tik galėtų jo tikslui reikiamas išvadas padaryti.

Kaip matome ši visa nedaug katalikiško apaštalo agitacija atkreipta prieš mūsų Susivienijimą. Jei jis įmanytų, tai įsakytų visiems praktikuojantiems katalikams pamesti Susivienijimą. Bet visa bėda tame, kad galios tam neturi. Be visų kitų nesąmonių jis taip pat priduro perdidelę galią parapijos klebono liudymui. Ar pomirtinio liudymo blankoje bus klebono liudymas ar ne, ar mirusiam bus atsakyta katalikiškas laidojimas, ar ne, vyručiai pomirtinę ir ligoje palėpą turėsite išmokėti. Turite atminti, kad Amerikos valstybiniai įstatymai stovi augščiau už klebono liudymą.

Idemiausia ta aplinkybė, kad „Garso“ redaktorius cituodamas šitą nevykusį pamokslą pilniausiai jį užgria. Jisai sako: „Ypatinai aktualus yra klausimas kas link katalikų priklauso organizacijosna —

pašalpinėse ir kitokiose — kurios nors sakosi nekovoja su katalikiyste, bet dažnai katalikių ir katalikių pagnaibo.“

Negana to, „Garso“ redaktorius nueina dar toliau. Jis nusiskundžia net tuomi, kad katalikų laikraščiai negali skelbti boikoto „laisvamanių“ organizacijoms. Esą „nevalia varyt agitacijos, kuri galėtų kenkti kieno nors bizniui“ ir todėl jis skundžiasi, kad šituo žvilgsniu „katalikų laikraščių padėtis nelengva.“

Kuomet skundžiasi net boikoto negalėjimu skelbti kitoms organizacijoms svietiškis ir dar fraternalės organizacijos organo katalikiškas redaktorius, tai kiekvienam gali būti aišku ko tikybiniai fanatikai Amerikos lietuvių visuomeniniam gyvenime siekia. Jie nori, kad visokis Amerikos lietuvių veikimas turėtų klebono antspaudą, kad be tos antspaudos nei vienas lietuvis negalėtų nei pasijudinti.

Veltui tokie net krucijados laipsnio siekiami nedakeptų nevalia katalikiškas apaštalo apetitai. Kas jau atgyventas, tas gyvenimas daugiau negrįž. Kurie žmonės pradėjo savistoviai protauti, tai niekas jų nuo to nesulaikys. Veltui ir šis kryžiaus karas skelbiamas.

Liberalas.

## LIETUVIAI AMERIKOJE

### DAYTON, OHIO.

#### Didelis Koncertas.

Vanagačio, Olšausko koncertas bus spalio 11 d., Ungarų Kolonijos svetainėje.

Kadangi visados jiedu prielinksmina publiką, garžiomis danomis, muzika „džiaizais“, tai šitame koncerte bus dar puikiau programos išpildytas, negu kitados.

Delei pajavairinimo programos, dar ir vietos artistai prisidės: p-lė T. Paulauskaitė ir B. Varsausis su didžbalse armonika. Tad visų lietuvių yra šventas pareiga į tą linksmybių vakarą atsilankyti. O atsilankydami patys prisilinksmysite ir artistus, kurie dirba brangų kultūros, dailės darbą, paremsite. Jie dirba del amerikiečių lietuvių mūsų lietuviškais jausmais, lietuviškais dainomis ir muzika žavindami, tad mes juos paremkime nors atsilankymu.

Aš Busiu.

### CHICAGO, ILL.

Vytauto Didžiojo 500 Metų Mirties Sukaktuvių Bendras Laikinas Chicago Draugijų Komitetas.

ATSISAUKIMAS Į VISUS LIETUVIUS.

Didžiai Gerbiami Tamstos:

Šie metai yra 500 metų mirties sukaktuvių mūsų Didžiojo Kunigaikščio Vytauto, garsaus karžygio, kuris gynė lietuvių tautą nuo visų priešių. Vytauto metais sujudo visa lietuvių tauta, atjausdama to Didvyrio neuviktus darbus. Lietuvoje ir po visas didesnes lietuvių kolonijas Amerikoje jau įvyko dideli parengimai, kuriuos lankė tukstantinės minios lietuvių, tik mes Chicago lietuviai, pavėlavome, pagerbt savo tautos Didvyri. Buvo daug rašyta ir kalbėta, bet jokio darbo nebuvė. Dabar nekurių gerų lietuvių pasidarbavimu rugsėjo 10 d. tapo suorganizuotas laikinas komitetas, kuris rūpinsis surengti Vytauto pagerbimui vakarą.

Taigi Laikinas Vytauto Komitetas turi už garbę kviesti visus lietuvius prie to darbo: draugystės, SLA. kuopas, A. L. T. S. kuopas, klubus, chorų, ratelių ir pavienius veikėjus, kad būtų galima Chicagoj, kuri yra Amerikos lietuvių sostinė, apvaidinti Vytauto jubilėjų kuogeriausiai. Atsiminkite,

broliai, kad šis yra visų lietuvių bendras reikalas, ir jeigu mes negerbsime savo tautos didvyrių, svetimtaučiai nei jų, nei mes negerbs.

Todel Vytauto Laikinas Komitetas kviečia Jumis išrinkti delegatus ir prisijusti juos į susirinkimą, kuris įvyks penktadienį, spalio 17 d., 1930 m., 7:30 val. vak., Lietuvių Auditorijoj, 3133 S. Halsted St. Tame susirinkime bus sudarytas pastavus komitetas, kurio pareiga bus surengti Vytauto apvaidinimą. Tas parengimas pakels vardą visų Chicago lietuvių.

Su augstą pagarba, Vytauto Laikinas Komitetas

Stasys K. Grišius,  
Vincas F. Andrusis,  
J. H. Puida,  
K. J. Semaska,  
A. Vaičaitis.

P. S. — Visais reikalais kreipkitės sekančiu adresu: Vytauto Laikinas Komitetas, 5228 So. Sacramento Ave., Chicago, Ill. Telefonas: Republic 7180.

### BOSTON, MASS.

Istorinės Bostono Minėtuės.

Rugsėjo 17 dieną Bostone buvo tikras „miesto drebėjimas“:ėjo daugybė maršuočių, važiuavo papuošti vežimai ir muzika visokeriopas melodijas grojo. Gal neklysiu pasakydamas, kad koks tik mūsų mieste muzikalis instrumentas radosi, tai tą dieną buvo vartojamas. Minima diena buvo tai Bostono 300 metų įkurtuvių minėjimas. Bostoną 1630 metais įkūrė taip vadinami „puritanai“. Bėgy 300 metų miestas išaugo į didelį, gražų mišinį, kurio vertė šiandien iki 2,737,589.005 įskaičiuojama.

Ta iškilmingoji eiseną pradėta 10 val. ryte ir baigta apie 7 val. vakare. Nors šmet Bostono visokios rūšies istoriniai minėjimai jau eina per ištisus tris mėnesius, bet rugsėjo 17 diena tai tikrai istoriniai ir žymiai paminėta, tai buvo viena iš didžiausių eisenų, kokią šis miestas kada matė. Tai diena miestas buvo specialiai pasipuošęs įvairiais „bromais“, buvo suvažinę žmonių iš įvairių miestų ir valstijų; atsilankė daugybė gubernatorių, miestų majorų ir kt. didelių ir gerbtųjų svečių. Tiesa, ir oras tą dieną pasitaisė, neišpasakytai gražus ir kar-

štas, buvo taip šilta, kad vienos žmogus mirė, o apie 300 nualpo.

### Minėjime Dalyvavo ir Lietuviai.

Į minimą istorinę parodą lietuvių dalyvauti pakvietė miesto majoras. Pasidarbavus M. Vieniu ir J. Romanui, lietuviai pasirodė labai gražiai. Lietuvių sekcija buvo graži ir įspūdinga ačiu pasidarbavimui po nios Siaurienės, kuri rinko aukas parengimui vežimo ir palei Emilei Šimoniutei, kuri iš rutų nupynę daug vainikų, kuriais pasipuošė parodoje dalyvaujančios lietuvių ir dainuodamos lietuviškas dainas maršavo Bostono gatvėmis. Jos taip dainavo, kad net mury sienės drebėjo. Gal but, kad Bostono gatvėse dar pirmu syk lietuvių daina skambėjo.

### Kaip Lietuvių Sekcija Buvo Sutvarkyta.

Panelė Emilė Šimoniute atstovavo Lietuvą, maršuodama visų lietuvių priešaky apsiėngus tautiškais rubais ir nešdama didelį gyvų gėlių vainiką. Šalia jos buvo nešamos Lietuvos ir Amerikos vėliavos, o paskui jas sekė, du gražiai papuošti, automobiliai, kuriuose važiuavo rengimo komisija, susidedanti iš aštuonių ypatų, tarpe kurių buvo daug dirbės tame darbe studentas M. K. Sidlauskas, Dr. Jakimavičius ir Dr. A. Kapočius. Paskui juos sekė apie 50 merginų, pasipuošusių tautiškais rubais ir rutų vainikais. Tarpe jų buvo nešama Amerikos vėliava. Po jų keturi jauni vyrai, paskui kurių vežiuvo „Vytauto Vežimas“ (flotas). Vežimą traukia arkliai buvo aprengti spindančiais pakinktais. Vežimas buvo aprėdytas labai gražiai, tautiškos spalvos apdrėdais ir ardiruoliu bei beržo žalumynais. Ant vežimo buvo aukuras, prie kurio stovėjo Krivių-Krivaitis, apsiėrėdęs atatinkamais rubais. Krivių-Krivaitis rolę atliko S. Mockus. Prie jo stovėjo trys vaidelytės, pasipuošusios geriausios rūšies baltais šilkiniiais rubais. Vaidelytėmis buvo: Kavoliuniutė, Martiniutė ir Norkuniutė. Visos trys atrodė labai gražiai. Pačiame vežimo vidury stovėjo Vytautas, aprengtas spindančiais tų laikų geležiniais rubais. Vytauto roglėje buvo 6 pėdų ir 2 colių augščio vyrras, studentas A. Žvingilas. Jo palydovais buvo S. Sidlauskas ir V. Tamalinas. Ant vežimo prieškio stovėjo du misionieriai ir keturi kaimiečiai. Iš šalies žiurint, vežimas atrodė labai gražiai.

Šis lietuvių pasirodymas, be jokios abejonės, bus įtrauktas į Bostono istoriją ir figūros per amžius. Prisirengimas prie dalyvavimo iškilmėse lietuviams pusėnai kainavo ir buvo padėta nemažai darbo. Daug bizniierių ir šiaip žmonių tam tikslui aukojosi. Tarpe aukotojų randasi ir vietinis klebonas, kuris „net“ 50 centų šiam svarbiam reikalui išmetė; taip sakė aukų rinkėjai.

Beje, lietuviai atstovauta ne skaitlingai. Bet ne daugiau buvo ir kitų tautų atstovybės, nes jei kožna tauta būtų turėjusi didelius burius paroduotojų, tai ji būtų perilgai užsitraukusi. Todel kiekviena tauta atstovauta mažu savo atstovų būreliu.

Bendrai kalbant, šitas lietuvių pasirodymas darė gerą įspūdį. Dirbusius šiam istoriniame lietuvių pasirodyme reikią pagirti.

Jonas Kasmauskas.

### PITTSBURGH, PA.

Visokios žinios iš Pittsburgho Padangės.

Rugsėjo 1 d. Juozas Semšis taisė stogą Jono Kazlausko stubai. Kopečios lužo ir Juozas Semšis krito ir užsimušė ant

vietos. Juozas Semšis pastaruoju laiku neprigulėjo prie jokios pašėlinės draugystės. Nors buvo vedęs ir turėjo šeimyną, bet su moteria ir savo šeimyna buvo pasimetęs. Moteris su mergaite gyveno Clevelande, O., tai laidotuvių rūpinosi Jonas Kazlauskas.

Semšio lavonas buvo pašarvotas pas Joną Zaronską, Forbes St. Rugsėjo 8 d. velionis palaidotas Lietuvių Tautiškoje Kapynėse be bažnytinio apeigų. Laidotuvių žmonių dalyvavo kias daug, virš 20 masinų, nes velionis Soho lietuviams buvo gerai žinomas virš per 20 metų. Ant kapnių tulas bolševikėlis, J. Urbonas iš South Side, net „spyčių“ pasakė ant velionio Semšio kapo. Iš to „spyčiaus“ buvo daugiau juokų, negu ko kito. Priežastis, rodos, buvo nelaimingieji „mėnulio spinduliai“. Suminėjo, kad velionis buvo darbininkas ir darbininkus visada kritikuodavo. Baigdamas savo „spyčių“ patarė visiems sekt draugo Semšio pėdomis.

Velionis J. Semšis buvo apie 50 metų amžiaus. Kaip buvo jaunesnis buvo gana veiklus, energingas ir dalyvavdavo lietuvių viešame judėjime. Šiupo laikais, kada laisvamanybės šalininkai kariaudavo su kunigais, tai velionis buvo didelis šiupo garbintojas. Kiek vėliau Semšis virto socialistu, bet tas jo socializmas buvo tai mišinys šiupo laisvamanybės, Geležinės aidoblizmo ir Baltrušaičio „socializmo“. Velionis buvo kiek skaitęs ir anarchistiškų raštų, nes daugiausiai vadovaudavosi anarchistiškoms idėjomis.

### Bolševikų Padangė Apsiniaukus ir Dumuota.

Bolševikų „Laisvė“ tulas komunistas labai skundžiasi, kad Pittsburgh'e vis dar bolševikiškas dangus apsiniaukęs. Mat, Pittsburgh'o bolševikiškos „žvaigždės“ jau visai yra užtepusios ir bolševikiškoji padangė kas kart darosi tamsesnė. O kad išgelbėjus padėtį, tai manoma apgyvendint vieną didžiųjų komisarų Pittsburgh'e, kad jis tą temstančią padangę nušviestų.

Bet visa bėda su ta Pittsburgh'e bolševikų temstančia padangė, tai kad čionai atgabent tos „didelės“ bolševikiškos „žvaigždės“ netarpsa. Mat, Pittsburgh'o klimatas „didžiolioms“ bolševikų „žvaigždėms“ netinka.

Buvo laikai, kada „didžioji bolševikiška žvaigždė“, komisaras Buknys buvo atgabentas į Pittsburgh'ą. Ir ši „didžioji žvaigždė“ ne tik kad neapšvietė Pittsburgh'o bolševikiškos padangės, bet dar daugiau ją aptemdė. „Didžioji žvaigždė“, pajutęs, kad ir ji ima nuo tų Pittsburgh'o dumų temti, pasiūstė padus išdumė į Brooklyną. Buvo atsiradęs ir kita „didelė bolševikiška žvaigždė“ — Pittsburgh'o padangė, tai komisaras Žaldokas. Bet ir ši „žvaigždė“ nieko gero nepadarė. Ji umai pajutęs Pittsburgh'o padangės tamsumą, skrido į kietųjų anglių apylinkę ir dabar ji tenai „šviečia“. Mat, tenai nėra dumų, tai geriau galai šviesti, negu Pittsburgh'e.

Pittsburghiečiai lietuviai, ir net doreni „progresyviai“, neįmyli tų „didžiųjų skrajojančių žvaigždžių“ komisarų, kurie nieko naudingo nedirba, o tik pludimais ir diorganizacija težišima.

### „Holduperiai“ Veikia.

Pittsburgh'as ir neatsilieka nuo kitų didžiųjų miestų „holduperių“ veikime. Štai tik 3 mėnesių apiplėšimų rekordas: Baur Brothers Bakery, Penn Ave. and Beechwood Bulvard, „paimeisterių“ birželio 10 d. atėmė \$2,000. Iš American Coat & Apron Suply Company, 1000 Blake Chateau St., North Side, birželio 11 d. atėmė \$3,000 „peimesterio“. South Hills Trust Company „mesendžeri“, John B. Stauff apiplėšė Mt. Washington, birželio 17 d., atimdami \$3,000. John B. Stauff vėliau, iš išgaščio, mirė. No. Side Laundry, Winifred St., rugpjūčio 19 d. nunešė \$3,776 „pairola“. Aldine Theater, ant Liberty Ave., rugs. 23 d. apiplėšė tikiety ofisą, paimdami \$1,500. Cruikshank Brothers, Preble Ave., rugsėjo 5 d. nunešė \$3,500. White Linen Supply Co., Sypres & Cross Sts., nunešė \$1,448.42. Iš Williams N. Sauer Plumbing & Heating Co., „paimeisterių“, rugsėjo 12 d. atėmė \$9,000.

Reiškia, laike 3 mėnesių Pittsburgh'o banditai pasišlavė arti \$25,000.

## TĖMYKITE!

Didelis 548 Pusalpių Paveiksluotas Veiklas Antgalviu

### Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

#### I S T O R I J A

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipatinsite su Amerikos lietuvių istorija

Kaina ..... \$1.50  
Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

„T E V Y N Ė S“ A D M.,  
307 W. 30-th Street,  
NEW YORK, N. Y.

Tel. Newtown 4464  
ANT. J. VALANTIEJUS,  
Laisniuotas Graborius ir  
Balsamuotojas.  
Aprauda visose įkose.  
Notary Public.  
54-41 — 73-nd Street,  
(4 Lexington Ave.) arti  
Grand St., Maspeth, L. I. N. Y.

## LIETUVIŠKI BONAI

Jei norit pirkt ar pardut gaunant gerą kainą, rašykite mums del informacijų dykai į Dept. 2.

Kurt H. Schurig & Co.,  
50 Broadway, New York.

## KOKIU LAIVU IR LAIKU?

### Atkeliavote į Ameriką

Surandam vardus laivų ir dieną atkeliavimo į Ameriką. Sutausam pasus, visas ir leidimus sugrįžimo. Paroduodam laivakortes ant visų linijų. Aprupinam keičiavus iki laiko išplaukimo. Partraukiam šeimynas, ukiu darbininkus, atliekame įvairius valdžios darbus. Siunčiame pinigų išmokamus doleriais Lietuvoj.

Panaudokite mano ilgų metų patyrimą, kreipkitės ypatingai kai arba per laiškus.

Žinomas per 20 metų tuo pačiu antrašu.

G. KUNAŠAUSKAS,  
179 East 3-rd Street, New York, N. Y.

## SLA. PILDOMOSIOS TARBOS IR PASTOVIUJU KOMISIJU ADRESAI

### Pildomoji Taryba:

Prezidentas—S. Gegužis,  
Mahanoy City, Pa.  
Vice-Prez.—A. Mikalauskas,  
193 Grand St.,  
Brooklyn, N. Y.  
Sekretorius—P. Jurgeliutė,  
307 W. 30-th St.,  
New York, N. Y.  
Iždininkas—K. P. Gugis,  
3823 So. Halsted St.,  
Chicago, Ill.  
Dr.-Kvot.—Dr. E. G. Klimas,  
2538 E. Allegheny Ave.,  
Philadelphia, Pa.  
Iždo Glob.—M. A. Raginskis,  
P. O. Box 144,  
Plymouth, Pa.  
Iž. Glob.—J. Januškevičius, Jr.,  
4 Seymour Ave.,  
Hartford, Conn.

### Įstatymų Komisija:

P. W. Birštonas, Oak St.,  
Shenandoah, Pa.  
Adv. J. B. Borden,  
105 W. Adams St.,  
Chicago, Ill.  
Adv. J. S. Lopatto,  
703 Miners Bank Bldg.,  
Wilkes Barre, Pa.

### Apšvietos Komisija:

Dr. M. J. Vinikas,  
8618 — 102-nd St.,  
Richmond Hill, L. I., N. Y.  
Dr. K. Drangelis,  
2417 W. 63-rd St.,  
Chicago, Ill.

J. Pronskus,  
5659 Woodlawn Ave.,  
Chicago, Ill.

### Kontrolės Komisija:

J. V. Grinius,  
3120 Richmond St.,  
Philadelphia, Pa.  
K. Strumskis,  
P. O. Box 342,  
Brooklyn, N. Y.  
J. Glaveckas,  
135 Milford St.,  
Brooklyn, N. Y.

### Susivienijimo Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

Adv. F. J. Bagocius,  
255 Broadway,  
So. Boston, Mass.  
Adv. N. Rastenis,  
700 W. Lombard St.,  
Baltimore, Md.  
Adv. J. P. Uvick,  
2333 Barlum Tower Bldg.,  
Detroit, Mich.

### Sveikatos Komisija:

Dr. A. Montvidas,  
1579 Milwaukee Ave.,  
Chicago, Ill.  
Dr. J. Jonikaitis,  
3732 Michingan Ave.,  
Detroit, Mich.  
Dr. A. J. Karalius,  
3147 So. Halsted St.,  
Chicago, Ill.

### Finansų Komisija:

Adv. A. A. Ollis,  
11 So. La Salle St.,  
Chicago, Ill.  
Geo. J. Stungis,  
5714 So. Rockwell St.,  
Chicago, Ill.

K. Mačiukas,  
2433 W. 69-th St.,  
Chicago, Ill.

### Labdarybės Komisija:

P. Jurgeliutė,  
307 W. 30-th St.,  
New York, N. Y.  
O. Kirienė,  
3335 So. Halsted St.,  
Chicago, Ill.

J. Rautkytė,  
50 Sterling St.,  
Worcester, Mass.

### Jaunuolių Komisija:

E. Mikužiutė,  
2121 N. Western Ave.,  
Chicago, Ill.

A. Osipavičiūtė,  
18½ Columbia St.,  
Worcester, Mass.

J. Kaulas,  
1010 W. 69-th St.,  
Chicago, Ill.



## VIETINĖS ŽINIOS

## VILNIAUS VADAVIMUI PARINGIMAS SEKMINGAS.

Pereitą sekmadienį, Dexter Parke, Woodhaven, L. I., įvyko Didžiojo New Yorko Vytuto Komiteto suruoštas Vilniaus vadavimui parengimas. Publikos į šį parengimą susirinko apie 1,500 asmenų. SLA. 38 kp. Benui grojant įvairius šokius publika turėjo progos smagiai pasišokti.

Apie 5 val. po pietų išpildyta programos. Pirmininkaujant p. Strumskiui ir diriguojant komp. J. Zilevičiui jungtinis choras padainavo šešias dainas, programą pradėję su Vilniaus vadavimo himnu: „Mes be Vilniaus nenurimsim“ ir užbaigiant su Lietuvos himnu. Nors buvo garsinta, kad choras bus iš 500 asmenų, tačiau dainininkų susirinko gal arti pora šimtų. Kai kurios dainos sudainuota gana silpnokai. Kalbas šio parengimo dvasiai tinkamas pasakė kun. N. Pakalnis ir Dr. B. K. Vencius.

Aplamai paėmus šis reikšminis parengimas galima skaičiuoti pilnai pasisekusiu.

Reporteris.

## LIETUVIŲ PROGRAMAS PER RADIO.

Spaliu 12 d., 2:30 val. po pietų, bus įdomus ir svarbus lietuvių programos per radio. Bus galima programos girdėti per by kurią radio stotį, nes programos perdavimu rūpinasi Columbia Broadcasting Co. ir bus jungiamas visos radio stotys netik Amerikoje, bet ir visame pasaulyje. Net Lietuvoje galės girdėti šį lietuvių programą, jei tenai apie tai žino.

Programas susidės: Lietuvos ministeris Vašingtone p. B. K. Balutis kalbės apie Lietuvą; J. Babravičius ir p-lė Katkauskaitė dainuos lietuvių dainas. Turintieji radio lietuviai galės šį įdomų programą girdėti, atsisukę by kurią radio stotį.

Reporteris.

## LANKĖSI REDAKCIJOJE.

Pereitą savaitę aplankė SLA. Centra ir „Tėvynės“ redakciją p-lė Eliza Ulčinskaitė iš Boston, Mass. P-lė Ulčinskaitė yra Bostono miesto ligoninės slaugių viršininkė ir atostogų metu savo automobiliu aplankė Pennsylvanijos valstijos gyvenančius savo gimines ir pažįstamus ir vykdamą į namus per New Yorką prie progos aplankė ir SLA. Centro atšigą.

Lankėsi Centre SLA. 351 kp. iš Hillside, N. J., sekretorius B. Jotkonis ir kuopos veikėjas p. P. Ramoska. Lankėsi Centre kuopos reikalais. Pasikalbėjus su gerb. SLA. veikėjais nusiskundė, kad didelė bedarbė netik kamuoja žmones, bet visiškai užkerta kelią ir by kokiame veikimui kuopos ir visos organizacijos labui.

## BUS ŠAUNUS POKILIS.

SLA. veikėjai ir nuolatiniams „Tėvynės“ bendradarbiams — „Gyvenimo Ruožų“ autoriui p. A. B. Strimaičiui rengiamas suktuvių pokilis, kaip teko patirti, bus labai šaunus ir linksmas. Vakariene susidės iš voikiško stiliaus valgių, bus muzikos ir dainų programos, taip pat garbės svečias p. Strimaitis papasakos savo įspūdžius iš Lietuvos. Viešnios ir svečiai turės progos smagiai pasišokti ir pasilinksinti, nes programos bus trumpos.

Šis pokilis įvyks Victor Koenig valgykloje, 651 Onderdonk Ave., Ridgewood Brooklyno daly. Vietas reikia užsisakyti iš anksto pas rengimo komisijos narius: S. Vitaitienė, 4935 —

86-th Ave., Woodhaven, L. I. ir V. Daukšys, 99 Wilson St., Brooklyn, N. Y.

Zosė.

## PADAINUOS IR ISVAŽIUOS.

Lietuvos Pasiuntinybė Vašingtone užkvietė operos dainininką p. Juozą Babravičių dainuoti per radio lietuvių programos pildyme spalio 12 d. per Columbia Broadcasting System iš New Yorko. Taigi šia progą noriu priminti, kad p. Babravičius neilgai bus Amerikoje, nes spalio 18 d., Skandinavų Amerikos Linijos laivu „Frederik VIII“ vyksia Lietuvos vadovavimas rudeninę ekskursiją, kuri vyksta Lietuvos per Klaipėdą.

Rep. J. S.

## IŠ LIETUVOS.

Atplaukęs Skandinavų Amerikos Linijos laivas „United States“ rugsėjo 21 d. į New Yorko uostą, tarpe daugelio kitų pasažierių parvežė iš Lietuvos 16 Amerikos lietuvių. Visi keliavusieji šiuo laivu yra pilnai patenkinti ir džiaugiasi linksma ir malone kelione turėję.

Rep. J. S.

## LIETUVIŲ JAUNŲ VYRŲ DRAUGIJOS VEIKIMAS.

Sekmadienį, spalio 5 d., Clinton Klasičiaus salėje, Maspeth, Lietuvių Jaunų Vyrų Draugija pradeda savo sezoninį parengimą programą. Bus basketbolo loša, kurioje dalyvaus Jaunų Vyrų jautkas su Holy Family jautku. Be to, bus šokiai prie geriausios orkestros pirm lošos ir po lošai. Šokiai prasidės 8 val. vakare, o basketbolo loša apie 9:30 val. vakare.

Lietuvių jaunimas ir suaugusieji kviečiami skaitlingai atsilankyti į šį pirmą šio sezono Jaunų Vyrų vakarą. Turėsite progos smagiai laiką praleisti, pasišokti ir pamatyti gerą basketbolo lošą.

Kviečia Rengėjai.

## VAKARINĖS MOKYKLOS.

Tapo atidarytos vakarinės pradžios mokyklos New Yorko visose tose apylinkėse, kurios parodė turinčios užtektinai vakarines mokyklas lankančių mokinių praieiti. Keliolika tokių vakarinių mokyklų perkeltos iš senų namų į moderniniai įrengtus namus. Kur tik susidarys bent 15 suaugusių asmenų norinčių lankyti vakarinę mokyklą, bus atidaryta vakarinė mokykla, kurioje pamokas teikia visai veltui, nes šias mokyklas užlaiko New Yorko švietimo Taryba.

Šiose mokyklose kiekvienas gali pabaigti pradžios mokslo ir gauti diplomą. Ateiviams suteikiama pamokos prisirengimui prie gavimo pilietybės popierų. Kurie pabaigs pilietybės kursą vakarinėse mokyklose, tiems bus išduoti paliudymai, kaip įrodymas egzaminieriams, kad jie yra užbaigę pilnai prisirengimą prie pilietybės gavimo ir todėl be jokių sunkenybių galės gauti pilietybės popierus. Vakariene pradžios mokyklose mokslas prasidėjo rugsėjo 24 d. Galima įsiregistruoti nurodytu laiku. Visas informacijas galima gauti kiekvienoje pradžios mokykloje.

Mokiny.

## MOKSLO ISLAIDOS.

New Yorko miesto švietimo Tarybos raportas už 1929 metus parodo, kad 1929 metais miestui kainavo kiekvienas pradžios mokyklų mokiny, kurių viso buvo 800,000, po \$102.36. Vadinas, tiek per metus išleista kiekvieno mokinio mokymui. Augstesniųjų mokyklų kiekvieno mokinio mokymui iš-

leista \$174.66. Lavinimo mokyklų kiekvienas mokiny kainavo \$259.76. Prie šitų išlaidų priskaitoma tik mokytojų algos ir mokymosi reikmenys, neprikaitant kitų su mokyklų palaikymu sujungtų išlaidų.

Brangiausiai miestui kainuoja, tai taip vadinamų auklėjimo mokyklų mokiniai, nes juos miestas netik mokina, bet ir veltui užlaiko mokyklose visuomenės lėšomis. Šitos rūšies kiekvienas mokiny į metus kainavo \$655.26. Vadinas, miestas nemaža pinigų išleidžia savo piliečių kudių mokymui ir auklėjimui.

## SMARKI MOTERIS.

Grace Marin buvo pašaukta į magistrato Dale teismą Brooklyn, kad atsakyti į klausimus apie vieną žmogžudystę. Policija manė, kad jiniai turi šį tą apie tai žinoti. Laikė tardymo jiniai taip supykę, kad tris policininkus apmušė, ketvirtam paėmus nuo apačios švarką perplėšė iki pat kalnieriaus ir uždėjo juoda akį policijos vežėjui. Bet įsiskarščia, šaukdamą ir keikdamą, netyčiom išdavė tų dalykus, kurie busia labai naudingi policijai, beiškant žmogžudį. Taigi, nors ji buvo areštuota už šias muštynes, tačiau, sulig policijos reikalavimu, ją paliausavo.

## ATITAISOMA KLAIDA.

„Tėvynės“ num. 39 pranešime apie SLA. 38 kuopos susirinkimą įsiskverbė korektūros klaida, kuri butinai reikia atitaistyti, nes tas gali suklaidinti SLA. 38 kuopos narius. Padedant mano adresą klaidingai paskelbtas namų numeris, tikrenybėje gi mano dabartinis adresas yra: 9218 — 215-th St., Queens Village, L. I., N. Y. Todėl šiuo atkreipiu dėmesį SLA. 38 kuopos narių ir Central Brooklyno D. L. K. Vytauto draugų narių, kad visais reikalais prie manęs, kaip prie sekretoriaus, kreiptis augščiau pažymėtu adresu.

A. Lesniauskas, SLA. 38 kp. fin. sekr.

## SLA. 126 KUOPOS SUSIRINKIMAS.

SLA. 126 kuopos susirinkimas įvyks spalio 3 dieną, 8 val. vakare, SLA. raštinėje, 307 W. 30-th St., New York City. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti mėnesines mokestis. Ateidami susirinkimui atsiveskite savo draugus bei drauges prirašyti prie SLA. 126 kuopos.

M. Draugeliutė, SLA. 126 kp. sekr.

## WORCESTER, MASS.

Rengiamas Gedulių Vakarų. Dešimtas Worcesterio lietuvių draugijų rengia Vilniaus pagrobimo dešimtmėtinį sukaityvą paminėjimą — Gedulių Vakarą. Parengimas įvyks ketvirtadienį, spalio 9 d. Lietuvių Užušaukimo svetainėje, 12 Vernon St. Prasidės lygiai 8 val. vakare.

Kviečiami vietos „Aušrelės“ ir bažnytiniai chorai dalyvauti šiose apeigose. Taipgi yra kviečiami vietos inteligentai pakalbėti ir principaliai kalbėtoju jau apsiėmė Dr. F. Puskunigis. Dainos bus šiam vakarui pritaikytos — grynai tautinės, kurios primena lietuviams amžinąją Lietuvos sostinę Vilnių. Svetainė bus papuošta atitinkamai del Gedulių Vakarų. Jokios įžangos ir svetainės nebus ir jokių kolektyvų laike parengimo nebus, kad jokie bizniški dalykai nedrumstų lietuviams apsvaistytą svarbų Vilniaus vadavimo klauksimą, kad kiekvienas galėtų tinkamai įsivaizdinti tą baisią skriaudą lietuvių tautai, kuomet piktasis Lietuvos priešas lenkas išplėšė Lietuvos širdį — sostinę Vilnių.

Taigi kiekvienas sąžiningas lietuvis privalėtų dalyvauti šiame Gedulių Vakarų ir tinkamai įvertinti momento svarbą. Visus širdingai kviečiame atsilankyti.

Spaudos Komisija:

P. A. Dėdynas, J. Krasinskas, A. T. Jasaitis.

## UZDARYTOS MOKSLEIVIŲ ORGANIZACIJOS.

Šiomis dienomis švietimo Ministerija išleido aplinkraštį, kuriuo „nuo šių mokslo metų pradžios visos, be jokios išimties, politiška visuomeninio pobūdžio moksleivių organizacijos visose Lietuvos mokyklose (vidurinėse ir aukštesnėse bendrojo lavinimo ir specialinėse) švietimo ministerijos nutarimu uždarnosos“. „Nuo pradėdamosios ligi augstesniųjų mokyklos (imtinai) mokiniai privalo mokytis. Kurie atlieka laiko nuo mokslo, tie gali dar atsidėti menui ar sportui“. Įsakoma tų mokyklų direktoriams neatidėliojant uždaryt visas tokias moksleivių kuopeles.

## Paieškojimai

Zinkevičius Jonas, kilęs nuo Širvintų, gyvenęs Connecticut valstijoje, Amerikoje apie 24 metai.

Siaurusevičius Mykolas, seniau gyvenęs 317 Bank St., Waterbury, Conn. ir 1016 So. 2-nd St., Philadelphia, Pa. Ieško Andrius Pačėsa.

Kalvelis Antanas, kilęs iš Balciūnų kaimo, Daugeliškio valsč., Švenčionių apskr., apie 40 m. amžiaus, gyvenęs New Yorko. Ieško sesuo Elzbieta.

Jankus Rapolas, ilgai gyvenęs New Yorko, mirė 1928 metais Concer Institute, Welfare Island. Paliktas turtas siekia virš \$1,000. Giminės nežinomi. Prašoma žinančiųjų paimformuoti Gen. Konsulatą.

Zoba ar Zioba Pranas, Blissville gyventojas, miręs 1928 m. Metropolitan Hospital, Welfare Island. Paliktas turtas siekia virš 1,000 dol. Jokių giminių Amerikoje nėra. Velionis iš Lietuvos atvyko į Conn. ir gyveno Waterbury ir Bridgeporte. Žinantieji prašomi pranešti velionies tikrąją pavardę, gimimo vietą ir kitas informacijas.

KLUMBUS, TADAS, seniau gyvenęs Montrealy, Kanadoje, ir 15 metų atgal gyvenęs Cleveland, Ohio; kilęs iš Kelvetų kaimo, Šveikšnos valsč., Tauragės apskr. Paieško gimines. Turtas Lietuvoje pavojuje.

PAULASKAS-POŠKAUSKAS, VINČAS, prieš didįjį karą gyvenęs Brooklyn, N. Y., karo metu kovojęs Francijoje, po karo grįžęs į New Yorko apylinkes. Reikalingos žinios ar jis gyvas ar miręs, jei taip — kada ir kur (10-1150).

MACIUKAS, ANTANAS, iš Lietuvos atvykęs 1914 m., ilgai gyvenęs Lawrence, Mass., tarnavęs Amerikos kariuomenėje, iš kur grįžęs, apie pusę metų Lawrence pagyvenęs kažkur dingę.

KASPERAS-CASPER, BORISAS, ilgą laiką gyvenęs Detroit, Mich. ir dirbęs Fordo dirbtuvėse. Jeigu kam žinoma pas ką p. Kasperas gyvena ir kurioje dirbtuvėje dirbo, tai prašoma paimformuoti Konsulatą.

PASKEVIČIUS, ALEKSANDRAS, ir sesuo BRONISLAVA, Onos vaikai, išvykę su tulu rusu per Hamburg Amerikon 1914 m., gegužės mėnesį, kilę iš Radviliskio parapijos. Paieško motina, esanti vargingame padėjime.

JURGIS ir VLADAS GRIGALJUNAI ir ELENA VAITKEVIČIUTĖ, Lauryno ir Marijonos vaikai, prieš 3 metus gyvenę 1317 Reeman Ave., Racine, Wis. Tėvui mirus, motina nori susirašyti su vaikais.

PŠEVORSKAITĖS, ELENA (Saulienė), STASĖ ir ZOSĖ, kilę iš Seirijų valsč., Seirijų apskr., Amerikon atvykę prieš karą Ieško Juozas Čereška.

SADAUSKAS, JUOZAS. Simono

— Tik tas jaunuolis gali jaustis laimingas, kuris moka save tėvų kalbą.

## FARMOS

PARSIDUODA FARMA. Galit pigiai pirkti gražią farmą, 105 akrai žemės, 75 akrai dirbamos, 30 ganyklos ir krūmų. Žemė gera, viskas auga. 7 kambarių stuba, vanduo stuboj ir prie barnės. Visi būdinkai geri. Yra 2 arkliai, 11 galvijų, daug paukščių. Visa reikalinga mašinirija apdirbimui žemės. Viskas parduoda tik už \$4,800, įnešti reikia tik \$2,000, likusieji ant 5 ar 6 procento. Pardavimo priežastis — noriu važiuoti į seną tėvynę. Pasi- naudokit progą.

FRANK BARTASZUIS, R. F. D. 4, Ulster, Pa.

ir Onos sunus, gyvenęs Yonkers, N. Y. ir kitose New Yorko apylinkėse. Jis pats arba apie jį ką nors žinan- tieji prašomi SKUBIAI atsiliepti (10-1232).

TOMKOVIDAS, VLADAS, 1929 m. liepos mėn. gyvenęs 64-14 Perry Ave., Maspeth, N. Y. Ieško pusecė- rė Ona Bajorienė.

Ieškomieji arba apie juos ką nors žinantieji maloniai kviečiami atsi- liepti į

Consulate General of Lithuania, 15 Park Row, New York City.

Šie asmenys gyveną Amerikoje yra ieškomi:

Aleksys A. Kadaisė gyvenę 665 West 18-th Street, Chicagoje.

Botyrius Vincas. Kilęs iš Mariampolės apskr. Kadaisė gyvenę Peacock, Michigan.

Drungilas Pranas. Pirm karo gy- veno Chicagoje.

Naruševičius-Narušas Ignas. Kilęs iš Alytaus vals. ir apskr. Gyvenęs Chicagoje ir Nakomis, Illinois.

Šilis Antanas. Kilęs iš Krakių vals., Kedainių apskr. Kadaisė gyve- no Springfield, Illinois.

Šlekys Pius. Kilęs iš Gižų vals.,

## Naujausi

## TEATRAI

## Atgimimas

4 akty tragedija iš kovų už spa- dą. Lošia 7 vyrai, 2 moterys. 50c

## Divorsas

3 akty komedija iš Amerikiečių prietikių Lietuvoje. Lengva staty- ti. Lošia 6 vyrai, 4 mot. ... 50c

## Palangos Ponaitis

3 akty komedija iš Amerikiečių prietikių Lietuvoje. Lošia 4 mote- rys, 7 vyrai ... 50c

## Šventadarbiai

Vieno akto tragedija iš kovų už spa- dą. Lošia 3 m., 1 vyrai. 25c

## Žemės Rojus

3 veiksmų komedija iš Amerikie- čių gyvenimo. Lošia 5 vyrai ir 4 moterys ... 50c

DU BAILIU — 1 akto komedija. Lošia 2 moterys, 3 vyrai ... 15c

„KRYŽIOKAS“ — 2 atidengimų ko- medija. Lošia 2 vyrai ... 15c

GRAFAS KAIMIEČIO BERNU — 6 akty komedija. Lošia 9 vyrai ir 3 moterys ... 25c

RYTŲ PILIS — drama 5 aktuose. Lošia 9 vyrai, 5 moterys ... 35c

UZKEIKTA MERGELĖ — 4 akty paskaa. Lošia 5 v., 2 m. ... 15c

## REIKALAUKIT DABAR!

## “DIRVA”

6820 Superior Ave.

Cleveland, Ohio.

## Tel. Empire 7365

Dr. F. MATULAITIS

322 Holbrook Avenue

DETROIT, MICH.

Valandos:

12—3 p. m. ir 6—8 p. m.

Ultravioletinė žviesa. Diathermia

## Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savę skaus- mais, Reumatizmas, Sausgėlė, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimo, nes skau- dėjimai naikina kūno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo. CAPSICO COMPOUND mostis lengvai pašalina vir- minėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių sūnčia padė- kavones pasveikę. Kaina 50c. per pašta 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtesnis 75c. Knyga: „SALTINIS SVEI- KATOS“ augalais gydytis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS,

3299 South Halsted Street,

CHICAGO, ILL.

## Praleiskite Kalėdas

Senojų Tėvynė

Prisidėkite prie mūsų bile- vienos asmeniniai prižiūri- mos Kalėdinės Eks- kursijos į

LIETUVĄ

Keliaukite greičiausiai plau- kiojančiais garlaiviais, kurie išplaukia iš New Yorko

BREMEN

GRUODZIO 6 D.

EUROPA

GRUODZIO 16 D.

MAŽIAU NEGU 8 DIE- NOS Į LIETUVĄ.

Arba keliaukite papuliaru kajutiniu garlaiviu BERLIN Gruodžio 11 d.

NORTH GERMAN

LLOYD

57 Broadway, New York

## DEL RAŠYMO

Laiškai spalvuoti su gražiom dainom pas tėvus, motiną, bro- lius, seseris ir draugus. 36 lai- kai ir 6 atvirutės del Kalėdų už \$1.00. Įvairiausių daiktų žur- nalas „Tiesa“ dykai.

TIESOS REDAKCIJA — B.

244 N. 12-th Street,

PHILADELPHIA, PA.

**VAŽIUOKIME Į LIETUVĄ**  
Tiktai Vienintėliu Lietuvos Juros Keliu per KLAIPĖDĄ  
Greitas susisiekimas via Kopenhagen  
Puikus Laivai — Ganėtinai Gero Maisto.  
Svarumas ir Patogumas — Malonus Patarnavimas  
LAIVŲ IŠPLAUKIMAI IŠ NEW YORK:  
S. S. „OSCAR II“ — Spalio 11  
S. S. „FREDERIK VIII“ — Spalio 18  
S. S. „UNITED STATES“ — Lapkričio 1  
Informacijų ir laivakorčių reikalais kreipkitės pas savo agentą arba:  
**SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE**  
27 WHITEHALL ST. NEW YORK, N.Y. 246 WASHINGTON ST. BOSTON, MASS. 130 N. LA SALLE ST. CHICAGO, ILL.

LABAI PATOGI IR LINKSMA KELIONĖ Į  
**LIETUVĄ**  
**ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA**  
(Swedish American Line)  
PATOGUS SUSISIEKIMAS  
**NEW YORK-KLAIPĖDA**  
(Via Gothenburg)  
Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjunga Amerikoje  
Rengia RUDENINĘ EKSKURSIJĄ  
NAUJAM MOTORLAIVI  
**KUNGSHOLM**  
Ekskursijos vadas p. J. V. ADOMAITIS,  
Lietuvos šaulių Sąjungos Spaudos Atstovas  
Išplaukia iš New Yorko Spalio 11 d. V.D.M.  
LAIVŲ IŠPLAUKIMAI IŠ NEW YORKO  
M. S. KUNGSHOLM — Šešt. Spalio 11.  
Spalio 11 išplaukia Lietuvių Ekskursija į Lietuvą.  
S. S. DROTTNINGHOLM — Šešt. Spalio 18  
M. S. GRIPSHOLM — Šešt. Lapkričio 1  
M. S. KUNGSHOLM — Šešt. Lapkričio 8  
S. S. DROTTNINGHOLM — Šešt. Lapkričio 29  
M. S. GRIPSHOLM — Šešt. Gruodžio 6  
Del platesnių informacijų kreipkitės pas arčiausį Tamstai agentą arba bent kurią mūsų Linijos raštinę. Gaud lietuvių kalboje specialiai atspausdą cirkuliorį apie Liniją. Gaunami pas agentus ir mūsų raštines.  
RAŠYK:  
**SWEDISH AMERICAN LINE**  
21 STATE STREET, NEW YORK CITY

**JAUNUOLIŲ MOKYKLOS**  
**RANKVEDĖLIAI**  
ABC. Skaitymo-Rašymo pradžiamokslis. Sutašė J. Damijonaitis. Pati pirmutinė knyga mokiant lietuviškai skaityti ir rašyti. Trečia ir vėliausia laida ... 35c  
VAIKŲ DARŽELIS. Skaitymai antriesiems mokslo me- tams. Sutašė J. Damijonaitis. Tai knyga, vartojama po ABC ... 75c  
GRAMATIKA Lietuvių Kalbos. J. Damijonaitis. Vado- vėlis mokykloms pirmutinei gramatikos klasi. Trečias patai- sytas leidimas ... 75c  
SKAITYMAI Lietuvių Kalbos Pamokoms. Sutašė P. Klimas. Penktas išleidimas. Knyga, vartojama skaitymui po Vėjų Darželio augstesniems klasioms ... \$1.00  
KRAŠTO MOKSLO SKAITYMO RINKINYS. Sutašė J. Damijonaitis. Knyga, vartojama augstesnioms klasioms susi- pažinti su Lietuvos istorija, geografija ir žmonių gyvenimu bei veikėjais. Kaina ... 75c  
V I E N Y B Ė  
193 Grand Street BROOKLYN, N. Y.

**SKAITYKITE**  
**“NAUJIEŠAS”**  
Pirmas ir Didžiausias Dienraštis Amerikoje. Kas užsirašys dabar, gaus Kalendorių 1930 m. ir Vienintėlę Amerikos Biznio Rodyklę 100 pusl., didelio formato DYKAI.  
Metinė prenumerata Amerikoje \$7.00  
Chicagoje ir Lietuvoje 8.00  
Siųskite money orderiais arba čekiais, adresuo- dami:  
„NAUJIEŠAS“  
1739 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.